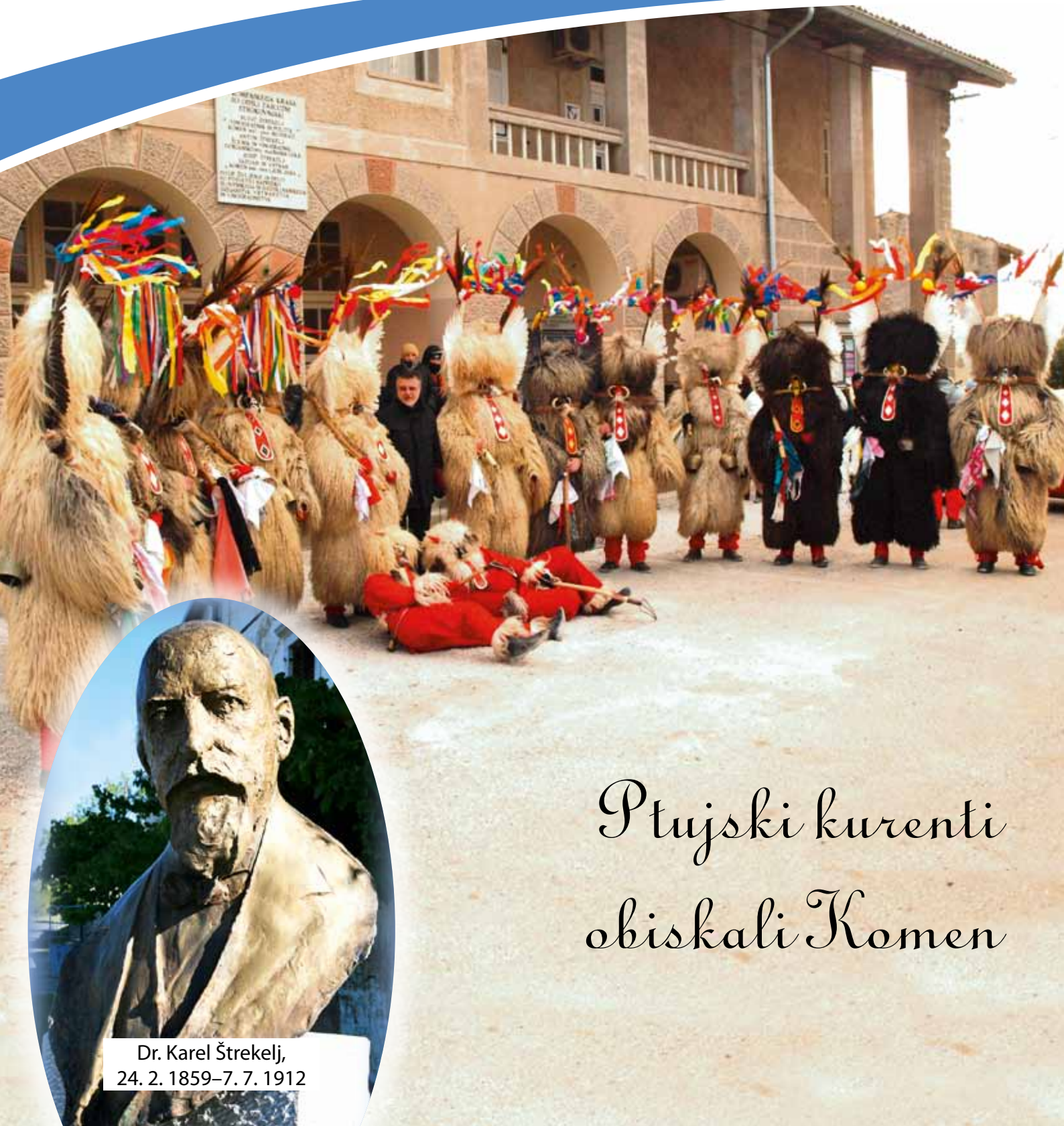

Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 7, številka 1

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen
MAREC 2012

Dr. Karel Štrekelj,
24. 2. 1859–7. 7. 1912

*Ptujski kurenti
obiskali Komen*

Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen, objavlja na podlagi 9. člena Odloka o prazniku in priznanjih Občine Komen (Ur. l. RS 99/06, 34/10)

RAZPIS ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE KOMEN ZA LETO 2012

1. Priznanja Občine Komen so:

A. Zlati grb Občine Komen

Priznanje se podeli posamezniku ali skupinam za izredno življenjsko delo oziroma za vrhunske uspehe in dosežke na znanstvenem, gospodarskem, kulturnem, vzgojno-izobraževalnem, športnem, naravovarstvenem, humanitarnem ali na katerem drugem področju, ki je pomembno za razvoj in promocijo Občine Komen. Podeli se eno priznanje letno.

B. Priznanja Občine Komen

Priznanja se podeljujejo posameznikom ali skupinam za dosežene uspehe v krajšem časovnem obdobju. Priznanja imajo pomen pohvale ter so aktualen odziv na dosežke in uspehe na vseh področjih dela. Podeli se lahko do tri priznanja letno.

Priznanja podeli župan Občine Komen na slovesnosti ob občinskem prazniku Občine Komen.

2. Predloge za podelitev priznanj lahko podajo posamezniki, družbe, zavodi, politične in druge organizacije in skupnosti, društva ter ožji deli lokalne skupnosti.

Predlog za podelitev priznanj mora biti podan v pisni obliki in mora vsebovati: splošne podatke o predlagatelju, predstavitvene podatke o kandidatu, vrsto priznanja, za katero je kandidat predlagan, utemeljitev predloga s podrobnejšim opisom dela oziroma dosežkov, zaradi katerih je bila predlagana podelitev priznanja, in dokumente, ki potrjujejo dejstva, navedena v utemeljitvi. Predlagatelj predlogu priloži tudi soglasje kandidata.

3. Prispele predloge bo obravnavala komisija za podelitev priznanj Občine Komen, imenovana s sklepom župana. Komisija bo oblikovala predlog za podelitev priznanj, o prejemnikih priznanj bo odločal Občinski svet Občine Komen s sklepom.

4. Rok za vložitev predlogov je **petek, 23. 3. 2012, do 13. ure**. Predlagatelji lahko podajo predloge na obrazcu, ki je na voljo v sprejemni pisarni Občinske uprave Občine Komen oziroma je dostopen na spletni strani Občine Komen www.komen.si.

5. Predlagatelji pošljejo predloge na naslov Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen, v zaprti kuverti z napisom »Ne odpiraj – za občinska priznanja«. Predloge, ki bodo prispeli po roku, navedenem v 4. točki tega razpisa, komisija ne bo obravnavala.

Občina Komen
Danijel Božič, župan

Uredniški uvodnik

Talepi in tagrdi, tapravi in tanapačni

»Ker pamet ni zato, da vidimo načrte in prihodnost, temveč, da znamo imenovati tisto, kar se nam dogaja tu in zdaj. In znamo imeti mero, kako ohraniti človeško dostojanstvo. To zadnje je itak najvažnejše, ker če so zgodbe dveh ljudi tako navzkriž, da ne zmoreta medsebojnega spoštovanja, potem se morata odmakniti dovolj daleč stran, da ostane vsaj dostojanstvo. Ki ga pač ni problem imeti do oddaljenega tujca. Spoštovanje je zakon, ki rešuje, ko vse drugo odpove. Spoštljivost je minimum, ki si ga dolžan imeti do človeka, ki ti je blizu. Če ni tega, potem je bolje biti tujec. Če te partner zaradi petminutne zamude v gledališče ali na zabavo lahko nadira, kot se ne sme niti psa, oprostite, potem sem raje tujec, kajti pri tujcu brez cirkusa sprejmeš, kar se je zgodilo, in čez sekundo je stvar mimo.«

To, pravkar prebrano ni proizvod mojih misli, temveč odstavek iz ene najbolj branih knjig preteklega leta, zdravnika in imunologa Alojza Ihana, iz Hvalnice rešnjemu telesu. Prebrala sem jo tudi sama, ker pa nisem usposobljena za podajo literarne kritike (in mislim, da čtivo ne sodi med literarne vrhunce), lahko povem samo svoje mnenje. V zgodbi, ki bi mestoma sodila bolj na področje psihoterapije, se prepletajo osebna doživetja zdravnika in njegovega pacienta. Avtor se tekom besedila spušča v razglabljanje o medosebnih odnosih, o stanju duha in telesa v današnji družbi in družini in včasih ostro in brezobzirno s prstom pokaže na temne lise v našem delovanju in bitju. Moram reči, da do sedaj še nisem brala knjige slovenskega avtorja, ki

Foto: J. Štok

bi tako drzno in nedvoumno pisal o slovenski družbi in družini, saj še vedno živimo v okolju, v katerem je znotraj družinskih meja vse lepo in in prav. Ne želim reči, da vse nesporno drži, kar je avtor zapisal, verjamem pa, da čtivo nudi kar nekaj iztočnic za temeljit razmislek.

Ihan se v knjigi velikokrat dotika vprašanja medsebojnega spoštovanja, bodisi v partnerskih, družinskih, službenih ali prijateljskih okoljih. Ob tem nikakor ne morem mimo najbolj aktualne teme zadnjih nekaj mesecev – za 25. marec napovedanega zakonodajnega referenduma o Družinskem zakoniku. Debate in okrogle mize tako imenovanih strokovnjakov in politično profiliranih vseznalcev z obeh strani so vroče, razpotejnjene in nemalokrat popolnoma zavajajoče za širšo javnost. Sprašujem se, kje je spoštovanje do drugače mislečih, dostojanstvo, ki naj bi ga čutili do tujca, kje je strpnost, ki je nujna za medsebojne odnose. Kaj menite, kako se počutijo otroci, ki ne izhajajo iz družin, ki živijo v lepi hiški z zeleno trato in belim plotom in kjer je vse lepo in prav (vsaj na zunaj), ko slišijo vse te debate?! In lahko mi verjamete – ne samo da jih slišijo, tudi razumejo jih in prizadenejo jih. Veliko je govora o otrokovih pravicah in potrebah in o tem, kaj je za otroka najboljši. Ali bomo z zakonskimi določili ugotavljali, ali živimo v pravi družini ali ne – ali raje z interpretacijami kvazi pravnih strokovnjakov –, ali si bomo zatiskali oči pred nesrečo otroka iz sosednjega stanovanja, kjer za zaprtimi vrati v pravi družini kraljuje alkohol in nespoštovanje? Preberite si Družinski zakonik – pozorno in se pogovorite sami s seboj ter se odločite tako, kot vam narekuje notranji glas. Naj talepi in tagrdi prihajajo na plano le enkrat letno in naj se jim tapravi in tanapačni nikakor ne pridružijo! Želim vam prijetne in sončne pomladne dni!

Foto: J. Štok

mag. *Andreja Štok*, odgovorna urednica

Glasilo Občine Komen
Letnik 7, številka 1, marec 2012

Izdajatelj: Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: burja@komen.si

Naklada: 1.400 izvodov

Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v Občini Komen. Glasilo raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali v Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasilo dobite brezplačno tudi na občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.

Odgovorna urednica: mag. Andreja Štok

Uredniški odbor: Tanja Bratina Grmek (pomočnica odg. urednice), Ana Godnik, Helena Uršič, Mojca Železnik Buda

Lektoriranje: Tanja Bratina Grmek

Priprava za tisk: DTP Studio Sežana, Damjan Čeh, s. p., Partizanska 82, 6210 Sežana

Tisk: Print Luin, Dušan Luin, s. p., Sveto 58, 6223 Komen

Informacije v zvezi z izdajo občinskega glasila dobite na tel. št. 05 7310 452.

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov burja@komen.si najpozneje do 25. 5. 2012. K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čimboljši resoluciji.

Vabimo tudi vse fotografе ali fotografе kar tako, da nam pošljejo tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čimboljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili.

Naslednja številka občinskega glasila izide junija 2012.

Fotografiji na naslovnici:

ptujski kurenti obiskali Komen, foto: Ivana Žigon,

kip dr. Karla Štreklja v Gorjanskem, foto: Polona Makovec,

žafra pri uvodniku, foto: Jana Štok.

Burja

Nekaj vremenskih

Če na 40 mučenikov dan zmrzuje, še 40 mrzlih noči prerokuje.
(10. marec)

Če vodi sušec na paše zelene, april jih nazaj v hleve požene.

Kadar sonce svete Jere obsije, čez tri dni sneg pokrije.
(17. marec)

Če je na Jurija lepo, vina dosti bo. (23. april)

Ako prvega maja dan dežuje, dobro letino oznanjuje.

Če Zofija zemlje ne poškrapi, vreme poleti prida ni. (15. maj)

Burja

Komunalni prispevek za priklop na kanalizacijsko omrežje v Komnu

V drugi številki Burje je bil objavljen članek, ki se je nanašal na komunalni prispevek. Z njim smo vas seznanili z aktivnostmi v zvezi s sprejemanjem odloka o komunalnem prispevku za kanalizacijsko omrežje v Komnu ter z obračunavanjem komunalnega prispevka po uradni dolžnosti.

Obveščamo vas, da je bil **Odlok o programu opremljanja stavbnih zemljišč za območje izgradnje kanalizacije in čistilne naprave v naselju Komen** na februarski seji občinskega sveta sprejet.

Eden od razlogov za sprejem odloka je bil, da smo imeli na območju, kjer je možna priključitev objektov na kanalizacijsko omrežje, sprejeta dva odloka, ki sta imela na podlagi programov opremljanja določene različne obračunske stroške, preračunane na m² parcele in neto površine objekta. S sprejetim odlokom se

je na novo določilo obračunsko območje in se tako poenotilo stroške na enoto mere, ki so bili zaradi veljavnih odlokov različni.

Poleg omenjenega odloka je bil na isti seji občinskega sveta sprejet tudi **Pravilnik o načinu odmere in plačevanja komunalnega prispevka za kanalizacijsko omrežje v naselju Komen**, s katerim se v primeru odmerjanja komunalnega prispevka po uradni dolžnosti natančneje določa zavezanec za plačilo komunalnega prispevka, način pridobivanja podatkov in način plačevanja komunalnega prispevka.

Zavezancem je s sprejemom pravilnika omogočeno plačevanje na obroke (na 6, 12 oziroma na 24 mesečnih obrokov, pri čemer se zaračunajo obresti po evropski medbančni obrestni meri za ročnost enega leta), sicer bi ga morali plačati v enkratnem znesku.

Vhodni podatki za obračun komunalnega prispevka (velikost stavbišča in neto površina objekta) se bodo povzeli iz pridobljenih podatkov Geodetske uprave RS.

Občinska uprava je na podlagi prejetih podatkov GURS pripravila primere izračunov komunalnega prispevka:

Komunalni prispevek za stanovanje v velikosti 79,5 m² v enem od blokov znaša 635 EUR, za stanovanje v velikosti 52,5 m² pa 423 EUR.

Pri stanovanjskih stavbah pa je izračun komunalnega prispevka sledeč:

stanovanjska stavba:	neto stanovanje	stavbišče
KP (EUR)		
• 214,7	171,2	2.396,31
• 82,2	95,6	1.053,76
• 79,2	96,5	1.035,21
• 351,1	194,5	3.531,07

Pred izdajo odločbe o odmeri komunalnega prispevka bodo zavezanci po pošti prejeli obvestilo s podatki o zavezancih, izračunu komunalnega prispevka ter o nadaljnjih navodilih.

Na zadnji seji sveta je župan opozoril na težke gospodarske in socialne razmere ter na plačevanje komunalnega prispevka v primeru odmere po uradni dolžnosti pri socialno ogroženih zavezancih. Predlagal je, da občinski svet sprejme sklep, s katerim se poišče pravno podlago ter pripravi ustrezen predpis, s katerim se bo socialno šibkim omogočil odlog plačila komunalnega prispevka.

Na podlagi sprejetega sklepa bo občinska uprava do naslednje seje preverila možnost in kriterije za odlog plačila komunalnega prispevka, odmerjenega po uradni dolžnosti tistim zavezancem, ki bi zaradi plačila komunalnega prispevka resno ogrozili svoj socialni položaj.

V primeru sprejetja kakršnegakoli ukrepa bodo vaščani Komna oziroma zavezanci za plačilo komunalnega prispevka o tem ustrezno obveščeni v obvestilu, ki ga bodo prejeli pred izdajo odločbe.

Besedilo: Andrejina Nardin, občinska uprava

Dobro je vedeti

Občinska uprava Občine Komen

Telefon: 05/73 10 450

Fax: 05/73 10 460

Spletna stran: www.komen.si

E-pošta: obcina@komen.si

Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00 ure
sreda od 8.00 do 12.00 ure in od 15.00 do 17.00 ure

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpolje – Kozina, Komen in Sežana

Telefon: 05/73 10 141

E-pošta: soou@sezana.si

Uradne ure: ponedeljek in petek od 7.30 do 11.00 ure
sreda od 7.30 do 11.00 ure in od 12.00 do 16.00 ure

Krajevni urad Komen

Telefon: 05/76 68 510

Uradne ure: torek od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 15.00 ure

Za nujne primere se obrnite na sedež Uprave enote v Sežani, tel. št.: 05/73 12 700.

Knjižnica Komen

Komen 118, 6223 Komen

Telefon: 05/76 68 580

E-pošta: knjiznica.komen@siol.net

Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00 ure
sreda od 8.00 do 14.00 ure

Zdravstvena postaja Komen

Splošna ambulanta Komen

Telefon: 05/76 68 506

Lekarna Komen

Telefon: 05/73 11 790

Delovni čas: ponedeljek od 8.30 do 15.30 ure
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15.00 ure
sreda od 9.00 do 18.00 ure

Zbirni center Komen

Obratovalni čas: torek od 9.00 do 13.00 ure
četrtek od 14.00 do 18.00 ure
sobota od 9.00 do 13.00 ure

Zavetišče Oskar Vitovlje

Telefon: 05/30 78 570

Najdba zapuščene (brez skrbnika) ali izgubljene živali

Burja

Delegacija iz Evropske unije o Krasu na Krasu

»Kras je najbolj varovana turistična skrivnost v Evropi,« se je pošalil Brian Simpson, predsednik Odbora za turizem in transport v Evropskem parlamentu. Na Krasu se je skupaj s slovensko evroposlanko Tanjo Fajon mudil dva dni. Skupaj s komenskim županom Danijelom Božičem in z Damjanom Grmekom, predsednikom Odbora za kmetijstvo, turizem in mednarodno in medobčinsko sodelovanje Občine Komen, sta si prvi dan ogledala lipiško kobilarno in Park Škocjanske jame, kraško kulinariko in vina pa jim je v Dutovljah predstavil Boris Lisjak. Naslednji dan so si ogledali Štanjel, razgled s Trstelja, devinski grad, obisk pa zaključili v Špacapanovi hiši v Komnu.

V vsaki šali je kanček resnice. Na Krasu že več let potekajo prizadevanja, da bi turistično ponudbo bolje izkoristili turistično ponudbo. Mnogi vidijo rešitev v povezovanju Krasa na obeh straneh meje in v predstavitvi celostne ponudbe. Kljub nemalo poskusom sodelovanja v preteklosti pa je še vedno daleč do uresničitve ideje, da bi Kras postal mednarodno prepoznaven in posledično bolj turistično zanimiv.

Brian Simpson trenutno prihaja iz Great Sankeyja v Warringtonu. Severozahodni del Anglije predstavlja v Evropskem parlamentu že 18 let. Poleg tega, da predseduje Odboru za transport in turizem, je tudi član Odbora za kmetijstvo in razvoj v Evropskem parlamentu. S prometom se ukvarja tudi v prostem času, saj je podpredsednik združenja, ki si prizadeva za ohranitev starih železnic.

Zato je bila zelo dobrodošla okrogla miza, ki je potekala na pustni torek v Hiši posebne sorte v Kodretih. Te se je poleg Briana Simpsona in Tanje Fajon udeležila tudi italijanska poslanka v Evropskem parlamentu Debora Serracchiani. Okrogle mize so se udeležili župani in županje oziroma predstavniki občin z obeh strani meje, ki deloma ali v celoti zavzemajo Kras. Poleg komenske občine, ki je bila gostiteljica, so bile prisotne še Občina Sežana, Občina Divača, Občina Hrpelje - Kozina in Občina Miren - Kostanjevica s slovenske strani in Repentabor, Dolina, Devin - Nabrežina, Doberdob in Zgonik z italijanske strani. Na srečanju je bil prisoten Igor Dolenc, podpredsednik Pokrajinskega sveta Tržaške pokrajine. »Želimo slišati, kaj je mogoče narediti skupaj. S čezmejnimi projekti je mogoče narediti več,« je povedala Fajon.

Debora Serracchiani se je rodila v Rimu leta 1970, a že dolga leta živi v Udinah. Preden se je leta 2006 podala v politiko, je bila odvetnica. Širšo prepoznavnost v Italiji je dosegla leta 2009, ko je na kongresu svoje stranke Partito Democratico, kritizirala njeno vodstvo. Istega leta je bila izvoljena v Evropski parlament, kjer je članica Odbora za transport in turizem. Pravijo ji tudi Amelie Poulain italijanske politike.

nova. Želje županov ob srečanju je strnil komenski župan: **»Ne želimo projektov, za katerimi ostanejo le mastno plačani honorarji. Pomagajte nam, da dobimo projekte, ki prinašajo razvoj in delovna mesta.«**

Predstavniki občin so priložnost izkoristili za predstavitev svojih značilnosti in turističnih znamenitosti. Evroposlanka in Simpson sta se lahko prepričala, da je teh veliko: od bolj znamenitih, kot so Lipica, Škocjanske jame in grad Miramar, do doline reke Glinščice, devinskega gradu, vojaških ostankov prve svetovne vojne, različnih sprehajalnih poti in še bi lahko naštevali.

In čeprav so vsi župani ponosni na svoje občine in se strinjajo, da je v slogi moč in da je med njimi nujno sodelovanje, pa je bilo do sedaj narejenih le malo skupnih korakov v tej smeri. Tako potrebne strategije pa ni. Brian Simpson je povedal, da ima Kras vse možnosti za uspešen razvoj turizma: **»Imate vse. Specifično zgodovino, odlično kulinariko in največji biser – naravno lepoto. Poleg tega vam ne manjka gostoljubnosti, kar je ključno za turizem.«** Vendar je bil tudi kritičen: **»Ne veste, kako to prodati. Kras je ena najbolj varovanih evropskih skrivnosti. Če želite, da tako ostane, prav. Če ne, pa je potrebno to spremeniti.«** Po njegovem mnenju je nujno potrebna strategija, ki bi pritegnila več turistov, jih prepričala, da tu ostanejo in kar je najpomembnejše, da se tudi vrnejo. Začeti bi morali pri sloganu, saj zdajšnji ne pove, kje Kras sploh je. Bolj za šalo kot zares si je izmislil dva: **»Kras – veliko Slovenije z dotikom Italije«** in **»Kras – okus Slovenije s kančkom Italije«**. **»Trenutno so le različne ideje brez strategije, kar je premalo za konkurenčni turizem,«** je povedal Simpson. Po njegovem lahko le eden prevzame krmilo nad turističnim razvojem, ostali pa bi morali pri odločitvah sodelovati. **»V turizmu ni prostora za ljubosumje in za medsebojno obtoževanje,«** jim je še svetoval Brian. Obljubil jim je pomoč, a le če se bodo uspeli med seboj uskladiti. **»Želimo konkreten načrt in ne idej. Podprli bomo**

regijo. Nujno pa je, da dobite tudi podporo svojih vlad v Ljubljani in v Rimu,« je še povedal predsednik odbora.

»Moj namen tu ni, da izvoljenim županom solim pamet. Povedal sem jim le svoje mnenje. Upam, da ta sestanek ne bo zadnji in da se bodo uskladili glede skupne strategije,« je po okrogli mizi povedal Simpson. Da je to pomemben korak naprej, je prepričana tudi Serracchianijeva, ki je o realnosti združitve ponudbe povedala: »Sodelovanje je težko, a menim, da je bil danes storjen pomemben korak naprej. Zdaj je potrebno to še nadgraditi, zato je nujno, da današnja skupina nadaljuje in ustvari strategijo. Kras je potrebno narediti prepoznaven.« Da Kras v Italiji ni prepoznaven, je smeje povedala italijanska evroposlanka: »Italijanom je težko razložiti, kje je Kras.«

Zadovoljstvo s srečanjem je izrazila Tanja Fajon: »Vesela sem, da je gospod Simpson tu. Naši državi je naklonjen in ji želi pomagati. Najprej smo njegovo prisotnost želeli izkoristiti v povezavi s prometnimi vseevropskimi koridorji. Ker pa je transport povezan s turizmom, smo to priložnost izkoristili še za srečanje z župani Krasa.« Evroposlanka, ki s kraškimi župani z obeh strani meje sodeluje že več časa, je prepričana, da ima Kras veliko neizkoriščenih priložnosti v gospodarskem, turističnem in v kulinaričnem

Tanja Fajon je vrsto let delovala kot dopisnica za RTV Slovenija iz Bruslja. V Evropski parlament je bila izvoljena leta 2009. Je članica Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve in Odbora za promet in turizem. Eden njenih največjih uspehov je bil gotovo, da je pripomogla k odpravi vizumov za državljane držav zahodnega Balkana.

smislu. »Zdaj je potrebno to dvigniti na nek višji nivo. Veliko je pripravljenosti, dobre volje, župani med seboj dobro sodelujejo, veliko je dobrih idej na papirju, malo pa je konkretnih dejanj,« je še povedala Fajonova.

Občina Komen je, pa čeprav je majhna, tako naredila pomemben korak k skupnemu sodelovanju. Dokazala je, da je kljub gospodarski krizi in trenutno nezavidljivemu gospodarskemu položaju pripravljena iskati nove rešitve in da si bo tudi v prihodnje prizadevala za trajnostni razvoj. Da je s srečanjem vseh županov in z delegacije iz Evropskega parlamenta dosegla veliko, se strinja tudi Brian Simpson: »Največja težava je zbrati odgovorne na kup in doreči določene stvari. Potem je vse lažje.«

Besedilo in foto: Petra Meziniec

Uspešna predstavitev na Sejmu Alpe-Adria: Turizem in prosti čas

Turistično informacijski center Štanjel, s tem pa celotna Občina Komen, se je tudi letos, sedaj že tradicionalno, predstavil na Sejmu Alpe-Adria: Turizem in prosti čas, največjem turističnem sejmu na Slovenskem, ki letos beleži zavidljivo število obiskovalcev.

Foto: Anita Slavec

Pod skupnim imenom Kras in Brkini se je naša občina predstavila še z Občino Sežana in z Občino Hrpelje - Kozina, za še bolj pestro ponudbo in predstavitev naših krajev so poskrbeli pridelovalci domačih dobrot, kamnosek, vinarji, zeliščarji in medarji ter drugi, ki so se želeli predstaviti na tem pomembnem sejmu. Poskrbljeno je bilo za glasbo, saj smo s seboj pripeljali harmonikarje in metlarje, ki so na razstavnem prostoru pričarali še bolj domače vzdušje.

Od četrтка 26. do nedelje 29. januarja se je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani ustavilo lepo število obiskovalcev, ki jih je zanimala naša ponudba, nekateri pa so od našega razstavnega prostora odšli s kakšno vrečko več. Veliko zanimanja je pritegnil teranov kruh, Brkinci pa so s seboj pripeljali svoja jabolka in tako razveselili marsikaterega mimoidočega.

S predstavitevjo občine je bil zadovoljen župan Danijel Božič, ki nas je obiskal v petek, s svojimi predstavitvami pa so bili v večini zadovoljni tudi ponudniki sami.

Ker se zavedamo, da je predstavitev Krasa in Brkinov pomembna prav v domačem prostoru, se bomo sejma ob zanimanju vseh kraških občin udeležili tudi prihodnje leto in tako morda še koga prepričali, da se na izlet pripelje k nam na Kras.

Besedilo: Marijana Furlan, TIC Štanjel

Turizem v letu 2011

Od izida zadnje številke občinskega glasila smo že zakorakali v novo leto 2012, v Turistično informacijskem centru Štanjel pa smo pripravili statistiko obiskov v letu 2011.

Kot povsod se je tudi v turizmu poznala svetovna kriza. Štanjel in s tem celotna Občina Komen sta k sebi privabila tretjino organiziranih skupin manj kot leto poprej. Na vodeni ogled Štanjela

se je tako pripeljalo 4500 obiskovalcev. Samo za primerjavo naj povemo, da jih je bilo v letu 2010 skoraj 5000. Še vedno prihaja veliko skupin šolskih otrok, ki tu spoznavajo morda nepoznano arhitekturo, s pripovedovanjem vodnika pa se lahko z domišljijo podajo v srednji vek. Prav zaradi strukture obiskovalcev organiziranih skupin je največji obisk pred poletnimi šolskimi počitnicami

mi ter septembra in oktobra. Toplejše vreme morda ne odgovarja vsem, ki si želijo obiskati biser našega Krasa. Kot zanimivost naj omenimo, da sta nas v letošnjem letu obiskala novinarja, ki piše ta vsak za svoj medij. Poleti si je Kras ogledal ameriški novinar, ki piše za enega najpomembnejših ameriških potovalnih blogov, v decembru pa se je po sledeh gostiln in osmic odpravil angleški novinar, ki že vrsto let objavlja članke o Sloveniji v prilogi enega najbolj branih časopisov v Veliki Britaniji.

V pisarni štanjelskega TIC-a, ki se je konec oktobra preselila v nove prostore v Zgornji palacij grajskega kompleksa, se ustavi veliko tistih, ki so namensko prišli na Kras ali so se morda zapeljali mimo in videli to lepo pokrajino. Tistih, ki so informacije iskali v centru, je bilo v preteklem letu skoraj 3500. To seveda ni realna številka, saj se jih veliko odpravi na sprehod po Štanjelu, brez da bi povprašali za dodatne informacije. Mogoče je, da so se že pred odhodom pozanimali, kam se odpravljajo. Upamo, da bo pisarna z novo lokacijo v samem središču starega dela Štanjela bližje vsem tistim, ki ne pridejo samo na sprehod in na ogled Ferrarijevega vrta, ampak hočejo o Štanjelu izvedeti kaj novega, zanimivega. Z veseljem ugotavljamo, da se na potepe po deželi odpravi veliko Slovencev in mnogo jih zaide prav v Štanjel. Letos so po številu obiskov v TIC-u Italijane prehiteli nemško govoreči obiskovalci. Veliko je bilo starejših parov, ki so se na pot do morja

odpravili z avtodomi in verjamejo, da je pot pomembnejša od cilja. Najpogostejše vprašanje je bilo, kje je najbližji kamp, kjer bi lahko prenočili. Tega na našem območju žal še ni, vsi pa upamo, da se bo ta projekt v prihodnosti uresničil. Med našim informativnim gradivom lahko obiskovalec najde marsikaj o Krasu. Svoje predstavitve so k nam prinesli predstavniki vasi v občini. Sodelavci TIC-a pod vodstvom Helene Kosmina smo pripravili kratke preglede turistične ponudbe v Občini Komen. Tako lahko v slovenskem, angleškem in v italijanskem jeziku najdete gradivo o zanimivostih v občini, o cerkvah in o galerijah. Veliko ljudi sprašuje po pešpoteh v okolici, zato smo na enem mestu zbrali učne in razne druge poti, ki jih urejajo pridni vaščani posameznih vasi. V pisarni še vedno največ sprašujejo o Štanjelu, veliko pa bi jih rado kaj dobrega pojedlo. Opažamo porast zanimanja za dobro kapljico. Ker pa se v pisarni najde gradivo o drugih krajih preostalega Krasa, Goriške, zamejstva vse tja do Ljubljane, veliko obiskovalcev sprašuje po širšem območju ali kar po celotni Sloveniji. Sodelavci Turistično informacijskega centra Štanjel se trudimo kar najbolje podati informacije, ki obiskovalce zanimajo, in tako bo ostalo tudi v tem letu.

Besedilo: Marijana Furlan, TIC Štanjel

Javni razpis za sofinanciranje programov na področju družbenih dejavnosti in turizma v Občini Komen v letu 2012

Občina Komen bo v kratkem objavila javni razpis za sofinanciranje programov na področju družbenih dejavnosti in turizma v Občini Komen v letu 2012. Javni razpis bo objavljen tudi na spletni strani Občine Komen.

Na razpis se lahko prijavijo izvajalci letnega programa za kulturo, letnega programa športa, izvajalci programov na področju humanitarnih, preventivnih socialnih in drugih neprofitnih dejavnosti ter izvajalci programov na področju turizma.

Prijava na razpis mora biti vložena na predpisanih obrazcih z vsemi potrebnimi dokazili in prilogami, ki bodo navedene v razpisu.

Besedilo: Polona Makovec,
svetovalka III

Seznajte se z delom Občinskega sveta Občine Komen, obiščite spletno stran www.komen.si!

Pomembnejši sklepi in splošni akti, sprejeti na 10. redni seji (15. 2. 2012)

- Sklep o spremembi cene ravnanja z odpadki zaradi uvedbe cene obdelave komunalnih odpadkov, povišanja cene javne infrastrukture ter popravek cene finančnega jamstva za zaprtje odlagališča;
- Odlok o programu opremljanja stavbnih zemljišč za območje izgradnje kanalizacije v naselju Komen;
- Pravilnik o načinu odmere in plačevanja komunalnega prispevka za kanalizacijsko omrežje v naselju Komen;
- Pravilnik o dodeljevanju subvencij mladim družinam v Občini Komen za prenovu stanovanjskih stavb;
- Letni program športa v Občini Komen za leto 2012;
- Letni program kulture v Občini Komen za leto 2012.

Povabilo k sodelovanju na okoljski akciji www.ocistimo.si

Občina Komen in Društvo ekologi brez meja vabita vaše skupnosti, društva, druge organizacije, lovske družine, šoli, vrtca ter zainteresirane posameznice in posameznike k sodelovanju na največji vseslovenski prostovoljni okoljski akciji »*Očistimo Slovenijo v enem dnevu!*«, ki bo potekala v **soboto, 24. marca 2012**.

Cilj omenjene akcije je v enem dnevu očistiti državo divjih odlagališč in prek akcije prispevati k okoljski ozaveščenosti ter spodbuditi k sodelovanju čim več posameznikov in posameznikov.

Več informacij o poteku čistilne akcije v vaši vasi pridobite pri predsednikih vaških skupnosti.

Z lastnim zgledom lahko pokažemo, kakšen vpliv imamo, ko združimo moči.

Besedilo: Ana Švagelj, občinska uprava

Dve poti uveljavljanja napak na kupljeni stvari

Predstavljajmo si, da v trgovini z elektronsko opremo kupimo nov televizijski sprejemnik, čez dobro leto pa ugotovimo, da sprejemnik ne deluje več, kot bi moral.

Če najprej poskusimo pravno kvalificirati stanje, v katerem smo se znašli, lahko rečemo, da gre pri okvari našega televizorja za zmanjšanje vrednosti stvari zaradi napake, ki pomeni kršitev prodajalčeve pogodbene obveznosti, da bo stvar, ki je predmet pogodbe, brezhibna. Kakšne možnosti nam v takšni situaciji ponuja pravo?

Najprej bi verjetno vsi pomislili na obvezno garancijo za tehnično blago, ki je med slovenskimi potrošniki najbolj poznan pravni institut v primeru napak na stvari. Ker je najbolj domač tudi med prodajalci, se včasih pozablja, da v našem sistemu varstva potrošnikov obstaja še en (v določenih primerih bolj ugoden) sistem uveljavljanja stvarnih napak – gre za t. i. jamčevanje za stvarne napake.

Tako garancija kot jamčevanje za stvarne napake sta urejena v Zakonu o varstvu potrošnikov (ZVPot). Mimogrede, oba sta urejena tudi v Obligacijskem zakoniku, toda ureditev v ZVPot je za potrošnike specialnejša.

Začnimo z garancijo. Minimalni garancijski rok, kot ga določa zakon, je eno leto in sicer velja za tehnično blago, navedeno v pravilniku in izdanem s strani Ministrstva za gospodarstvo RS. Četudi prodajalec ne izda garancijskega lista, ima kupec pravico do enoletne garancije. Garancijo je mogoče uveljavljati proti prodajalcu ali proti proizvajalcu.

Pri uveljavljanju garancije lahko potrošnik najprej zahteva odpravo napak, šele če ta ni možna, lahko zahteva menjavo blaga z enakim, novim in brezhibnim izdelkom. Če ni možno ne popravilo ne zamenjava, lahko kupec razdre pogodbo ali zahteva znižanje kupnine.

Druga stvar je jamčevanje prodajalca za stvarne napake in pomeni alternativno pot, ki jo potrošnik lahko ubere, če ima kupljen izdelek napako. Zanj mnogo ljudi in – kar je še večji problem – prodajalcev ne ve, zato se redkeje uveljavlja. Prav pa zna priti zlasti takrat, ko je garancijski rok kratek (recimo le eno leto), saj odgovornost prodajalca iz naslova stvarnih napak traja kar dve leti, odkar je bila stvar izročena. Naj pojasnim s primerom. Televizor, ki smo ga kupili, ima enoletno garancijo. Po štirinajstih mesecih ugotovimo, da naprava ne deluje in se odpravimo do

prodajalca, ki nam pojasni, da je garancija že potekla. Ne smemo pozabiti, da se lahko v takem primeru sklicujemo še na določbe ZVPot o odgovornosti prodajalca za stvarne napake. Zanje odgovarja kar dve leti od nakupa, če gre za napako, ki je obstajala ob izročitvi in kupec napako notificira (obvesti prodajalca) v dveh mesecih, odkar je napako odkril. Za razliko od garancije kupcu ni potrebno začeti z zahtevkom za popravilo, ampak lahko že kar takoj zahteva razdor pogodbe ali nižanje kupnine. Jamčevanje za stvarne napake se ne nanaša zgolj na tehnično blago, pač pa na kakršnokoli blago.

Potrošniki prepogosto pozabljamo na svoje pravice, ki so v naši zakonodaji usidrane že od prevzema evropske direktive 1999/44/ES. Pomembno se mi zdi, da v primeru okvare izdelka ne podležemo morebitni odklonilni reakciji prodajalca in poskusimo ob neuspehu garancijskega zahtevka uveljavljati tudi odgovornost prodajalca za stvarno napako.

Besedilo: Helena Uršič

Društveno

Drenovci vztrajajo

Pred dvanajstimi leti je začel Klub Kraški dren Sežana, ki ga je zasnova dr. Vesna Vodopivec z željo, da bi ljudje z vodenoto telovadbo prispevali k zmanjšanju oboletosti srca in ožilja. Tudi v Komnu je zrasla telovadna skupina, ki je v posameznih letih doživljala vzpone in padce – v številčnem smislu. Nikoli do sedaj skupina ni prenehala z delom in upamo, da bo tako tudi v bodoče.

Naravno in normalno je, da so nekateri člani že prenehali s telovadbo, kajti proces staranja prinese svoje. Komenska drenova skupina bi bila še močnejša, če bi se vanjo vključevali novi, mlajši

člani. Toda v poplavi želja po zdravju so zaživele druge, morda bolj moderne oblike telovadbe: na primer aerobika, hip-hop mame in podobne, ki zvaljajo predvsem mlajše ljudi. Drenovci bi vendarle radi ostali zvesti svojemu Kraškemu drenu in zamisli,

da je način telesne vadbe, ki ga izvajajo fizioterapevtke ali vadiateljice tisti, ki pomaga k zdravemu staranju. Nobena telovadba nas ne bo pomladila, lahko pa z njo podaljšamo čvrstost mišic, gibljivost sklepov, nezasoplenost in še marsikaj.

Pridružite se nam, kajti v naše delo smo dodali nekaj potrebnih telovadnih pripomočkov in veliko mero prijetnega druženja. Priznati moramo, da so naši cilji mogoči in uresničljivi, četudi nimamo fizioterapevtke, imamo pa vadiateljico. Gospa Anamarija Samec je tista, ki sledi strokovnim smernicam in se zna prilagoditi potrebam telovadne skupine.

Osem ur mesečne telovadbe znaša 18 evrov. Tolikšen strošek za zdravje zmore vsak od nas.

Ob ponedeljkih in ob sredah vas od 19. do 20. ure pričakujemo v komenski telovadnici. Pridružite se nam! Kontaktna oseba je Alenka Kariž. Oglašja se na telefon 05 76 68 557. Vsakogar bomo veselili!

Besedilo: Ana Godnik
Foto: Polona Makovec

Miklavževanje v Gorjanskem

Decembra se mnogim pojavi nasmešek na obrazu, ko pomislijo na dela proste dni, na počitnice, druženje, sneg, zabavo. Ampak prav vsi otroci najprej pomislijo na novoletno jelko, pod katero leži polno daril, ki jih prinese največji frajer med dobrimi možmi. To je seveda sv. Miklavž, saj je vedno on tisti, ki prvi pomisli nanje in jim prinese ravno tista darila, ki so jih napisali v pismu.

Tudi letos je kulturna sekcija RKTŠ društva Gorjansko poskrbela, da so najmlajši dobrega moža videli v živo. A pred tem so, da je bilo pričakovanje še večje, Katarina Kosovac, Maja Kavčič, Urša Perčič in Dane Božič nastopili v predstavi »Rdeča kapica malo drugače«, ki so jo sami napisali ter zanjo naredili sceno in kostume. Ta je bila postavljena v moderni čas, kjer avtomobili in avtoceste niso bili nič posebnega, kjer je Rdeča kapica že imela mobilni telefon, le babica je še vedno vztrajala pri kuhanju za starim štedilnikom. Najpomembnejša razlika med moderno in običajno verzijo je bila, da se je zlobni volk naveličal čakanja, da mora vedno pojesti najprej babico in šele na koncu slatno Rdečo

kapico. Odločil se je, da bo pravljico spremenil in najprej poje del Rdečo kapico, če pa bi mu v želodcu ostalo kaj prostora, bi z veseljem pohrustal še babico. Celotno zgodbo je povezoval napovedovalec, ki je najavljal dogodke v njej in se hkrati vanjo vmešaval z izzivanjem strašnega volka. A kljub nenehnim prizadevanjem volka je Rdeča kapica srečno prispela k babici. A volk se ni vdal. Hotel je vdreti v hišo in pojesti kar obe hkrati. Zahvaljujoč se pretkanosti in stari modrosti babice, mu je načrt spodletel, saj je končal kot ujetnik v babičini hišici. Rdeča kapica mu je nato nadela verigo okoli vratu in predstavo končala z besedami: »**Pridi, volk! Od zdaj naprej boš moj kuža!**«

Po končani predstavi in po glasnem klicanju sv. Miklavža je le-ta končno prispel v spremstvu angelčkov in hudička ter otrokom v polni dvorani na obrazke priklical dolgo pričakovani decembrski nasmešek.

Besedilo: Dane Božič

TD Brest Brestovica na Sejmu Alpe-Adria: Turizem in prosti čas 2012

Na Sejmu Alpe-Adria: Turizem in prosti čas 2012, ki je potekal v Ljubljani, se je v soboto, 28. januarja 2012, že četrto predstavilo Turistično društvo Brest Brestovica pri Komnu skupaj z Vinarstvom Rebula.

V času med 26. in 29. januarjem se je Gospodarsko razstavišče v organizaciji Turistične zveze Slovenije in turističnih zvez pokrajin za nekaj dni spremenilo v vodnika po turistični ponudbi, po idejah za doživljanje Slovenije in spoznavanje sveta ter po prepletu gastronomskih užitkov in vinskih zgodb.

Na stojnici TD Brest, ki je bila po mnenju mnogih ena izmed najbolj obiskanih, so Zdenka, Slavko, Marija, Slavc in Nataša obiskovalcem v sliki in besedi predstavljali delo društva in jih vabili na prireditve v Brestovico.

Obiskovalcem so podarili brčstovski zdravilni šopek, vodnik po vasi in vabila na posamezne prireditve v letu 2012. Obiskovalci so imeli priložnost poizkusiti brčstovski žajblov ali teranov liker, dobrote iz krušne peči in pravi kraški pršut, ki sta ga na strokoven način sproti rezala Zvonka in Slavko.

Na stojnici Vinarstva Rebula sta Vida in Dušan v pokušino ponujala odlična brčstovska vina, kot so teran, malvazija in brčstovska penina, ter obiskovalce vabila na letošnjo osmico, ki bo potekala od 2. do 10. junija v Brestovici.

Tekom dneva smo imeli razgovore s člani drugih društev, izmenjali smo izkušnje in se dogovorili za sodelovanje.

Ob zaključku bi se radi zahvalili za pomoč pri pridobitvi zelo dobrega razstavnega prostora Mariji Gombač iz Turistične zveze Brkini, Kras, Notranjska, v katero je vključeno tudi naše društvo.

Besedilo: Jurij Smerdelj, TD Brest

Otroci v Komnu pozdravili pusta

Na pustno nedeljo, 19. 2. 2012, je Vaška skupnost Komen v sodelovanju z Medobčinskim društvom prijateljev mladine Sežana v krajevni dvorani organizirala pustno rajanje za otroke.

Prireditve se je udeležilo veliko število malih in velikih šem, ki so jih spremljali pustno razpoloženi starši, none in nonoti. Nastopile so baletke skupine Nasmeh, prostovoljci Društva prijateljev mladine Sežana, s svojim nastopom pa nas je razveselila vesela

klovnesa Erna Stantič. Šeme so se predstavile, se pomerile v plesnih igrah in na ustvarjalnih delavnicah. Za nagrado jih je Vaška skupnost Komen pogostila s krofi in s pijačo. Škoda, da pride pust le enkrat na leto.

Besedilo: za Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana
Ana Pangos

Zmajček Jurček in ekociciban

V teh dneh je ponovno stekel vseslovenski ekološki projekt »Zmajček Jurček«, ki ga na območju občin Krasa in Brkinov že četrto leto uspešno organizirajo Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana in Vrtec Sežana s podružnicami.

Rdeča nit projekta je zmajček Jurček, ki obiskuje otroke v vrtcu, pripoveduje pravljice in posreduje sporočila o pomenu varstva in zaščite okolja. Običajno ostaja v vsaki enoti nekaj dni in skupaj z otroki rešuje pomembne ekološke naloge, ki jih za otroke skrbno pripravijo njihove vzgojiteljice. Trenutno se zmajček Jurček zadržuje v Vrtcu Materija, prispel je iz Vrtca Hrpelje, svojo pot pa bo nadaljeval še v Povirju, Senožečah, Divači, Lokvi, Tomaju,

Štanjelu, Komnu, Sežani in v Dutovljah.

Zmajček Jurček se z otroki dobro počuti, z njimi pleše, poje, je in spi in jih veliko novega nauči. Večkrat ga s seboj vzamejo na sprehod, v knjižnico, na raziskovanje, pohod ali na pomembne prireditve. Malčki so tako vsako leto bogatejši za nova spoznanja in odkritja, da bodo v bodočnosti za naravo kar najbolj poskrbeli. Zmajček mora obiskati še veliko otrok po vrtcih v Sloveniji, vendar je obljubil, da nas drugo leto spet obišče.

Besedilo: za Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana
Ana Pangos

Društvo »Vezi« na dnevu za spremembe – stojnica v Komnu

Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva, je nevladna organizacija, ustanovljena leta 1992 z namenom promocije in razvijanja prostovoljskega dela ter solidarnosti med ljudmi (www.filantropija.org). Njene aktivnosti, poleg prikazovanja prostovoljstva kot pozitivne priložnosti, obsegajo povezovanje posameznikov z zelenimi oblikami prostovoljskega dela, usposabljanje prostovoljcev in pomoč organizacijam pri razvijanju prostovoljskega dela.

V Slovenski filantropiji, Združenju za promocijo prostovoljstva, si že vrsto let prizadevajo za dvig prepoznavnosti prostovoljskega dela. 21. aprila 2012 bodo vnovič organizirali preplet različnih dejavnosti, skupek katerih je poznan pod imenom **3. dan za spremembe, ko bomo skupaj premagovali osamljenost**. Na ta dan bodo v različnih krajih po Sloveniji potekale številne

aktivnosti, ki so jih pripravili v sodelovanju z različnimi prostovoljnimi organizacijami in občinami. Aktivnosti bodo ponujale priložnosti za pogovor, druženje, pomoč posameznikom in skupinam, ki so odrinjeni iz ožje in širše skupnosti ...

Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »Vezi« se bo tudi tokrat pridružilo opisanim dejavnostim Slovenske filantropije. V program stanovanjskih skupin znotraj Društva »Vezi« so vključene odrasle osebe s kroničnimi težavami v duševnem zdravju, ki zaradi različnih razlogov ne zmorejo več bivati v domačem okolju.

V okviru prireditev, ki bodo potekale na **Dan za spremembe**, se bo Društvo »Vezi« predstavilo s promocijskimi stojnicami v Sežani, Ilirski Bistrici in v Postojni, ena izmed njih stojnic bo postala

vljena v Komnu nasproti trgovine Tuš. Na promocijskih stojnicah bomo razstavljali izdelke, ki nastajajo v naših kreativnih delavnicah, in različno informativno gradivo (zloženke, glasilo, zbornik). Poleg uporabnikov in zaposlenih bodo na stojnicah sodelovali prostovoljci, ki so vključeni v naše programe.

Prostovoljno delo na področju duševnega zdravja in skupnostnih služb je tako v Sloveniji kot tudi v tujini priznано in koristno. Ljudje s težavami v duševnem zdravju so potisnjeni na socialni in družbeni rob. Člani širše skupnosti, ki želijo sodelovati v programih, hkrati dvigujejo nivo kakovosti življenja in socialne

vključenosti ter pridobivajo na občutku lastne vrednosti. Prostovoljstvo doprinese k vsesplošni dobroti in k blagostanju v skupnosti.

S programom razvoja prostovoljstva želimo v Društvu »Vezi« prostovoljcem in pripadnikom širše skupnosti približati področje duševnega zdravja ter aktivno delovati v smeri destigmatizacije duševne bolezni.

Besedilo: mag. Tadeja Ostrožnik Rijavec

Štanjelski tek – več kot le tek

Tek je način življenja. Morda ne za vsakogar, nedvomno pa za vedno večje število ljudi. Vse več je prijatelj rekreativnega teka, ki si ob divjem in hitrem ritmu današnjega življenja vseeno znajo vzeti čas zase, čas za tek.

In prav ta ljubezen do teka združuje ljudi iz cele Slovenije, tekače, ki se redno srečujejo na tekaških prireditvah. Ena takšnih, in hkrati zadnja v koledarskem letu, je Štanjelski tek. Kras že sam po sebi v svoj objem zablja ljudi od vsepovsod, zato ni nikakršno presenečenje, da je tudi Štanjelski tek izredno priljubljen. Športno-kulturno društvo Hruševica je letos ob sodelovanju Kraških tekačev in Olimpijskega komiteja Slovenije poskrbelo za izvedbo že 12. teka. Razgibana, dobrih osem kilometrov dolga pot je kljub slabemu vremenu v soboto, 3. decembra, privabila 232 tekačev, kar je tri manj od rekorda.

Vzdušje na tovrstnih prireditvah ni nikoli pretirano tekmovalno, saj je bolj kot ne v ospredju druženje. Torej nekaj, kar je odlika preprostih kraških ljudi, ki te znajo vedno pogostiti. In to ne samo s kozarčkom terana in z okusnim domačim pršutom, pač pa tudi s prijaznim nasmehom in z dobroto v očeh. Zato je povsem razumljivo, da je to eden tistih glavnih razlogov, zakaj se tekači tako radi iz leta v leto vračajo na Štanjelski tek. Lep dokaz so besede Boštjana Hrovata, ki je bil s časom 29:05 najhitrejši na progi in je že pravi del štanjelske tradicije. Tek se ni udeležil le dvakrat: **»Prihajam zaradi domačinov, pri njih sem vedno dobrodošel.«**

Med 232 tekači je bilo veliko zanimivih imen in starih znancev tekaških prireditev, toda v oči najbolj bodeta dve imeni: Edvard Doljak in Dušan Semolič, predsednik Zveze sobodnih sindikatov Slovenije. Slednjega poznamo, Edvarda pa poznajo vsi organi-

zatorji tekaških prireditev. Velik prijatelj teka si je v preteklem letu zadal cilj, da preteče 100 tekaških prireditev. In res jih je! Za zadnjo si je izbral ravno 8,2 kilometra dolgo traso Štanjelskega teka. Zato ne preseneča, da so mu organizatorji pod vodstvom Rajka Grče, izročili poseben pokal.

Organizatorji so bili z udeležbo na teku zadovoljni in najlepša nagrada za ves njihov trud so bili nasmejani in zadovoljni obrazi tekačev, ko so se vračali domov, ter besede slovesa, ko so veselo zagotavljali, da se prihodnje leto brez dvoma vrnejo.

Besedilo: Špela Klakočar in ŠK društvo Hruševica

Foto: Rajko Grča

6. meddržavno ocenjevanje vin

Na letošnjem že 6. tradicionalnem ocenjevanju vin, ki ga je tudi letos organiziralo Turistično društvo Brest iz Brestovice pri Komnu, se je nabralo kar 35 vzorcev vin, od tega 17 belih in 18 rdečih vin vinogradnikov in vinarjev tako iz Brestovice pri Komnu kot tudi iz sosednje Medje vasi. Ocenjevanje je potekalo 3. marca 2012 na Blažinevi kmetiji v Medja vasi pod budnim očesom 3-članske strokovne komisije in v prisotnosti kraljice terana. Ocene so pokazale izjemno kakovosten lanski letnik grozdja in vina. Na ocenjevanje je svoja vina dalo približno enako število vinarjev iz ene in iz druge sosednje vasi. Ocene so pokazale, da so zmago slavila pretežno brestovska vina.

Na Blažinevi kmetiji v Medji vasi, kjer imata večkrat na leto osmico Stanislav Perdec z ženo Luciano Pahor, so ocenili 35 vzorcev vin, ki so jih prispevali vinogradniki in vinarji iz domače vasi in iz sosednje Brestovice pri Komnu. Tekmovanje je že šesto leto zapored organiziralo Turistično društvo Brest iz Brestovice. Ob prisotnosti predsednika društva Staneta Šviglja je podpredsednik Dušan Rebula pozdravil sodelujoče vinogradnike in vinarje, ki so izvedli ocenjevanje zbranih vin po 20-točkovnem sistemu pod vodstvom strokovne komisije, ki so jo sestavljali strokovni sodelavki sežanske Kmetijsko svetovalne službe novogoriškega Kmetijsko gozdarskega zavoda Majda Brdnik, sicer specialistka za vinogradništvo in vinarstvo, in vodja službe Milena Štolfa ter član strokovne službe Tržaške kmečke zveze Štefan Rosati.

Na ocenjevanje je prispelo 17 vzorcev belih vin in en vzorec več rdečih vin. Pri belih vinih, kjer je bilo osem mešanih, sedem malvazij, ena vitovska in en tokaj, je slavilo vinarstvo Rebula pred Miranom Krapežem (oba Brestovica), 3. mesto je osvojila družina Peric iz Medja vasi. Pri rdečih vinih, kjer so prevladovali terani (le eno mešano in dva merlota), je zmagal Pavel Setlič pred vinarstvom Rebula in Ivanom Filipčičem (vsi iz Brestovice). Priznanja najboljšim so podelili člani strokovne komisije v prisotnosti kraljice terana Maruše Rogelja, ki je zbrane pozdravila in poudarila, da pri promociji kraškega terana in drugih vin Krasa predstavlja enoten kraški prostor in vse njihove proizvajalce.

Ocenjevanje vin, ki izmenično poteka eno leto v Brestovici, drugo v Medja vasi, nedvomno kaže na poglobljanje čezmejenega sodelovanja med prebivalci obeh vasi. Prav tako Brestovci odhajajo v Medjo vas na številne osmice, ki jih poleg Perdca organizirajo še Nadja Legiša, Sidonja Radetič in Boris Pernarčič ter kmečki turizem Paola Pernarčiča. Tudi v Brestovici je čez leto zelo pestro. Tako bodo že šesto leto zapored 1. aprila organizirali veliko šparglijado in kolo-osmico, 2. septembra bo brestovska olimpijada, zadnjo nedeljo v ok-

tobru pa vodeni pohod Po sledih Soške fronte. Na vseh prireditvah so prisotni tudi Medvejci. Pred kratkim so uprizorili gledališko igro z naslovom *Darilo*, s katero so gostovali v Medja vasi in v Mavhinjah in v drugih krajih v počastitev meseca kulture. Uspešno so predstavili monografijo o hišnih imenih in prebivalcih Brestovice.

»Glavni namen ocenjevanja je izobraževanje članov, zato tudi sami ocenjujejo vina in se tako učijo prepoznavati napake in bolezni. Ker je bila lanska letina dobra, je bilo zelo malo napak in bolezni vin, vina pa so bila bogata po strukturi in harmonična. So odraz dela v vinogradu, pomembno delo pa opravijo vinarji tudi v kleti. Nekaj vzorcev teranov je bilo vrhunskih z intenzivno barvo, kar je dokaz zrelosti grozdja. Gre za pohvalne terane. Vinarji pa vsako leto pride-lajo boljša vina brez napak in bolezni,« je poudarila Brdnikova.

»Ocenjevanja so pomembna še zlasti za manjše kmetije, ki želijo dvigniti nivo kakovosti svojih vin, da bi tudi te lahko s svojimi vini sodelovale na mednarodnih ocenjevanjih,« je še dodal Štefan Rosati.

Srečanje so zaključili z degustacijo nagrajenih vin in ob kraškem pršutu in drugih suhomesnatih izdelkih. Dušan Rebula, ki se lahko pohvali z bronasto medaljo za penino (2006) na pravkar zaključnem vinskem sejmu v Novem Sadu v Srbiji, kmetiji pa je svoj pečat dala tudi dvakratna (2006 in 2008) kraljica terana Martina Rebula, je zbrane razveselil s sušeno vitovsko iz leta 2010, macelirano 10 dni na drožju, ki je dokončala vretje in bila eno leto v inoks posodi, nato so jo pretočili v steklenice. Grozdje se je za 60 odstotkov posušilo in doseglo 135 stopnjo nepovretega sladkorja in 13 odstotkov alkohola. Suho vitovsko vino priporočajo k sladkim jedem, kot so npr. kraški štruklji in druge sladke dobrote.

Besedilo in foto: Olga Knez

Kobjeglavski in tupelški Simpsonovi

Letošnji pust v Kobjeglavi in v Tupelčah je bil zopet nekaj posebnega. Že četrto leto zapored si je tamkajšnja mladina nadela skupinsko masko. Po lanskoletnih smrkcih, ki so se veselili dvojne zmage (v Skopem in v Štorjah), je letos uspehe žela družina Simpson in ostali prebivalci mesteca Springfield, ki so se začasno naselili v Kobjeglavi in v Tupelčah. Vaščani Kobjeglave so se z njimi srečali v soboto, Tupelčani pa so z njimi zaplesali in zapeli v torek popoldne. S svojim znamenitim roza avtom so poželi marsikatero pohvalo in aplavz. Tako na pustno soboto kot tudi na pustni torek zvečer je celoten Springfield pustoval v Skopem in letos prvič v Gorjanskem. Navdušenja je bilo veliko, nagrade in

pohvale pa so bile v še večje zadovoljstvo. Po zmagovitem pohodu v Skopem (prejeli smo kar dve izmed najpomembnejših nagrad) so si Simpsonovi priborili še odlično 2. mesto v Gorjanskem. Nagrade so več kot zaslužene, saj mladina vложи veliko časa in truda v pripravo in izvedbo celotnega pustnega rajanja. Tudi za naslednje leto obljublajo, da nihče ne bo ostal ravnodušen. Le s čim bodo presenetili? ☺

Besedilo in foto: Organizacijski odbor PUST
Kobjeglava - Tupelče

Karel Štrekelj – življenje in delo

Jesensko cvetje

Na nebu solnce ne sije,
Snežen je zakriva oblák,
Nobena trava ne klije,
Osúl se je cvét uže vsák.

Kaj to, če trava ne klije
In vsak če osúl se je cvet?
Spomladi vendar povije
Lep venec deklétce si spet.

Oh res, oh res, da povije
Spomladi nov venec deklé;
Pa kaj, ko ljubemu bode
Razburjeno mirno srce!

Saj meni ravno tak venec
Prinesel je nekđaj gorjé:
Mej cvetjem bile so skrite
Prav drobne pa bridke solzé!

Štrekljeva pesem *Jesensko cvetje*, objavljena pod psevdonimom Gorjanec v Zori leta 1877.

- Mladost v Gorjanskem pri Komnu in dijaška leta v Gorici (1859–1877)
- Odhod na Dunaj in vojaščina (1878, 1879)
- Študij slovanske filologije, prevajanje in sodelovanje pri Ljubljanskem zvonu (1880–1883)
- Doktor filozofije (1884)
- Prve službe in poroka (1885)
- Habilitacija (1886)
- Prvi zasnutki Slovenskih narodnih pesmi (1886, 1887)
- Štrekljeva predavanja na dunajski slavistični stolici (1887/88)
- Prevajanje deželnega zakonika za vojvodino Kranjsko (1888–91)
- Urejanje Slovenskih narodnih pesmi (1892–1894)
- Prvi snopič Slovenskih narodnih pesmi (1895)
- Profesura na graški slavistični stolici (1896)
- Priznanja delovnim uspehom, predavanja Zgodovinskega slovenskega slovstva (1898–1899)
- Odmevnost Slovenskih narodnih pesmi, dopisni član »Společnosti narodopisného musea českoslovanského« v Pragi (1899–1901)
- Kritike Slovenskih narodnih pesmi dosežejo višek; Štrekelj postane član »Imperatorske akademije znanosti« v Sankt Peterburgu (1902, 1903)
- Ustanovitev Časopisa za zgodovino in narodopisje (1904)
- Urednik slovenskega dela zbirke Avstrijskih narodnih pesmi (1905–1906)
- Štrekelj postane dopisni član »Kraljevske akademije« v Beogradu (1907–1910)
- Delo in življenje prekine smrt (1911, 1912)
- Povzeto po delu *Karel Štrekelj : iz vrelcev besedne ustvarjalnosti* avtorice Monike Kropelj

Osmrtnica,

v: *Učiteljski tovariš*, 12. 7. 1912, letn. 52, št. 28

Dne 8. t. m. opolnoči je umrl v Gradcu vseučiliški profesor dr. Karel Štrekelj.

Umrli dr. Karel Štrekelj je bil rojen leta 1859. na Gorjanskem pri Komnu, je pa pozneje v počitnicah jako rad bival v Vrtojbi, odkoder je prav pridno zahajal, kakor je večkrat sam poudarjal, k svojemu učitelju p. Stanku Škrabcu na Kostanjevico pri Gorici. Leta 1896. je bil imenovan za izrednega profesorja slavistike in je pozneje sploh prevzel dedščino slavistike po umrlem vseučiliškem profesorju dr. Kreku.

Dr. Štrekelj je bil jako delaven na polju slovenskega jezikoslovja in je po raznih slovenskih listih in drugih publikacijah raztresena vsa sila njegovih jezikoslovnih spisov. Omenimo naj med njimi le zadnje temeljite odgovore na dr. Tomiško-vega. Antibarbara" in njegove temeljite, neizpodbitne pripombe k slovenskemu pravopisu.

Glavno njegovo delo pa je in ostane kritična izdaja slovenskih narodnih pesmi, ki jih izdaja Slovenska Matica. S tem svojim ogromnim delom si je postavil umrli učenjak monumentum aere perennius.

Dr. Karla Štreklja, lahko bi rekli, vzpo-rejamo z največjimi slovenskimi, ako ne tudi slovanskimi jezikoslovci; ako morda ne dosega veličine Miklošičeve in drugih prvakov slovanske filologije, pa je vendar treba reči o njem, da se je vedno čutil sina svojega naroda, da je vedno očitno kazal, da ga je rodila slovenska mati. Zato mu tudi tem častnejši spomin v našem narodu!

Štrekljeva nagrada

Štrekljeva nagrada, poimenovana po dr. Karlu Štreklju, se vsako leto podeljuje za življenjsko delo ali izjemne dosežke na področju zbiranja in ohranjanja slovenskega ljudskega izročila v obliki pesmi ali besedil.

Prejemniki Štrekljeve nagrade

2001 Pavle Merku

2002 Milko Matičetov

2003 Zmaga Kumer

2004 Mira Omerzel - Mirit

2005 Marija Kozar - Mukič

2006 Janez Dolenc

2007 Jasna Vidakovič

2008 Julijan Strajnar

2009 Mirko Ramovš

2010 Viljem Černo

2011 mag. dr. Engelbert Logar

Karel Štrekelj, Gorjansko ŠZ 9/157,4

UGANKA

Frk čie, frk sam.

Zdaj je tu, zdaj je tam.

Kaj je to?

(Misel.)

Počastili smo spomin na dr. Karla Štreklja

Prav na dan, ko se je pred 153-imi leti rodil dr. Karel Štrekelj, smo v Gorjanskem počastili spomin nanj in tako naredili prvi korak k stoti obletnici njegove smrti. V kulturnem domu so zadonele ljudske pesmi, zaplesali so člani plesne skupine KD Karla Štreklja Komen, z glasbo so se nas dotaknili godci in mladi glasbeniki Glasbene šole Sežana, Podružnice Komen. Herta Sorta, sestre Mateja in Maja Petelin so ustvarile tisto posebno vzdušje, ki nas je z ljudsko pesmijo utrdilo v spoznanju – če je rodoljubje v tebi, je ni sile, ki bi te uničila. In domači pevci, člani Mešanega pevskega zbora Gorjansko z zborovodkinjo Zulejko Devetak, so bili prav tako z izborom ljudskih pesmi enako prepričljivi.

Doživeli smo kulturni dogodek, ki so mu vsebino dali poustvarjalci ljudskega blaga v pesmi, glasbi in v plesu, posebno strokovno težo mu je podaril slavnostni govornik prof. dr. Marko Terseglav. Ne moremo zamolčati njegove ocene, da je naš dr. Karel Štrekelj premalo poznan v slovenskem prostoru in da smo Kraševci lahko ponosni na rojaka, ki je tam na Dunaju v 19. stoletju ubranil slovenski jezik. **»Bil je svetovljan in enako narodu slovenskemu predan velikan, jezikoslovec, raziskovalec in zapisovalec ljudskega blaga v pesmi in besedi. Še danes veljajo njegove znanstvene metode in raziskovalne podlage.«**

Pred slavnostnim, dokaj strokovnim in občutenim govorom, nas je nagovoril župan Danijel Božič, ki je z enako močjo poudaril potrebo po domoljubju vsakogar izmed nas. **»Naši predniki, med katere sodi tudi dr. Karel Štrekelj, naj nam bodo vzor, pri njih iščimo poti samopotrjevanja. Dogodek in urejena spominska soba dr. Karla Štreklja na njegovi domačiji v Gorjanskem naj bosta za vse nas priložnost, da bomo svetu dokazali našo duhovno moč. In če je te dovolj, je napredek v naših rokah.«**

Tako bi mogli skleniti sporočila, ki sta nam jih v naročje zbegane-ga vsakdana položila župan Božič in Terseglav, dva govorca na večeru spomina. Škoda, da je bilo na prireditvi tako malo tistih, ki bodo soustvarjali našo prihodnost. Kot da nimamo slavistov in ne osnovnošolcev, tistih iz višjih razredov, pa ne srednješolcev in študentov, ja, tako smo se počutili. Pa kaj. Bil je petek, 24. februarja, ko ljudje začenjajo vikend in so na rojstni dan dr. Karla Štreklja preprosto pozabili. Škoda!

Besedilo: Ana Godnik

V Gorjanskem spominska soba dr. Karla Štreklja

Sredi veselega decembra smo Kraševci doživeli lep dogodek – v že utečeno podelitev Štrekljeve nagrade, v domiselne Štrekljeve večere, v doprski kip dr. Karla Štreklja, ki stoji pred njegovo rojstno hišo, smo dodali in odprli spominsko sobo dr. Karla Štreklja. Uresničili smo želje vseh tistih zavednih Slovencev, kulturnikov in izobražencev, ki so vsa ta leta našega prebujenja in osamosvajanja sanjali o tej sobi. Vloženega je bilo veliko napora in tudi denarja, kajti dr. Karel Štrekelj je svoje znanje in ljubezen do naroda sejal daleč po svetu in stroka je morala daleč, da je zbrala njegove izjemne raziskovalne dosežke. Za dr. Štreklja je značilno, da je brskal po vrelcih naroda: po jeziku, pesmih, glasbi, plesih, navadah, pregovorih. Neprecenljive vrednosti so kriteriji vrednotenja narodnega blaga, ki jih je zasnoval prav on in so postali osnova raziskovalnega dela. Že v tistih letih, ko je živel, bil je to čas od leta 1859 do 1912, je zaslužil potrebo po ohranjanju vsega tistega, kar je zraslo v ljudeh za ljudi. V enem izmed zapisov o jeziku je povedal: **»Jezika ne ustvarjajo jezikoslovci, ampak narod sam.«** S temi besedami nas je utrdil v spoznanju, da naj moč iščemo v življenju in ne v kabinetih!

Svečana otvoritev spominske sobe jezikoslovca, zapisovalca in raziskovalca ljudskega blaga v pesmi in besedi, dr. Karla Štreklja, se je

zgodila brez zunanjega blišča in velike propagande 14. decembra 2011 v Gorjanskem. Te skromnosti in hkrati duhovne prodornosti programa bi bil vesel tudi dr. Štrekelj. Bolj kot sem brskala po njegovih znanstvenih razpravah, bolj sem ugotavljala, da je živel v njem spoznanje, da veliko stvari ne da šola, temveč srce. Tudi pevke, ki so prijazno sprejele povabilo za sodelovanje v programu in niso bile glasbeno izobražene, strokovnost jim

je vdahnila umetniška vodja pevske skupine KUD Karla Štreklja Komen gospa Herta Sorta, so lepo in ubrano zapele nekaj ljudskih pesmi. Bila je to pevska skupina delavk Socialno varstvenega zavoda Dutovlje, kjer je gospa Herta direktorica, diplomirana delovna terapevtka in pevka po srcu.

Petju je sledil pozdrav in dobrodošlica domačina Milivoja Štreklja, predsednika VS Gorjansko iz časov, ko smo sanjali o sobi. Dejal je: **»Če človek hoče in še zna, je vse mogoče.«** Zahvalil se je svojcem dr. Karla Štreklja, Aleksandru Peršolji, vztrajnemu pobudniku za ureditev sobe, in dr. Moniki Kropelj, ki je poskrbela za bogato etnološko zbirko. Poseben prispevek svečanosti je dodal župan Občine Komen, Danijel Božič, ki se v govoru ni mogel izogniti spoznanju o težkih časih in je hkrati izpostavil potrebo po enotnosti in pokončni drži slovenskega naroda: **»Zgledujmo se po velikanih, kakršen je naš dr. Štrekelj, in ne tarnajmo, da smo majhni, kajti napredek je v moči in moč je v ljudeh.«** Spominska soba dr. Karla Štreklja izžareva to moč in vabi Kraševce, častilce Krasa in ljudi, ki hočejo spoznati klenost naših prednikov.

Simbolično rezanje traku smo zaupali pranečakinji dr. Karla Štreklja Vandi Malalan in Milivoju Štreklju, predstavniku RKTŠ društva Gorjansko, in tako sobo predali svojemu namenu.

Obiskujte jo, prijatelje in znance povabite v »muzej«, ki mu večnost dajeta kraški ponos in trma.

Besedilo: Ana Godnik
Foto: Polona Makovec

S kresničkami v novo leto

Prva letošnja pravljica je bila kot vsako leto nekaj posebnega, saj so nas obiskale baletke Anja, Eva, Hana, Julija, Maja, Naja in Sabina iz Baletnega društva Sežana ter sežanski knjižničarki Maja Razboršek in Marija Godnič. Ob pripovedovanju pravljice **Kresniček Nino** so v vlogi kresničk svoj čarobni ples odplesale prav baletke v koreografiji Eugena Todorja. Ob velikem številu otrok in njihovih staršev, starih staršev, ki so napolnili naše knjižnične prostore, smo izvedeli, da lahko drobne, drobcene kresničke prav tako dobro

razsvetlijo noč kot botra luna in da ji lahko kadar koli, če si tega zaradi utrujenosti zaželi, priskočijo na pomoč. Čisto za konec pa smo na svoje domove in v novo leto 2012 ponesli modrost praznične pravljice: »**Če si nekaj resnično želimo, nam bo gotovo uspelo. Skupaj lahko uresničimo vse svoje sanje.**«

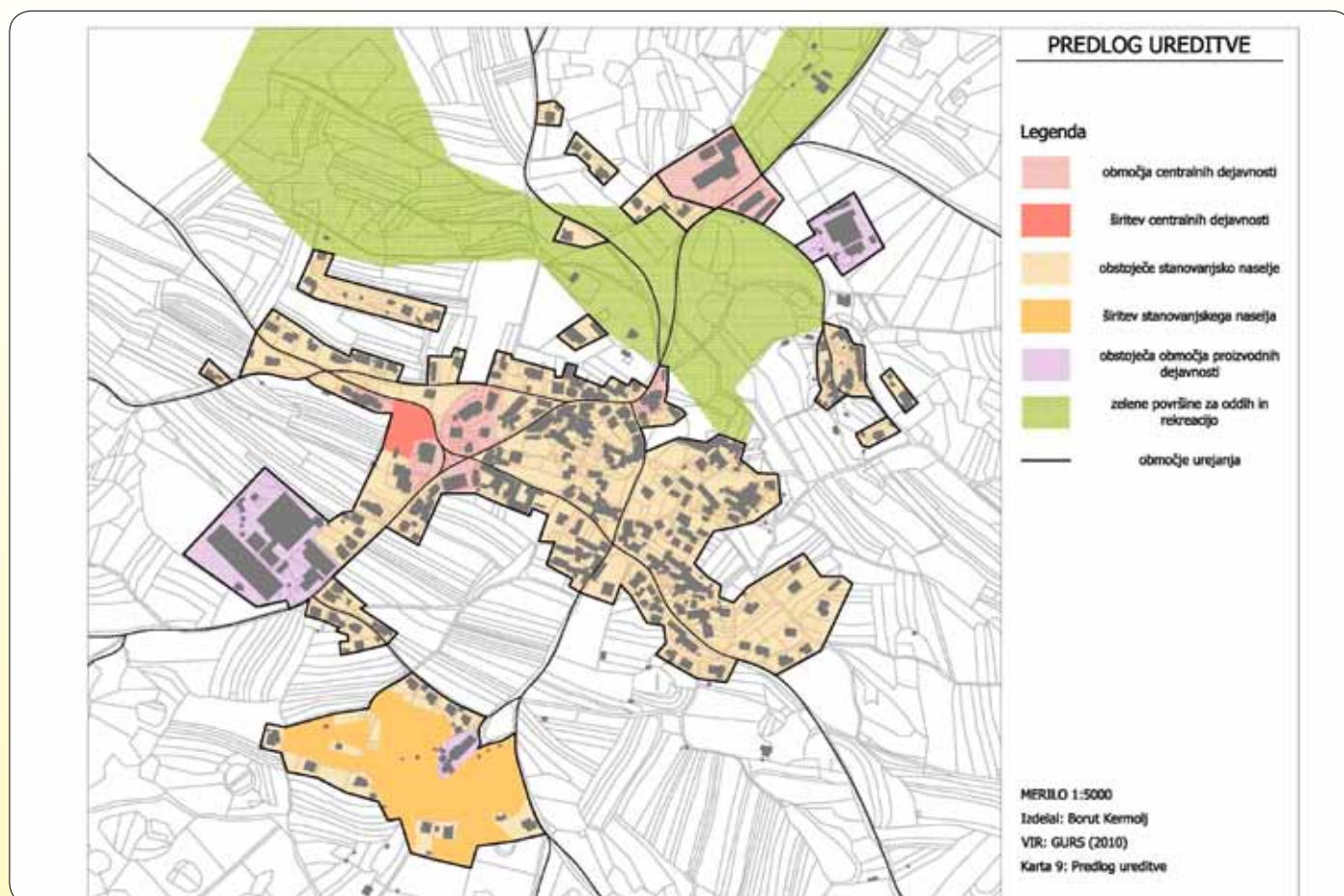
Besedilo: Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv komenske knjižnice

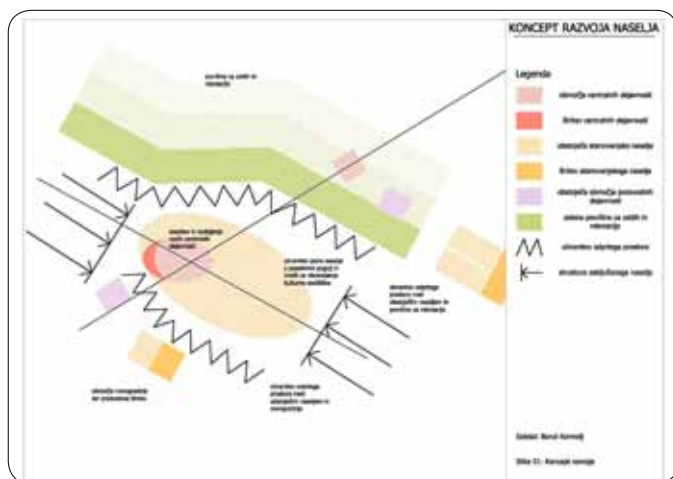

Predlog prostorske ureditve naselja Komen

Borut Kermelj se je v svojem diplomskem delu ukvarjal z vprašanji prostorske ureditve Komna. Diplomirani geodet je izsledke svoje raziskave predstavil v komenski knjižnici. To je bila prva tovrstna prireditev

v komenski knjižnici. V prihodnjih mesecih nadaljujejo s predstavitvami diplomskih, magistrskih in doktorskih nalog domačinov, je pojasnila knjižničarka Tanja Bratina Grmek.

Naslov diplomske naloge, s katero je diplomiral februarja preteklo leto, je **Predlog prostorske ureditve naselja Komen na Krasu**. Diplomiral je pod mentorstvom Alme Zavodnik Lamovšek na Fakulteti za geodezijo in gradbeništvo. Kermolj je poudaril, da je pri načrtovanju vasi Komen potrebno ohraniti predvsem gručast videz vasi, tipične komenske hiše ter povečati sprehajalne, učne in pohodniških poti. Cirje bi lahko bilo ponos Komna, vendar je park zanemarljiv in nevaren, je prepričan Borut Kermolj. Za Komen bi bilo po njegovem mnenju najbolje, da bi se širil proti jugu, kar se v praksi že dogaja. Ali je njegov predlog prostorske ureditve skladen z obstoječimi načrti, Kermolj ne ve.

Po njegovem mnenju imajo domačini v večini slab odnos do svoje tradicije: »Navado pozitivne spremembe nosijo prišleki, domačini se še premalo zavedajo tega, kar imajo.« Veliko bolj bi se morali osredotočiti na obliko stavbe in ne graditi vsepovprek, poleg tega pa bi morali tudi bolj paziti na izdajo gradbenih dovoljenj na Krasu, saj je Kras ranljiva pokrajina.

Besedilo: Petra Meziniec
Foto: arhiv komenske knjižnice

Knjižnica Komen priporoča v branje

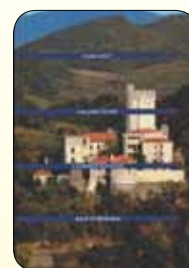
Jasna Fakin Bajec: Procesi ustvarjanja kulturne dediščine: Kraševci med tradicijo in izzivi sodobne družbe.

Ljubljana : Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011 (Ljubljana : Collegium Graphicum).

Monografija domačinka, podprta s teoretskim premislekom in temeljitim terenskim delom, razkriva vlogo kulturne dediščine med tradicijo in inovacijo na Krasu. Glavni namen dela ni le predstavitev pomena dediščine v sodobnem, globalnem svetu, temveč tudi njenih glavnih nosilcev, ustvarjalcev in uporabnikov dediščine, Kraševcev; delo razgrinja dobre in napačne prakse reprezentacije vaše preteklosti, uporabe dediščine za razvoj turističnih dejavnosti in predstavitev svojih bivalnih okolij, pomen dediščine za označevanje kraške identitete itd. Načenja pa tudi vprašanja o vlogi stroke pri ustvarjanju kraške dediščine, o dobrih in nekoliko zgrešenih pristopih strokovne javnosti pri upoštevanju lokalnih izkušenj, prepričanj, idej itd.

dnem robu Slovenije. Ta prostor je dolga stoletja zaznamovala meja z Beneško republiko. Grajska dediščina na tem območju je v slovenskem merilu dokaj slabo proučena in dokumentirana. Strokovne pozornosti so bile tu doslej deležne le največje in najpomembnejše stavbe, zlasti grad Rihemberk in dvorec v Štanjelu. Drugi gradovi in dvorci so bili domala povsem prezrti.

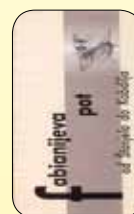
Živa Deu: Najlepše slovenske prenovljene hiše. Ljubljana : Delo, 2010.

Arhitektka Živa Deu v svoji monografiji predstavlja 20 slovenskih hiš, med njimi tudi dve s komenskega Krasa (Sveto in Štanjel), ki so jih lastniki prenovili tako, da še vedno predstavljajo našo arhitekturno dediščino, obenem pa ustrezajo vsem sodobnim zahtevam bivanja.

Nina Vojvoda: Fabianijeva pot: od Štanjela do Kobdila. Komen : Občina Komen, [2000].

Brošura o mreži sprehajalnih poti iz Štanjela v Kobdila, ki povezuje vse naravne in kulturne znamenitosti na tem območju.

Igor Sapač: Grajske stavbe v zahodni Sloveniji. Knj. 5, Kras in Primorje. Ljubljana : Viharnik, 2011 ([Ljubljana] : Formatisk).

Poslednja knjiga zbirke Grajske stavbe v Sloveniji je namenjena predstavitvi gradov, dvorov in dvorcev ob skrajnem jugozahodu

Magajnova bralna značka že drugo leto

V knjižnici v Divači in Sežani so letos že drugo leto pričeli z izvajanjem projekta Magajnova bralna značka, ki ga je lansko leto vodila direktorica sežanske knjižnice Nadja Mislej Božič. Letos vodita prireditev knjižničarki Maja Živec in Tanja Bratina Grmek. Medtem ko je bilo prvo leto vključenih deset varovancev vzgojno-varstvenega zavoda, jih je letos v projekt, ki sodi v širši projekt Zaznamovan sem – berem več, vključenih kar 30. Ob varovancih sežanske in divaške enote koprškega VDC bodo brali še varovanci sežanske bivalne enote SVZ Dutovlje. V Divači bo prebiral knjige 14 bralcev, v Sežani pa 16 (12 iz VDC in 4 iz SVZ).

Na uvodni predstavitvi Magajнове bralne značke so predstavili seznam knjig, iz katerega bodo udeleženci izbirali zgodbe in pesmi, ki jih morajo prebrati. Po uvodni predstavitvi, kjer je o pomenu Magajнове bralne značke spregovorila Maja Živec, je Tanja Bratina Grmek predstavila življenjsko pot in delo pisatelja dr. Bogomirja Magajne in prebrala zgodbo o Racku gorniku iz Magajнове knjige *Racko in Lija*, ki je tudi na seznamu knjig, ter Pavčkovno pesem *Vsi otroci so naši otroci*.

Vsi, ki bodo sodelovali v Magajnovi bralni znački, bodo morali z bogatega seznama knjig prebrati po tri pripovedi oziroma zgodbe iz sklopa Ljudsko slovstvo, eno knjigo iz sklopa Zbirke avtorskih zgodb, eno knjigo iz sklopa Avtorske zgodbe in tri pesmi iz sklopa Pesniške zbirke. Brali bodo pod vodstvom mentorjev v VDC ali tudi doma. Tudi letošnja druga Magajnova bralna značka spada v projekt, ki je posvečen dr. Bogomirju Magajni z naslovom Zaznamovan sem – berem več, ki ga bodo zaključili maja v divaški knjižnici. Do konca bralne značke se bodo srečevali še na štirih vmesnih srečanjih, prireditev pa bodo sklenili 29. marca, ob obletnici Magajнове smrti, v Sežani, ko bodo bralci prejeli pohvalo in knjižno darilo. Ob tem svečanem trenutku bodo v goste povabili posebno gostjo.

Bralno značko so poimenovali po domačem zdravniku in pisa-

telju dr. Bogomirju Magajni. Bogomir Magajna je bil rojen 13. januarja 1904 v Gornjih Vremah. Magajna. Bil je zdravnik, psihiater, pisatelj in aktivist Osvobodilne fronte. Leta 1942 je bil aretiran, obsojen na leto zapora v Italiji, od septembra 1943 pa zdravnik pri partizanih. Že od dijaških let se je posvečal književnosti. Rad je imel otroke, čeprav svojih otrok ni imel, saj ni bil oženjen. Otroci so ga klicali striček Baj-baj. Za vse malčke je vedel, kako jim je ime, koliko so stari, kaj imajo radi ipd. Otroke je razvajal s sladkarijami, zato so ga imeli radi. Magajna je pisal tako za odrasle bralce kot tudi za otroke. Za otroke je napisal knjige: *Brkonja Čeljustnik*, *Čudovita pravljica o Vidu, labodu in belem ptiču*, *V deželi pravljic in sanj*, *Povestice o punčki Maji*. Seveda ne smemo pozabiti na knjigo *Racko in Lija*, ki je letos na seznamu knjig za Magajnovno bralno značko.

Umrli je 27. marca 1963. leta v Ljubljani, star 59 let.

Besedilo in foto: Olga Knez

Pogovor z Rožančevim nagrajencem 2011 Miklavžem Komeljem

Nekonvencionalen multipraktik

Miklavž Komelj je lanskoletni dobitnik Rožančeve nagrade za zbirko *Nujnost poezije*, ki je izšla pri Založbi Hyperion. Z njim se je v komenski knjižnici pogovarjal predstavnik založbe, pesnik in prevajalec Andrej Medved. Oba gosta je na začetku pozdravila in

predstavila Tanja Bratina Grmek, za prijetne glasbene vložke pa je poskrbel kitarist in vokalist Tomaž Ban.

Več je besed, ki bi lahko opisale Miklavža Komelja, a pridevnika dolgočasen ni med njimi. O tem so se prepričali tudi obiskovalci literarnega večera. Je esejist, pesnik, prevajalec, umetnostni kritik. Zdi se, da ima Komelj o vsem svoje mnenje, iz njega vrejo misli številnih filozofov, pesnikov in pisateljev. Po eni strani se navdušuje nad slovenskimi baročnimi pisatelji, po drugi strani ceni minimalizem, piše o partizanski umetnosti, zanimajo ga slovenski protestanti, je odličen poznavalec del Jureta Detele in še bi lahko naštevali. Rožančeva nagrada ni njegova prva nagrada. Za svojo doktorsko disertacijo *Pomeni narave v toskanskem slikarstvu* je prejel nagrado Zlati znak ZRC SAZU, leta 2002 Veronikino nagrado za najboljšo pesniško zbirko za pesmi *Rosa* in Jenkovo nagrado za zbirko *Hipodrom*. Njegova najljubša knjiga pesmi je *Modra obleka*. Je pa vsaka zbirka različna, kot da bi brali drugega avtorja, je poudaril Medved.

Nujnost poezije je zbirka esejev, večina od njih je bila že prej ob-

javljena v različnih edicijah in zbornikih. **»Večino esejev sem potem preuredil, pravzaprav na novo napisal,«** je razložil Komelj. Prevaja iz portugalščine, španščine, angleščine, ruščine, srbohrvaščine, nemščine in francoščine. Predvidevali bi, da te jezike tudi dobro govori. **»Niti ne. Na Portugalskem se ne znajdem v trgovini. Veliko lažje prestopim na višji nivo jezika. Nimam težav z razumevanjem**

težkih Pessoajevih pesmi,« je o svojem odnosu do jezika zaupal Komelj. Pier Paolo Pasolini, Fernando Pessoa, Eleonora Fonseca Pimentel, Gerard de Nerval, Cesare Pavese so le nekateri od avtorjev, ki jih je v slovenščino prevedel avtor. Prevaja izključno dela, ki so mu všeč in v katerih se najde. **»Najbolj me zanimajo taki avtorji in avtorice, ki so poskušali premakniti nekaj bistvenega v odnosu do simbolnega. Tisti, ki niso razumeli poezije kot estetiziranega polja literature, ampak kot postavljanje novih meja mogočega in nemogočega,«** je o tem, kaj ga pritegne, povedal nagrajenec. Najboljši prevod je po njegovih besedah tisti, ki nastaja veliko časa: **»Všeč mi je misel, da prevod nastaja trideset let.«** Kot je povedal, njegova dela, pa naj bodo to pesmi, prevodi ali eseji, nastajajo veliko časa: **»Vsak tekst pišem dolga leta.«** Prav zato mu je všeč esej kot zvrst: **»Esej mi je ljub, ker res pomeni poskušanje. Nikoli se ne konča.«** Njegova dela so prodorna, temeljita, dolga, predvsem pa nekonvencionalna. **»Ne ukvarjam se z zvrstjo. Ne maram pisati že v naprej postavljenih klasifikacijah. Kak podatek rad skrijem v opombe,«** o posebnostih svojega pisanja pove Komelj.

Besedilo: Petra Mezinec
Foto: arhiv komenske knjižnice

Miklavževa pravljica urica

Prav na Miklavžev dan se je v komenski knjižnici odvijala posebna pravljica urica. Zbralo se je veliko število otrok, staršev ... tako da so bili naši prostori zapolnjeni do zadnjega kotička in so skoraj pokali po šivih. Najprej smo vsi skupaj prisluhnili božično

Pravljčni februar

Februarsko pravljico urico smo, tako kot se spodobi, na predvečer slovenskega kulturnega praznika posvetili poetu dr. Francetu Prešernu. Prisluhnili smo pravljici Mojiceje Podgoršek z naslovom **O dečku, ki je pisal pesmi**. Ob koncu pravljice smo vsi skupaj zrecitali našo slovensko himno **Zdravljico**. Sledila je še pravljica delavnica, kjer so se otroci prelevili v čisto prave ume-tnike in narisali vsak svojega Prešerna.

obarvani pravljici o deklici Aniki in njenem prijatelju, račku Srečku, sledila pa je živahna ustvarjalna delavnica, kjer smo izdelovali

pisane božično-novoletne voščilnice. In kot se za tak dan spodobi, je tudi nas obiskal sv. Miklavž in za naše pridne mlade obiskovalce pustil drobna darila.

Besedilo: Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv Knjižnice Komen

Mini pravljica, ki je potekala prav na valentinovo, pa je tokrat ponudila ljubezni polno pravljico **Moj očka**. Po prebrani zgodbi so otroci skupaj s starši in z Danijelo Pipan oblikovali in izdelovali čisto prave rdeče srčke iz slanega testa.

Besedilo: Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv komenske knjižnice

O obrezovanju in cepljenju sadnega drevja

Po lanskoletni obilni udeležbi na predavanju strokovnjakinje Kluba Gaia Miše Pušenjak o kombiniranju zelišč in vrtnin smo se tudi letos v komenski knjižnici odločili, da našim obiskovalcem ponudimo brezplačno predavanje Kluba Gaia o obrezovanju, cepljenju sadnega drevja in o rezi okrasnih rastlin. Tako smo

v začetku februarja, ko se vsi ljubitelji vrtnarjenja pripravljamo na tovrstna opravila, v goste povabili univerzitetnega diplomiranega inženirja agronomije Luka Kužnika, prav tako sodelavca, strokovnjaka Kluba Gaia, in tako smo ponovno s predvsem moško populacijo – kar je zelo pohvalno in vredno premisleka o naši nadaljnji ponudbi takšnih predavanj – kljub zelo mrzlemu in burjastemu vremenu zapolnili premajhne knjižnične prostore. Gospod Kužnik nam je vse svoje teoretično znanje o zakonitostih, napakah obrezovanja, cepljenja prikazal tudi praktično, med drugim pa nam je odgovoril na vsa naša radovedna vprašanja o tem, kako in zakaj obrezati, cepiti posamezne sadne vrste oziroma t. i. koščičarje in pečkarje. Čisto ob koncu nam je strokovnjak postregel še z nekaterimi zanimivostmi o zdravilnih rastlinah iz daljnih krajev, kot so stevija, goji jagoda, aronija itd. Predavanje si s pridobljenim znanjem, obiskom ter predavateljem zasluži čisto petico!

Besedilo: Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv komenske knjižnice

O arhitekturi Krasa in predstavitev monografije dr. Jasne Fakin Bajec

Na predvečer slovenskega kulturnega praznika sta Knjižnica Komen in Občina Komen – Center za arhitekturo Krasa organizirala posvet o arhitekturi Krasa in predstavitev monografije, domačinke, dr. Jasne Fakin Bajec z naslovom **»Procesi ustvarjanja kulturne dediščine: Kraševci med tradicijo in izzivi sodobne družbe«**. Ob finančni pomoči Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja je Občina Komen v letu 2011 skupaj s skupino arhitektov, etnologov in drugih strokovnjakov, ki delujejo na območju Krasa, začela z aktivnostmi za vzpostavitev Centra za arhitekturo Krasa.

Center za arhitekturo Krasa je referenčna točka za informacije in znanje o arhitekturni dediščini matičnega Krasa. Njegovo delovanje je usmerjeno predvsem v širitev znanj za kakovostni razvoj in varovanje prostora in arhitekture Krasa. Zasnovan je kot stičišče formalnega in neformalnega delovanja raznih akterjev, ki se tako ali drugače ukvarjajo s tem bogatim izročilom.

V ta namen je bila v štanjelskem gradu urejena informacijska točka s knjižnico in z arhivom o arhitekturi Krasa ter postavljena stalna razstava o Maksu Fabianiju. Poleg strokovnega pregleda in katalogizacije zapuščine Maksa Fabianija in obstoječega gradiva o kraški arhitekturi bo ključna pridobitev tega projekta tudi izdaja praktičnega strokovnega priročnika z dobrimi primeri prakse za prenovo kraških hiš. Gostje, Nataša Kolenc, Erik Modic in Aleksandra Torbica, so na kratko predstavili najpomembnejše rezultate projekta, izpostavili pa so tudi ključne ovire in napake pri prenovi kraških hiš ter podali nasvete in priporočila investitorjem oziroma projektantom, kako hkrati zagotoviti udobno bivalno okolje in ohraniti arhitekturno dediščino Krasa.

V nadaljevanju večera je sledila predstavitev monografije Komenke dr. Jasne Fakin Bajec z naslovom **»Procesi ustvarjanja kulturne dediščine: Kraševci med tradicijo in izzivi sodobne družbe«**. Knjigo so predstavili vodja Raziskovalne postaje ZRC SAZU Nova Gorica doc. dr. Danila Zuljan Kumar, bivši vodja Raziskovalen po-

staje ZRC SAZU Nova Gorica dr. Branko Marušič ter avtorica. Monografija je preoblikovana doktorska disertacija, ki s teoretskim premislekom in s temeljitim terenskim delom na kopenskem Krasu razkriva vlogo kulturne dediščine med tradicijo in inovacijo. Glavni namen dela ni le predstavitev pomena dediščine v sodobnem, globalnem svetu, temveč tudi njenih glavnih nosilcev, ustvarjalcev in uporabnikov dediščine, Kraševcev; delo razgrinja dobre in napačne prakse uprizoritev vaških preteklosti, uporabe dediščine za razvoj turističnih dejavnosti in predstavitev svojih bivalnih okolij, pomen dediščine za označevanje kraške identitete itd. Načlenja pa tudi vprašanja o vlogi stroke pri ustvarjanju kraške dediščine, o dobrih in nekoliko zgrešenih pristopih strokovne javnosti pri upoštevanju lokalnih izkušenj, prepričanj, idej itd. Dr. Jasna Fakin Bajec je med drugim povedala, da se je odnos domačinov do kraške arhitekture skozi čas spreminjal: **»Nedavno omalovaževanje, češ da je ta preživeta in da je potrebno vse zamenjati z betonom, s steklom in z jeklom ter tipskimi rešitvami, se je ob vnovič prepoznanih posebnostih**

dediščine spremenil. Kamen in ostali elementi kraške hiše, ki jo delajo prepoznavno, so postali spet vrednota.«

Posvet in predavanje sta izzvala nekaj vprašanj in kar vročo razpravo številnih obiskovalcev, v katero se je vključil tudi komenski župan Danijel Božič. Poudaril je, da bo komenska občina odločno posegla v prostorsko anarhijo zadnjih desetletij. Pritrdil je

zaključni misli posveta, da je potrebno arhitekturno dediščino Krasa z večjo skrbnostjo ohranяти ter razvijati, za kar pa je potrebno več znanja in tudi ponosa.

Besedilo: Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv komenske knjižnice

Primorci – Komenci beremo 2011

Na ta veseli dan kulture, v soboto, 3. decembra 2011, je v Kosovelovi knjižnici v Sežani potekala zaključna prireditev projekta **Primorci beremo 2011**. V projekt, ki ga je pred petimi leti zasnovala tolminska knjižnica, se je pred štirimi leti vključila tudi Kosovelova knjižnica z vsemi svojimi podružnicami. Komenska knjižnica se lahko pohvali, saj je v bralni znački za odrasle kar 25 bralcev – največ med vsemi knjižnicami (Sežana 24 bralcev, Kozina 11 bralcev in Divača 18 bralcev) – prebralo najmanj pet proznih del ter eno pesniško zbirko s seznama 63 del slovenskih avtorjev ter si tako prislužilo priznanje in knjižno darilo – pesniško zbirko **Drevo življenja** tržaškega avtorja Miroslava Košute. Prav pesnik Košuta, Prešernov nagrajenec za leto 2011, je bil osrednji gost letošnje prireditve. Z njim se je o njegovi zbirki **Drevo življenja**, ki je izšla ob njegovi 75-letnici rojstva, o Krasu, o materinščini in še o marsičem pogovarjala dr. Tatjana Rojc.

»Ljubezen do materinščine izhaja iz tistega časa, ko je bila na Primorskem prepovedana slovenska beseda, ko smo na skrivaj prebirali knjige družbe sv. Mohorja. Zadovoljen sem, da sem prejel Prešernovo nagrado. Je pa treba imeti ljudi, ki čitajo, tiskajo in tudi prevajajo. Ena takih pevajok je tudi Jolka Milič, ki je včeraj

v Trstu prejela mendarodno nagrado za dolgoletno posredovanje med slovensko in italijansko kulturo, za kar ji tudi čestitam. Zavedam se, kdo je Prešeren, Kosovel, Zlobec idr. Ob tem pa me obdaja prijeten občutek, da smo del posebno srečnega predela Evrope in naše domovine, ki je najlepša v Evropi, pa tudi del našega Krasa in ne nazadnje tudi Križa, od koder sem že v otroških letih gledal zasneženi Triglav,« je med drugim povedal Košuta, ki je prebral nekaj pesmi iz svoje zbirke **Drevo življenja**, med njimi tudi istoimensko pesem z indoevropskim motivom in temeljnim elementom tržaške vezanine, s katero se že vrsto desetletij ukvarja njegova žena **Marta Košuta**.

Srečanje so z glasbo obogatili učenci komorne skupine domače glasbene šole pod vodstvom prof. **Mikele Uršič**, pripravili pa so tudi razstavo knjig letošnjega projekta **Primorci beremo 2011**.

ln čisto za konec. Iskrene čestitke vsem komenskim bralcem za prebrane knjige, priznanja, vztrajnost ... in saj veste – 9. junija 2012 začnemo znova. Nov seznam, nove knjižne poslastice, novi avtorji, torej Primorci beremo 2012. Vabljeni, da se nam pridružite.

Besedilo: Tanja Bratina Grmek
Foto: arhiv Kosovelove knjižnice Sežana

O poitalijančevanju osebnih imen v času fašizma na Krasu

V okviru letošnjih predstavitev diplomskih nalog domačih raziskovalcev in študentov so v komenski knjižnici po uspešni januarski predstavitvi diplome z naslovom **Predlog urbanistične ureditve naselja Komen** avtorja Boruta Kermolja v torek, 14. februarja 2012, predstavili že drugo diplomsko nalogo. Rok Furlan iz Kobjeglave je pred lepim številom obiskovalcev z obeh strani meje, med katerimi gre omeniti tudi komenskega župana Danijela Božiča, predstavil svojo diplomsko nalogo z naslovom **Konfliktno sobivanje dveh kultur – poitalijančevanje osebnih imen v času fašizma na Krasu**.

Rok Furlan je z omenjeno nalogo leta 2010 diplomiral na Oddel-

ku za prevajalstvo Filozofske fakultete v Ljubljani pri mentorju prof. dr. Vojku Gorjancu ter si pridobil naziv diplomirani medjezikovni posrednik (smer slovenščina-angleščina-italijanščina). Trenutno zaključuje magistrski študij prevajanja na Univerzi v Ljubljani, kjer še izpopolnjuje svoja znanja. Po uvodnem pozdravu knjižničarke Marije Umek je gost predstavil pomen prevajanja v smislu dobrega poznavanja obeh kultur ter se osredotočil na cilje, metode in hipotezo, ki si jih je zastavil v diplomski nalogi.

»Slovenec je značilno, da smo si stoletja prizadevali za svojo državo, saj je ozemlje pripadalo Frankovski državi, Svetorimskega cesarstvu, Napoleonovi Franciji ter avstroogrskemu cesarstvu,

pod vladavino katerega je marca 1848. leta nastal prvi politični program, imenovan Zedinjena Slovenija, ki je zahteval združitev vseh dežel, naseljenih s Slovenci, v eno deželo Slovenijo. Diplomatska naloga se ukvarja z vprašanjem poitalijančevanja osebnih imen na območju komenskega Krasa, v njej pa so predstavljeni tudi nekateri vidiki družbenega življenja v času italijanske okupacije. Osrednji del naloge sestavlja raziskava, v kateri sem preučil številna italijanizirana osebna imena kot tudi način, kako so slovenske oblike latinizirali. Posluževal sem se podatkov iz župnih in matičnih knjig z območja komenskega Krasa, ustnih pričevanj domačinov (tudi mojega nonota) in seveda literature na to temo. Tako sem se opiral na ustne kot tudi pisne vire. V empiričnem delu sem zajel poitalijančevanje osebnih imen v župnijah Kobjeglava, Štanjel in Gorjansko. Hotel sem dobiti odgovor, ali so pri ohranjanju slovenstva na komenskem Krasu imeli vpliv župniki in drugi cerkveni uslužbenci. Seveda so imeli župniki velik vpliv pri ohranjanju narodne zavesti, niso pa mogli vplivati na poitalijančevanje osebnih imen,« je poudaril Rok Furlan. Pri tem je omenil župnika Ivana Draščka iz Kobjeglave, ki je poučeval verouk in maševal v slovenščini ter bil eden prvih, ki je vedel za partizansko gibanje in je v Kobjeglavi uprizoril Pasijonske igre kljub prepovedi delovanja društev. Omenil je kurata Karla Oblaka iz Gorjanskega, ki je pomagal izgnancem v Nemčiji, v Gorjanskem je prevzel partizansko šolo ter bil član vrhovnega sveta TKSO in povabljen celo v Osvobodilno fronto. Po predstavitvi se je razvila dolga in pestra debata, saj je bila tema nadvse

zanimiva ne samo za starejše, ki so doživeli poitalijančevanje, ampak tudi za mlajše obiskovalce. V letošnjem letu bosta v komenski knjižnici sledili še dve predstavitvi diplomskih nalog. Anja Božič bo predstavila svojo diplomsko z naslovom *Motnje hranjenja – podrediv ali odpor družbenim normam*, v drugi polovici aprila pa pričakujemo predstavitev magistrskega dela Olge Abram z naslovom *Trajnosti razvoj Krasa z vidika čezmejnega sodelovanja*. Obe temi sta zelo zanimivi in primerni tudi za zamejski prostor.

Besedilo in foto: Olga Knez

S knjižnim nahrbtnikom v novo leto 2012 ... s tem pa k skorajšnjemu zaključku popotniške sezone

V začetku decembra smo še zadnjič v letu 2011 vzeli pot pod noge in se s knjižnim nahrbtnikom podali po Islandiji, ki nam jo je s svojimi očmi, predvsem pa s svojimi foto utrinki, predstavil vsestranski popotnik Marjan Olenik.

Z Marjanom Olenikom po Islandiji

Na prvem potopisnem predavanju v januarju nas je obiskal domačin Andrej Bandelj. Do potankosti nam je predstavil švicarske in avstrijske Alpe ter italijanske Dolomite. Uživali smo ob prekrasnih fotografijah alpske flore in favne ter s pomočjo Andrejevega izjemnega spomina spoznali vse gorske prelaze, znana smučišča, skakalnice ...

Z Andrejem Bandljem po Alpah

Sledilo je izjemno predavanje o Amših. Andreja Rustja, ki nas je v lanske sezoni navdušila s svojim nekajmesečnim življenjem pri Inuitih, nam je tokrat postregla s pripadniki anabaptistične veje protestantske krščanske verske skupnosti, znanimi zlasti po preprostem načinu življenja, oblačenja in po zavračanju moderne tehnologije v vsakdanjem življenju, tj. z Amiši. Kot eno redkih so jo sprejeli v svojo sredo in tako je lahko na lastne oči spoznala in okusila njihov način življenja. Predavanje je po številu obiskovalcev potolklo vse rekorde. Dobesedno. Nam že znana popotnica Mariza Viragh je z nami delila svoje vtise potepanja po Ekvadorju in po Galapaškem otočju. Videli

Med Amiši z Andrejo Rustja

smo osrčje Andov, visoke vrhove, ognjenike in orjaške želve ...
Kot zadnja nas je obiskala in navduševala naša Mateja Grmek

Z Marizo Viragh po Ekvadorju in po Galapagosu

40. rojstni dan

Spoštovani občani,

morda že veste, da letos naša,
komenska knjižnica praznuje svoj že 40. rojstni dan?
V ta namen bomo v juniju ob občinskem prazniku obletnico
počatili s posebno prireditvijo.

Naprošamo Vas, da nam tudi vi priskočite na pomoč.

**Zbiramo kakršnekoli fotografije o knjižnici,
predvsem tiste nekoliko starejšega datuma.**

Če se kaj takega skriva v vaših albumih, na podstrežjih,
vabljeni, da se skupaj s fotografijami oglasite v knjižnici.

Zelo vas bomo veseli. Iskrena hvala.

Knjižnica Komen

in nas tokrat popeljala v francosko pokrajino Dordonijo – po
pokrajino orehov. Imeli smo se prav prijetno, saj smo se na našem
knjižnem potepanju okrepčali z medom, s sirom in tistim pravim
orehovcem.

Sezona potepanja se je tako, z zadnjim, 10. predavanjem, skoraj
zaključila. Čaka naš še zadnje dejanje – končni izlet v mesecu
maju. Vabljeni, da se nam pridružite.

Besedilo: Tanja Bratina Grmek

Foto: arhiv komenske knjižnice

Pokrajina Dordonija: Z Matejo Grmek po francoski pokrajini Dordoniji

Kosovelova knjižnica pristopila k sistemu brežžičnih omrežij LIBROAM

Kosovelova knjižnica Sežana je novembra 2011
postala del slovenskega sistema gostovanja v
brežžičnih omrežjih LIBROAM (**library roaming**)
in EDUROAM (**education roaming**).

Kosovelova knjižnica Sežana z uporabo brežžičnega omrežja **Li-
broam** svojim uporabnikom zagotavlja, da lahko z lastnimi pre-
nosnimi računalniki ali drugimi mobilnimi napravami brezplačno
in varno dostopajo do brežžičnega omrežja. Edini pogoj za to je,
da so člani knjižnice, da v knjižnici nimajo dolgov in ne kršijo ali
niso kršili pravil, ki veljajo v omrežju **Eduroam**.

Gostovanje preko omrežja **Libroam** ni omejeno samo na matič-
no knjižnico; uporabnik lahko gostuje v brežžičnih omrežjih vseh
tistih slovenskih knjižnic, ki tovrstno gostovanje omogočajo, tj. v
Celju, Kopru, Krškem, Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, na Ptuj
in v Slovenski Bistrici.

Večji del investicije, vredne okrog 5.700 €, smo krili s sredstvi, ki
smo jih pridobili na razpisu Ministrstva za visoko šolstvo, znanost
in tehnologijo RS. Več informacij lahko pridobite na spletni strani
Kosovelove knjižnice (www.sez.sik.si/new) ali na spletnih straneh
omrežja Libroam (<http://home.izum.si/cobiss/libroam/>).

Besedilo: Bojan Kavčič

KOSOVELOVA
KNJIŽNICA
SEŽANA

Mirka Pirca 1
6210 Sežana
tel.: 05/731-00-30

OBVESTILO

Kosovelova knjižnica Sežana obvešča vse uporabnike, da bo Kosovelova knjižnica Sežana z enotami v
Divači, Komnu in na Kozini **zaradi inventure ZAPRTA med 31. marcem in 8. aprilom 2012.**
Zamudnine za izposojeno gradivo ne bomo zaračunavali od 31. marca do vključno 9. aprila 2012.

Hvala za razumevanje.

Življenje in delo duhovnika Bogumila Nēmca v Župniji in Dekanijskem uradu Komen v letih 1922–1931

Bogumil Nēmec (1868–1931).
(Vir: Egon Pelikan, *Tajno delovanje duhovščine pod fašizmom*, 2002).

Življenje, ima velike zasluge, da se je med Primorci ohranila slovenska beseda, pesem, krščanska vera, predvsem pa močna volja in pogum, da so v neizprosnih družbenopolitičnih razmerah ohranili dostojanstven obraz in se niso uklonili fašistični iredentistični politiki. Zaradi svojega pastoralnega dela v duhu krščanske ljubezni in neomajne vdanosti slovenski kulturi je mučeniško izgubil svoj boj z življenjem, hkrati pa je prav njegova smrt mnoge duhovnike spodbudila k še bolj trdnemu vztrajanju pri božji besedi v slovenskem jeziku.

Bogumil Nēmec se je rodil 23. decembra 1868 v Chvalenicah na Češkem, v praški nadškofiji, materi Katarini Simec in očetu Vaclavu. Leta 1890 je po uspešno opravljeni maturi prišel v Goriško nadškofijo, kjer je v goriškem semenišču opravil študij bogoslovja. Bil je eden izmed mnogih čeških, zlasti moravskih duhovnikov, ki so se zaradi primanjkovanja slovenskih in hrvaških pastoralnih voditeljev na Primorskem izobraževali in kasneje službovali v koprsko-tržaški in poreško-puljski škofiji ter goriški nadškofiji. V osebni mapi Bogumila Nēmca v Nadškofijskem arhivu v Gorici hranijo odpustnico praškega kardinala in nadškofa, kneza, primusa Franziskusa von Paula Schönborna, ki dovoljuje

V novembru 2010 smo v Komnu obeležili 80. obletnico smrti župnika in dekana Bogumila Nēmca, ki je duhovniški poklic v težkih časih raznarodovalne politike med prvo in drugo svetovno vojno opravljal tudi v Župniji in Dekanijskem uradu Komen. Njegovo življenje in delo je kljub hudi življenjski poti, ki jo je delil z mnogimi primorskimi župniki v obdobju priključitve Primorske h Kraljevini Italiji, premalo poznano. Kot mnogi primorski duhovniki, ki so za obstoj in ohranitev slovenske identitete in kulture pod fašističnim nasiljem izpostavljali svoje

Theofilu Nēmcu, članu praške nadškofije, da se za stalno preseli v Goriško nadškofijo. Odpustnica je bila izdana na Nadškofijskem sedežu v Pragi 24. septembra 1890.¹ Naslednje leto je isti praški nadškof izdal potrdilo o moralnem vedenju gojence goriškega semenišča, ki je bilo vedno vzorno, zato ni bilo nobene ovire za sprejem mašniških redov.²

V duhovnika je bil posvečen 15. julija 1894. Prvo službo je kot kaplan nastopil 9. oktobra 1894 v župniji Cerkno in tam služboval do 27. novembra 1895. Po enem letu je odšel za vikarja v Pečine na Šentviški planoti, kjer je ostal kar sedem let (do 13. decembra 1902). Kot vikar je službo nadaljeval v župniji v Gabrovici, kjer je bil dve leti (do 30. julija. 1908). Nato je odšel v župnijo Zgonik, kjer je bil najprej župnijski upravitelj, 23. aprila 1911 pa je opravil župnijski izpit in postal župnik. V Zgoniku je bil štirinajst let, do leta 1922.³ Na prošnjo komenskega dekana msgr. Ignacija Valentinčiča in s strinjanjem goriškega nadškofa Frančiška Borgie Sedeja je 23. aprila 1922, na dan godovanja zavetnika komenske župnije sv. Jurija, postal župnik komenske župnije in dekan Dekanijskega urada Komen.⁴ V tem času je dekansko službo opravljal v štirinajstih župnijah (Branica, Vojsčica, Gabrje, Gabrovica, Veliki Dol, Gorjansko, Kobjeglava, Lipa-Škrbina, Pliskovica, Rihemberg, Šmarje, Štanjel, Štjak in Temnica) (*Zbornik svečenikov sv. Pavla*, 1928, št. 9: 165–166).

Bogumil Nēmec je bil po pripovedovanju ljudi ponižen pastoralni vodja, ki je bil med svojimi farani izredno priljubljen. Knez nadškof in metropolit goriške nadškofije dr. Frančišek Borgia Sedej ga je imenoval za častnega konzistorialnega svetnika (Kliniec 1979: 120), kar pomeni, da je bil častni svetovalec nadškofa. Svojo skromnost, hkrati pa predanost božji volji in delu kaže v pismu svojemu nadrejenemu z dne 7. januarja 1922, ki ga na željo in poziv komenskega dekana msgr. Ignacija Valentinčiča (komenski dekan je bil od 1907 do 1921) prosi za mesto župnika v Komnu in med drugim pravi: »**Ponižno podpisani se niti od daleč ne čuti sposobnega za to težko službo – posebno v današnjih razmerah. Vendar, če mu Vaša Ekselenca podeli zaprošeno župnijo, obljublja, zaupajoč v Božjo pomoč, da hoče po svojih revnih močeh pri svojem delovanju imeti pred očmi vedno čast Božja, prospeh** [razvoj – op. avt.] **sv. cerkve in večni in časni blagor izročenegega ljudstva.**«⁵ V naslednjem pismu knezunadškofu in metropolitu dr. Sedeju z dne 22. januarja 1922 pa piše, da se je odločil za prevzem župnije Komen, zato svojega nadrejenega prosi za spregled ponavljanja župnijskega izpita, ki ga je z dobrim uspehom opravil pred enajstimi leti, v dušnopastirski službi pa je nepretrgoma od leta 1894.⁶

V sloganu pastoralnega dela, da »**dviga potlačene in nudi zašči-**

Slavolok, postavljen ob Evharističnem shodu v Komnu leta 1923 (hrani: Vilma Godnič iz Komna).

1 ACAG, Sacerdoti, b. 82, fasc. Theofil Nēmec. Za prevod in obrazložitev vseh latinskih dokumentov se

zahvaljujem duhovniku Francu Kralju iz Slapa pri Vipavi.

2 ACAG, Sacerdoti, b. 82, fasc. Theofil Nēmec.

3 ACAG, Sacerdoti, b. 82, fasc. Theofil Nēmec.

4 ACAG, Cancellaria, Acta, 1922, Tomo III., 24. 4. 1922, prot. n. 1753.

5 ACAG, Cancellaria, Acta, 1922, Tomo I., 7. 1. 1922, prot. n. 136.

6 ACAG, Cancellaria, Acta, 1922, Tomo I. 21. 1. 1922, prot. n. 287.

Evharistični shod v Komnu leta 1923 (hrani: Vilma Godnič iz Komna).

to nezaščitenim» (Klinec 1979: 9) in prizadevanja za ohranitev »slovenskega jezika, duhovne edinosti, bogastva narodnih izročil, praznovanj in kulture« (prav tam), je Bogumil Nėmec v Dekanijskem uradu Komen skrbel za delovanje Prosvetne zveze, Marijine družbe in cerkvenih pevskih zborov. Bil je tudi član Zbora svečnikov sv. Pavla, ki je po zaslugi Virgila Ščeka, komenskega dekana msgr. Ignacija Valentinčiča in dr. Antona Požara vnovično začel z delovanjem januarja 1920 (prvič je bil ustanovljen leta 1899 v Trstu). Zbor je s tihim pristankom nadškofa Sedeja postal osrednji organ in pobudnik vse verske, narodne in kulturne dejavnosti med slovansko manjšino v Julijski krajini. Z geslom »*skupni ideali, skupno delo in trpljenje v vzajemni pomoči*!« je strnil slovansko duhovščino v trdno enoto, ki je skrbela za duhovne in gmotne zadeve duhovnikov in koristi slovenskega in hrvaškega ljudstva. Izdajali so tudi društveno glasilo *Zbor svečnikov sv. Pavla*, ki je enkrat mesečno izhajalo do leta 1928 (Klinec 1979). Tako v omenjeni publikaciji iz leta 1922 in 1923 beremo, da so v Dekanijskem uradu Komen delovali: dve dekliški Marijini družbi (29 članic leta 1922 in 49 članic leta 1923), tri ženske Marijine družbe (85 članic leta 1922 in 84 članic leta 1923), dva Marijina dekliška vrtca (21 deklic leta 1922 in 1923) in en deški marijin vrtec (2 fanta leta 1922 in 1923) (*Zbor svečnikov sv. Pavla*, 15. avgust 1923, št. 10–11: 6 in *Zbor svečnikov sv. Pavla*, 1. avgust 1924, št. 10: 76). V okviru Marijinih družb oziroma kongregacij, ki so predstavljala verska združenja za vzgojo v katoliškem mišljenju in življenju, so organizirali različne veselice, shode, romanja in druga druženja. Trudili so se, da je med člani vladala vedrina, mladostna radost, zato so veliko peli, deklamirali, igrali in se pogovarjali. V časopisu *Goriška straža* (časopis goriških krščanskih socialcev) pisec navaja, da je leta 1926 v Komnu dogodila krasna prireditev, kjer so sodelovali otroci Marijinega vrtca in pevci cerkvenega zbora. V župnišču Komen so na prireditvi, ki je bila povezana z Alojzijevo slavnostjo, odprli novo dvorano z novim odrom. Kot navaja poročevalec: »*Ni bila navadna veselica, kakor jih prirejajo dandanes povsod, ampak je bilo to nekaj lepega in finega, ki je vse udeležence vzgajalo in poučevalo v zelo prijetni obliki. Ko so zapele tri deklice "Ave Mario" s svojimi ljubkimi glasovi, so bili vsi očarani. Dečki so predstavljali šaljivo-resni igro "V Rim" s tako lahkoto in korajžo, da so želi od vseh obilo pohvale. Ko so deklice igrale "Mater božjo v sirotišču" so zadržavali solze tudi tisti, ki ne marajo, da jih kdo vidi, da jočejo. Tri pesmi: "Le veseli", "Večerna" in "V šoli" je zapel mladi zbor dečkov in deklic lepo in uglašeno, da je bilo vsem všeč. Krona prireditve je bila "Alozijeva slavnost" z deklamacijami, govorom, z živo sliko ter s pesmijo pred podobo sv. Alojza med dvema angeloma. Kdor*

je prireditev videl, je bil zadovoljen. Lep nastop dečkov in deklic je napravil v natlačeni dvorani najlepši red. Med odmori je sviral komenski orkester nove umetnine« (*Goriška straža*, 11. avgust 1926, št. 53: 4). Naslednje leto je bila v Komnu Misijonska prireditev, ki je prav zaradi otrok Marijinega vrtca izredno dobro uspela. Otroci so odigrali več iger, peli različne pesmi in deklamirali. Kot zaključuje pisec, so »*igrali res kakor izkušeni igralci. Takih prireditev si želimo*« (*Goriška straža*, 26. avgust 1927, št. 63). Marijine kongregacije so se ohranile tudi po črnem letu 1927, ko so bila ukinjena vsa slovenska prosvetna društva, postopoma se je iz šol umikala slovenska beseda in prenehali so izhajati slovenski časopisi.

V Komnu se je leta 1923 v času župnikovanja Bogumila Nėmec zgodil pomemben Evharistični kongres, ki se ga je podatkih v časopisu *Naš čolnič* in ohranjenih fotografijah udeležilo veliko kraških vernikov. Bilo je več nagovorov, po pisanju v *Našem čolniču* se je nagovora za može in fante, ki sta ga imela Vinko Vodopivec in Filip Terčelj, udeležilo nad 1000 moških (*Naš čolnič*, september 1923, št. 6: 88–89). V kraškem okraju so delovale tudi katoliško-kulturne organizacije Prosvetne zveze, ki so jim duhovniki nudili oporo in pomoč, njihova glavna vloga pa je bila širjenje izobrazbe in kulturno ozaveščanje. Organizirali so predavanja, tečaje, vodili knjižnice itd. Znano je, da so temelje društvenemu dogajanju v kraškem okraju postavili s sestankom v Komnu, dne 15. februarja 1925. Sestanka se je udeležila 60 fantov in mož iz Komna in sosednjih vasi: Štanjel, Škrbina, Sveto, Volčji Grad, Gabrovica, Kobjeglava in Vojščica. Na zborovanje sta prišla odposlanca Prosvetne zveze, ki sta v jasnih besedah očrtala pomen in delovanje prosvetnih društev. V časopisu *Naš čolnič* še beremo, da so »*fantje poslušali, debatirali in zadovoljni sprejeli nujno potrebno misel krščanske prosvete. Med zborovanjem je donela lepa domača pesem, zlasti so se s petjem postavili fantje društveniki iz Kobjeglave. Zbor je določil za vsako vas pripravljalni odbor, ki naj bi v najkrajšem času poskrbel formalno ustanovitev društev*« (*Naš čolnič* 1925, št. 2: 59, 60). Prosvetno društvo so nato ustanovili v Svetem pri Komnu (prvič so se zbrali 1. marca 1925) in Gorjanskem, kjer so leta 1926 sestavili nov odbor, katerega predsednik je bil Alojzij Petelin. Obe društvi sta imeli tudi knjižnico (več gl. *Naš čolnič* 1925, št. 2: 59–60; *Naš čolnič*, 1926, št. 2: 51).

Duhovniki so poleg širjenja verske besede, utrjevanja slovenske nacionalne identitete in poudarjanja pomena slovenske kulture goreče nastopili tudi proti spreminjanju tradicionalnih vrednot, ki so jih prinašale širše družbenopolitične, gospodarske in kulturne spremembe moderne dobe. Knez nadškof Sedej je v pastirskem pismu leta 1925 svaril »*proti bogokletju in nesramnemu govorjenju*« in prosil »*državno in občinsko oblast, krčmarje, očete in matere, duhovnike naj napravijo konec noremu veseljačenju, neprestanemu grešnemu plesanju, sicer bo prišla še druga šibja božja*« (Kralj 1988: 107). V tem moralnem, bogoslužnem duhu je deloval tudi Bogumil Nėmec. Ker je leta 1931 pri nedeljski pridigi nasprotoval plesu na praznik Marijinega vnebovzetja (15. avgust) v Dopolavoru v Komnu, je bil konec oktobra postavljen pred policijski nadzor in čez nekaj dni poklican pred goriško kvesturo, češ da ovira in zavira širjenje italijanske kulture med kraškimi prebivalci, kar je državno nezakonito (Klinec 1979: 120). Zato so ga na zaslišanju tako terorizirali (po ustnem pričevanju je moral piti ricinusovo olje), da je zaradi posledic nekaj dni za tem umrl v senatoriju sv. Justa v Gorici (Pelikan 2002: 275–277). Na njegovem pogrebu v Komnu 24. novembra 1931 je 46 zbra-

nih slovenskih duhovnikov sklenilo, »*da se navalu fašistovskega poganstva uprejo in da bodo vztrajali pri pouku v slovenskem jeziku, če treba tudi do mučeništva – Usque ad martirium!*« (Pelikan 2002: 207). Tako se je upor slovenske duhovščine nadaljeval tudi v 30. letih 20. stoletja. Ker so dušni pastirji istega leta in meseca, kot je umrl Bogumil Nėmec, izgubili tudi pomembnega očeta knezonadškofa Franėiška Borgia Sedeja (umrl je 28. novembra 1931), ki jim je ob hudih trenutkih in kršitvah pogumno stal ob strani, se je njihovo življenje izredno poslabšalo. Vendar so zmogli, tudi s pomoėjo Tajne kršćanskosocialne organizacije (već Pelikan 2002) in tako s pomoėjo primorskega ljudstva, volje, poguma in trme ohranili slovenski jezik, primorske šege in navade in druge prvine slovenske identitete takratnega življenja.

VIRI IN LITERATURA:

1. Evharistični kongresi V: Naš čolnić, september 1923, št. 6, str. 88–89.
2. Gorjansko. V: Naš čolnić, 1926. Leto IV., št. 2., str. 51.
3. Iz Komenskega okrožja. V: Naš čolnić 1925, leto III., št. 2, str. 59–60;
4. Klinec, R. 1979. Primorska duhovščina pod fašizmom. Gorica: Goriška Mohorjeva družba.
5. Komen. V: Goriška straža, 1926, leto IX., št. 53.
6. Komen. V: Goriška straža, 1927, leto X., št. 63.

7. Kralj, F. 1988. Sedej nadpastir goriških Slovencev. V: Sedejev simpozij v Rimu. E. Škulj (ur.). Rim, Celje, Gorica: Slovenska teološka akademija, Mohorjeva družba, Goriška Mohorjeva družba.
8. Kronika Marijine družbe v letu 1923. V: Zbor svećenikov sv. Pavla, 1. avgust 1924, št. 10, str. 76.
9. Nekaj statistike. V: Zbor svećenikov sv. Pavla, 1928, št. 9, 165–166.
10. Oppelt, M. 2011: Usque ad martirium: ob 80-letnici mećeniške smrti duhovnika Bogumila Nemca. V: Novi glas, XVI, št. 37, str. 5.
11. Pelikan, E. 2002. Tajno delovanje duhovščine pod fašizmom. Ljubljana: Nova revija.
12. Stanje Marijinih družb koncem leta 1922. V: Zbor svećenikov sv. Pavla, 15. avgust 1923, št. 10–11, str. 6.
13. Sveto pri Komnu. V: Naš čolnić, 1925, leto III., št. 3–4, str. 102.

ARHIVI

ACAG - Archivio storico di Arcidiocesi di Gorizia, Cancelleria.
ACAG - Archivio storico di Arcidiocesi di Gorizia, Sacerodoti.

Besedilo: dr. Jasna Fakin Bajec,
Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica

Podjetno

Pogovor z županom Danijelom Božićem o obrtni coni

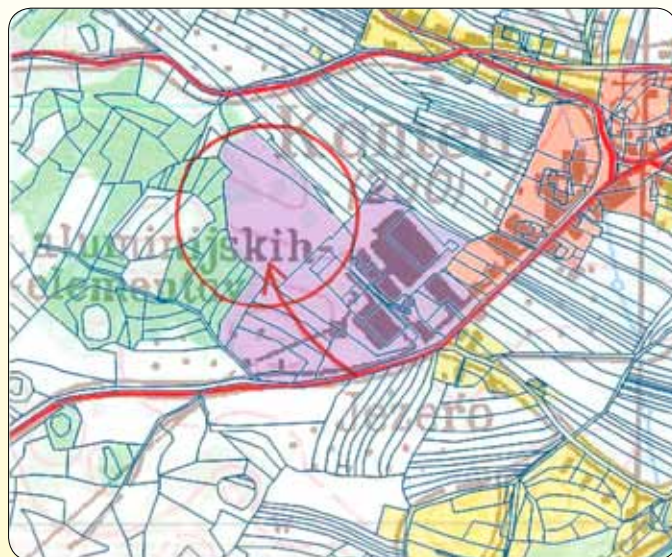
V prejšnji številki občinskega glasila Burja ste lahko prebrali, kaj bi za podjetnike pomenila obrtna cona v Komnu. Vprašani so si bili enotni, da je cona nuja za občino, saj bi prinesla veliko prednosti. Zato sem se tokrat obrnila na župana Obćine Komen Danijela Božića, ki je z veseljem odgovoril na zastavljena vprašanja o obrtni coni v Komnu.

Kje in kdaj naj bi bila narejena obrtna cona v Komnu?

Coni bosta predvidoma dve. Ta, pri Aluminiju bi bila lahko urejena konec tega leta oziroma najkasneje v prihodnjem letu. Pripravljamo dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja. Druga naj bi bila ob nekdanjem mejnem prehodu Gorjansko. Namenjena bi bila podjetjem, ki se ukvarjajo z informacijskimi tehnologijami in dejavnostmi. Nanjo bo potrebno počakati dlje, ker je predvidena v novem občinskem prostorskem načrtu, ki je v presoji državnih organov, ki na dokument podajajo obvezne smernice. Raćunamo, da bo prostorski načrt potrjen v letu 2013 in takrat bi lahko začeli postopke za pridobitev gradbenega dovoljenja.

V čem občina vidi prednosti obrtne cone?

Cona v Komnu bi omogočila domaćim podjetnikom in obrtnikom, ki se sedaj stiskajo po hišah, garažah, dvoriščih in drugih, za dejavnost dokaj neprimernih prostorih, da si uredijo boljše pogoje za dejavnost. Ob njih bo prostora tudi za tiste, ki bi se lotili na novo ali prišli od drugod.

Kakšne so morebitne ovire pri izvedbi tega projekta?

Za cono ob Aluminiju odkupujemo zemljišća za dejavnost in ureditev krožišća s cesto. Zapleti se lahko pojavijo še pri kakšnem odkupu in pri zagotovitvi zadostnega denarja za izgradnjo komunalne opreme in za ureditev gradbišč. Prićakujemo

lahko zaplete zaradi Nature 2000. Tudi to območje zajema režim naravovarstvenega varovanja in lahko se zgodijo zapleti v postopku presoje cone in krožišča na okolje. Hiteli bomo in storili vse, da bo cona nared čim prej.

Kakšne ugodnosti bo občina nudila podjetnikom?

Ker poznate evropske in državne predpise in obvezo občine, da jih dosledno spoštuje, verjetno veste, da ne morem obljubiti ugodnosti za domače interesente. O ugodnostih se bomo pogovarjali, ko bo cona nared za prodajo, najeme ...

Kako vidi občina v prihodnje razvoj gospodarstva v občini? katerim dejavnostim je naklonjena oziroma jih je pripravljena tudi finančno podpreti?

Vprašanje je zastavljeno preširoko in nanj ne morem odgovoriti. Občina v zasebni sektor ne sme vlagati razen v primeru javno-

-zasebnega partnerstva, ki pa ne pomeni vlaganja v pridobitne gospodarske in druge dejavnosti. Pogajamo se o tem, da bi štanjelski grad predali v dokončanje in dolgoročni najem za hotel, ki bi prinesel precej delovnih mest. Omenil sem dve coni, ki bi tudi lahko prinesli večje število zaposlitev. Podpirali bomo sonaravno kmetijstvo v povezavi s turizmom in razvoj turizma, povezanega z dediščino Soške fronte in obstoječe ponudbe. Iz proračuna namenjam nekaj denarja za spodbujanje turizma in kmetijstva. Po najboljših močeh se trudimo in podpiramo vse dejavnosti, ki prinašajo nove ali ohranjajo obstoječe zaposlitve. Zakonskih omejitev pa ne smemo zaobiti.

Za vse odgovore se županu najlepše zahvaljujem.
Intervjuвала: Mojca Železnik Buda

Sežanski »mladi podjetniki« v Inkubatorju

Dijaki 2. in 3. letnika gimnazije Šolskega centra Srečka Kosovega Sežana, ki obiskujemo podjetniški sklop, smo se s profesoricama Patricijo Kastelic Volf in Mojco Železnik Buda udeležili podjetniške delavnice in izobraževanja v podjetju Inkubator, d. o. o., – poslovno inovacijskem centru v Sežani.

Predavanja z naslovom *Podporno okolje in poslovni moduli* je vodil Stojan Gorup – direktor Inkubatorja. Predstavil nam je podjetniški inkubator, njegovo zgodovino, storitve, ki jih ponuja podjetjem, in nekaj podjetij, ki so uspela z njihovo pomočjo.

Nato je sledil najbolj zanimiv del, saj smo v delavnici s pomočjo Stojana Gorupa in njegovih asistentk Tine Čeh in Mateje Gorup poizkušali razviti svoj poslovni model. Zamislili smo si poslovni idejo in zanj opredelili ključne partnerje, aktivnosti, vire, ponujeno vrednost, odnose s kupci, segmente kupcev, stroške in prihodke. Spoznali smo, da je težko ustvariti neko povsem novo idejo ter jo udejanjiti v praksi.

Besedilo: Žan Tavčar

Kako formalno odpreti podjetje?

Izbira pravno-formalne oblike podjetja

Najpogostejši obliki poslovanja na trgu sta družba z omejeno odgovornostjo (d. o. o.) in samostojni podjetnik (s. p.). Pri prvi gre za pravno osebo, katere lastnik je lahko ena (enoosebni d. o. o.) ali več oseb, lastniki pa ne odgovarjajo z osebnim premoženjem. Potrebno je vplačati osnovni kapital, ki znaša minimalno 7.500 EUR in nam je ob odprtju podjetja na voljo za poslovanje. Osnovni kapital lahko vplačamo v denarju ali v stvarnem vložku, to je v nepremičninah, premičninah, pravicah ipd. To obliko potrebujemo, če poslujemo v rizičnih in v visoko kapitalsko intenzivnih panogah ali pa načrtujemo visoke dobičke.

Drugi pogosti obliki gospodarskih družb sta še družba z neomejeno odgovornostjo (d. n. o.), kjer več družbenikov odgovarja z vsem svojim premoženjem, ter delniška družba (d. d.). Obstajajo še druge, manj pogoste oblike, kot so: komanditna družba (k. d.), komanditna delniška družba (k. d. d.) ter tiha družba (t. d.).

Samostojni podjetnik ni pravna oseba, vendar »podaljšek« fizič-

ne osebe. Za ustanovitev ne potrebujemo osnovnega kapitala, odgovarjamo z vsem svojim premoženjem, dobiček je progresivno obdavčen, saj se vpiše v dohodninsko napoved, zato je v primeru večjih dobičkov bolj primeren d. o. o. Pri s. p. ni ločenosti premoženja, kar pomeni, da prosto razpolagate z denarjem in podobno. Če ste zavarovani iz kakega drugega naslova (npr. redna zaposlitev), imate lahko t. i. popoldanski s. p., kjer so stroški relativno majhni.

Obisk notarja ali (spletne) VEM točke

Postopek odprtja s. p. je enostaven. Lahko ga opravite na točki VEM ali kar preko interneta na spletni VEM točki (<http://evem.gov.si/evem/>). Odprtje poteka največ nekaj dni. Določiti je potrebno sedež poslovanja, ki je lahko na domačem naslovu, in izbrati dejavnosti, s katerimi se bo podjetje ukvarjalo in ki so navedene v standardni klasifikaciji dejavnosti. Odprtje d. o. o. lahko poteka preko interneta (enoosebni d. o. o.), notarja ali preko VEM točke. Najprej je potrebno zbrati osnovni kapital, skleniti družbe-

no pogodbo, osnutek le-te dobimo na omenjenih mestih, odpreti depozitni račun, kamor nakažemo denar, in tako se družba vpiše v sodni register. Na omenjeni spletni strani lahko najdemo seznam VEM točk po Sloveniji.

Družbo z omejeno odgovornostjo lahko ustanovimo preko spleta v primeru enostavne ustanovitve, kar pomeni, da se vsi vložki plačajo v denarju pred vložitvijo predloga, da sprejmemo standardno družbeno pogodbo, ki je ni moč spreminjati, ter nazadnje, če gre za enoosebno d. o. o., lahko družbenik knjigo sklepov vodi elektronsko. Če ne ustrežamo tem pogojem, je potreben obisk pri notarju, kar poviša stroške ustanovitve. Ne glede na način registracije se družba, če ustrežamo vsem pogojem, vpiše v sodni register v nekaj dneh.

Izbira računovodstva

Vsak poslovni subjekt mora voditi poslovne knjige. Pri s. p. lahko izbirate med enostavnim in dostavnim knjigovodstvom, dokler ne presežete treh zaposlenih, letnega prihodka 42.000 EUR ali povprečne aktive 25.000 EUR. Vredno je imeti dobrega računovodjo, ki nam pomaga pri finančnem poslovanju podjetja in pri davčni optimizaciji.

Zavezanec za DDV

Vsak poslovni subjekt, ki preže 25.000 EUR prometa v seštevku zadnjih 12 mesecev, mora postati zavezanec za DDV, kar pomeni, da za svoje storitve računa davek na dodano vrednost. Po lastni volji lahko vsak subjekt tudi z manjšim seštevkom prometa postane zavezanec za DDV z izdajo zahtevka.

Besedilo: Ana Švagelj, občinska uprava

Kmetijstvo

Priprava in organsko gnojenje tal Klub Gaia

Vrtnine potrebujejo za kakovosten pridelek dobro pripravljeno osnovo, ki bo nudila vso potrebno hrano, vodo in podporo že od samega začetka vegetacije. Vsi tisti, ki vrta niste prekopali v jesenskem času, boste to storiti v prvih toplejših dneh, ko je zemlja primerna za obdelavo. Velikokrat se sprašujemo, kaj zemlji dodati, da jo izboljšamo.

Zaradi različnih tipov tal je dobro, da pri spomladanski pripravi na sezono zelenjavni vrt pognojimo z organskim gnojilom in jim dodamo sredstva za izboljšavo tal. Organsko gnojilo raztrosimo po površini in ga potem podkopljemo ali zagrabimo. Težka glinena tla v vrtu prekopljemo, pognojimo z organskim gnojilom **plantella organik**, **plantella biogrena**, **plantella organik K** ali **bio plantella nutritiv** in dodamo kamninsko moko **plantella biovit**. Srednje težka in lahka peščena tla pa prekopljemo ali samo globoko rahljamo in pognojimo z organskim gnojilom. Prisotnost kislih tal opazimo, če so na vrtu preslica, kislica ali črna detelja. Takrat je potrebno ukrepati. To dosežemo z dodajanjem sredstva za odpravljanje kislosti tal **plantella kalcivit**, ki ga vedno uporabljamo ločeno od gnojenja z organskim gnojilom. Če

smo z organskim gnojilom gnojili že jeseni, v tem času že lahko dodamo sredstvo za odpravljanje kislosti tal.

Različna organska gnojila

Organsko gnojilo povečuje sposobnost tal za zadrževanje vode, izboljšuje strukturo tal oziroma zmanjša zbitost tal. Med organ-

skimi gnojili lahko izberemo dober hlevski gnoj, kompost ali sodobno organsko gnojilo v obliki pelet in granul. Ker je komposta in hlevskega gnoja velikokrat premalo, lahko posežemo tudi po organskih gnojilih. Poleg teh pa lahko za gnojenje uporabljamo detelje, lucerno in druge rastline za zeleno gnojenje. Te rastline v zemlji razpadejo in bogatijo tla s hranili.

Plantella organik K je organsko mineralno gnojilo v obliki mikropellet, obogateno z naravnimi viri kalija. Prav zaradi visoke vsebnosti kalija je še zlasti primerno za plodovke (paradižnik, paprika, jajčevci, kumare, buče), krompir, korenje, zelje, vinsko trto in sadno drevje. Na podlagi analiz tal smo spoznali, da povprečna slovenska tla potrebujejo nekoliko več kalija, zato ga je potrebno dodajati, sicer rastline zaostajajo v rasti, na listih pa opazimo značilna blede razbarvanja in propadanje listov. Organsko gnojilo **biogrena** je rastlinskega izvora v obliki pelet za gnojenje vrtnin, sadovnjakov in vinogradov. Vsebuje vsa glavna hranila in mikrohranila, huminske kisline in mikroorganizme. Od

večine organskih gnojil se razlikuje po številu mikroorganizmov, ki biološko aktivirajo tla, kar ugodno vpliva na kakovosten in stabilen pridelek. Tla, poleg vode, zraka, živih bitij, rastlin, organskih spojin, mineralov in humusa, vsebujejo tudi mikroorganizme. Hlevski gnoj vsebuje okoli 800.000 koristnih mikroorganizmov na gram, medtem ko jih organsko gnojilo biogrena vsebuje kar 22 milijard v gramu.

Z izbiro kakovostnega organskega gnojila **plantella organik** v obliki pelet ne morete zgrešiti, saj vsebuje visoko vsebnost suhe snovi, gnojilo ne vsebuje semen plevelov, ima tudi stabilno sestavo, hranilne snovi pa so rastlinam na voljo več kot 6 mesecev. Uporabljamo ga za temeljno in dopolnilno gnojenje vseh vrst rastlin. Vsebuje veliko suhe snovi, ki vpliva na povečanje talne organske snovi.

Besedilo: strokovnjaki Kluba Gaia

Kar burja prinese

Ptujski kurenti v Komnu

V nedeljo, 12. februarja, so nas v Komnu obiskali ptujski kurenti, ki tradicionalno preganjajo zimo. Kajti prav v dneh pred njihovim prihodom je zima pokazala svoje zobe, zato smo se jih še toliko bolj razveselili.

Na placu v Komnu se je navkljub burji zbralo lepo število radovednežev. Veliko je bilo najmlajših, ki so si prav od blizu ogledali to tradicionalno slovensko masko. Že v soboto je na Kras prišlo petnajst kurentov. Ti so najprej svojo tradicijo predstavili v Občini Miren - Kostanjevica in v njenih vaških skupnostih, obisk na Krasu pa so konec tedna zaključili v Komnu. Zaplesali so nekaj svojih kol, po tradiciji so jim dekleta dajala robčke. Izročilo na-

mreč pravi, da so neporočena dekleta kurentom dajala robčke (to so bili lahko le neporočeni fantje), ti pa so se morali tem dekletom razkriti. Tisti kurent, ki je imel največ robčkov, je bil najbolj imeniten. Pri nas se je število robčkov kar lepo razporedilo. S seboj so prinesli listino, ki potrjuje, da so bili pri nas pravi ptujski kurenti. Občina Komen je tako postala del ptujskega karnevala. Čeprav se hladni dnevi še niso povsem poslovili, verjamemo, da je pomlad že blizu. Seveda so k lepšim dnevom pripomogli tudi ptujski kurenti.

Besedilo: Marijana Furlan, TIC Štanjel

Komenci na turistični borzi

Največja poslovna turistična borza na italijanskem tržišču BIT – Borsa Internazionale del Turismo v Milanu je letos potekala med 16. in 19. februarjem. Na njej so se predstavili številni turistični ponudniki iz Slovenije, zelo veliko je bilo tudi Primorcev. Prvič sta se skupaj predstavili Občina Komen in Devin - Nabrežina. Primarno je zamejska občina predstavljala 70 milijonov let starega dinozavra Antonia, ki so ga paleontologi odkrili v Ribiškem naselju (Villaggio del Pescatore). Zavaljo dobrega sodelovanja na vseh področjih pa so prijazno odstopili košček stojnice, na kateri se je lahko predstavila tudi Občina Komen s svojimi znamenitostmi in z ostalo ponudbo.

Delegacijo iz Komna so sestavljali župan Danijel Božič, predsednik Odbora za kmetijstvo, turizem, medobčinske in mednarodne odnose Občine Komen Damjan Grmek, odgovorna za turizem v Občini Komen Marijana Furlan in novinar Bogdan Macarol. Skupaj s turističnimi delavci občine Devin - Nabrežina so predstavljali bogato turistično ponudbo Krasa. To sestavljajo predvsem izjemna narava, gastronomija, skupna izkušnja prve

svetovne vojne, gradovi, morje in jame ... »**Imamo dobre razloge, da gosta zadržimo dlje kot en dan,**« je na tiskovni konferenci poudaril župan Občine Komen Danijel Božič. Ker je Kras en sam, ne glede na kateri strani meje leži, se občine s skupnim delovanjem trudijo, da bi obiskovalci iz naših krajev odšli z izkušnjo več in da bi se želeli še kdaj vrniti.

Besedilo: Mojca Železnik Buda in Marijana Furlan

Sežanski srednješolci v Evropskem parlamentu

Oktober smo se dijaki Šolskega centra Srečka Kosovela iz Sežane pod mentorstvom Lene Dobrinja udeležili tekmovanja Euro šola. Tam smo simulirali delovanje parlamenta. Kljub temu da nismo osvojili prvega mesta, nas je evropslanka Mojca Kleva povabila v Evropski parlament, saj so se ji zdeli naši argumenti in razmišljanje na tekmovanju zelo dobri. Povabilu smo se z veseljem odzvali in se tako 12. 12. 2011 za tri dni odpravili v Strasbourg. V Strasbourgu nas je sprejela evropska poslanka Mojca Kleva, ki je aktivna v treh odborih Evropskega parlamenta, in sicer v Odboru za regionalni razvoj, v Odboru za ekonomske in monetarne zadeve in v Odboru za pravice žensk in enakost spolov. Poleg parlamenta smo si ogledali tudi plenarno zasedanje, ki v Strasbourgu poteka enkrat mesečno. Po ogledu plenarnega zasedanja nas je sprejel Rok Koželj, ki nam je predstavil delo in sestavo parlamenta, nato se nam je pridružila tudi Mojca Kleva, s katero smo v sproščenem vzdušju debatirali o raznih temah in tako dobili boljši vpogled v življenje in delo evropskih poslancev.

Obisk v Strasbourgu smo izkoristili tudi za ogled zgodovinskih znamenitosti mesta, ki je bilo v tem prednovoletnem času zelo lepo okrašeno, tako da smo se počutili kot v pravljici.

Besedilo: dijaki in mentorici
Patricija Kastelic Volf in Lena Dobrinja

Ali smo prebivalci Občine Komen res tako »bogati«, kot nas je ocenila država?

V oktobru 2010 smo občani Občine Komen prejeli obvestilo o poskusnem izračunu vrednosti nepremičnin. Kdor si je ocene podrobneje ogledal in jih proučil, zagotovo ni mogel, da se ne bi vprašal, kdo in kako je naše kamnite gmajne celotne Občine Komen razvrstil v osmo vrednostno raven. Iz ocen je razvidno, da so nepremičnine (kmetijska zemljišča) ovrednotene z matematičnim izračunom na podlagi modelov, ki odstopajo od pravih tržnih vrednosti nepremičnin. Tržna vrednost zemljišča se računa glede na proizvode in ne na zemljišče. Zemljišče je

Slika 1: Primer zgoraj omenjene parcele, ki je uvrščena v 8. vrednostni razred (V. M.)

le orodje za davek na proizvod na prodajno ceno. Koliko lahko zaslužimo od proizvodov naših kmetijskih zemljišč, pa vsi vemo. Država je dala v isti koš vse naše gmajne, njive, gozd ter jih enako vrednotila, kot denimo zemljišča Ljubljane in njene okolice. Prepričana sem, da je cenovno območje kmetijskih zemljišč za našo občino napačno določeno (Slovenija je razdeljena na 15 različnih cenovnih območij), dejansko stanje vsakega zemljišča, kmetijskega ali gozdnega, ni bilo upoštevano. Niti kmetijska niti gozdna zemljišča najverjetneje niso bila nikoli natančno pregledana in opredeljena s konkretnimi podatki vse od Marije Terezije, ki je vse parcele, poti, stavbe, dvorišča dala natančno premeriti in popisati. Sedaj pa je bilo vrednotenje narejeno iz pisarn, nestrokovno, v naravi popolnoma nepreverjeno, napačno in krivično. Oglejmo si konkreten primer. Zemljišče s površino 11293 m² (Slika 1), vrednost parcele je ovrednotena na 29.271 evrov. V obvestilu o poskusnem izračunu vrednosti nepremičnin je zapisano, da je zemljišče 79 % kmetijsko zemljišče, 6 % gozdno zemljišče, 15 % pozidano zemljišče, namenska raba 100 % kmetijsko zemljišče. Parcela, na kateri ne zraste nič, je uvrščena v 8. vrednostni razred, višje kot npr. Vipavska dolina ali Celjska kotlina. Celo zemljišča v Občini Sežana kotirajo nižje, so v 6. razredu. Ali res ne premoremo vsaj malo zdrave pameti in se zamislimo? Od tako nepravilnega ovrednotenja nepremičnin bomo občani seveda plačevali davke. Vendar, ali smo Komenci res tako »bogati«, kot nas ocenjuje država? Kako so lahko predstavniki naše občine v prejšnjem mandatu le mirno gledali in nič naredili v korist občanov? Če smo res tako »bogati«, naši otroci in naslednje

generacije ne bodo deležni ne štipendij, starejši pa niti socialnih pomoči. Vrtci bodo dražji, saj imamo vendar toliko vredno premoženje! Če bomo hoteli preživeti, starejši iti v domove, bomo domove težko plačevali, ker ne bomo imeli s čim (zaradi visokih davkov). Posledično nam bo država lahko odvzela premoženje in ga prodala komurkoli, samo da bo dobila denar. Postali bomo še večji reveži. Tu gre za razprodajo slovenskega ozemlja. Iz vsega napisanega lahko sklepamo, da je bil glavni cilj državnega projekta čim višje ovrednotenje nepremičnin in s tem čim večje

obdavčenje nevednih državljanov. Davek na nepremičnine bo dohodek državi. Taka država, ki nas počasi spravlja na kolena, je krivična, neprijazna. Smo res izpustili krmilo iz rok zaradi pohlepa države, ki ima vrečo brez dna in bi jo rada napolnila z denarjem nas, davkoplačevalcev? Smo državljani lutke, ki bomo le mirno gledali, kaj se dogaja in izgubili svojo identiteto, svojo streho nad glavo, svoj ponos?

Besedilo: Vanda Mržek

Dva spominska dneva na en dan

V nedeljo, 5. 2. 2012, smo v Komnu počastili spomin na dva dogodka iz naše preteklosti. Bil je 2. februar in sledil mu je 15. februar 1944. leta, ko so se rodoljubi spodnjega Krasa borili za svojo zemljo in premagali sovražnika. In sledilo je maščevanje in spet so bili tu rodoljubi, ki so morali to svojo rodno zemljo zapustiti. In ljubezen je bila tako močna, da je za ceno čustev zasijala svoboda in so se izgnanci vrnili na svoje domove. Tako borci kot izgnanci smo se odločili, da bomo odslej skupaj obudili spomin z najlahtnejšo željo – bilo je, da bi se nikoli več ne ponovilo. Tem ciljem so sledili oblikovalci kulturnega programa: Pihalni orkester Komen z dirigentom prof. Matijo Tavčarjem, učenci Osnovne šole Antona Šibelja Stjenka z deškim oktetom pod vodstvom

prof. Andreje Rustja, recitatorji in mlada, prodorna moderatorka Nina Luin.

Polna dvorana, spet rodoljubov, je z navdušenjem sprejela pozdrav župana Danijela Božiča, saj je poudaril potrebo po skrbi za danes s pogledom na jutri, v kar naj bi vsak izmed nas vgradil vrednote, ki so zrastle v preteklosti. In slavnostni govornik, predsednik ZZB za vrednote NOB Slovenije, Janez Stanovnik nas je posebej navduševal, bolje rečeno, mladim je dal napotek: **»Razvijajte samozavest, solidarnost in slogo!«**

Besedilo: Ana Godnik

Regijska varna hiša Kras odprla vrata za ženske in otroke, ki so žrtve nasilja

Zmerjanje, žaljivke, udarci, brce, izsiljevanje denarja ... žal se tovrstno nasilje dogaja tudi v naših domovih, skrito za štirimi stenami. Žrtve nasilja so najpogostejše ženske in otroci. Včasih ni druge možnosti, kot da se ženska (lahko s svojimi otroki) umakne v varno okolje in tako sebi, otrokom in tistemu, ki izvaja nasilje, odpre možnost za spremembo. Varna hiša predstavlja za ženske, ki so žrtve nasilja, možnost varnega umika, čas in prostor za razmislek ter iskanje novih poti. Varne hiše že več let delujejo širom Slovenije, nazadnje pa se je odprla tudi Regijska varna hiša Kras na področju Obalno-kraške regije s podporo naslednjih občin: Cerknica, Hrpelje - Kozina, Ilirska Bistrica, Izola, Komen, Koper, Miren - Kostanjevica, Piran, Pivka, Postojna in Sežana. V letu 2012 upamo tudi na podporo s strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve RS. Velika zahvala gre donatorjem, nekaterim podjetjem in posameznikom, ki so omogočili, da smo opremili sobe in uredili hišo, primerno za bivanje (posteljnina, posoda, hrana ...).

Sprejem v varno hišo

Ženska, ki potrebuje umik v varno hišo, pokliče na številko 070 754 530 in se dogovori za uvodni razgovor. Lahko pa se zglozi tudi na pristojnem centru za socialno delo. Pomoč v obliki informiranja in svetovanja dobijo tudi ženske, ki se še niso odločile za umik iz nasilja.

Življenje v varni hiši

V varni hiši vsaka uporabnica dobi sobo, v skupni uporabi so kuhinja, jedilnica, dnevna soba, terasa ter dvorišče. Uporabnica sama vodi in skrbi za svoje gospodinjstvo ter je odgovorna za vzgojo in varstvo svojih otrok. Za sobivanje v varni hiši je pomembno sodelovanje in dogovarjanje z drugimi uporabnicami.

Vsaka uporabnica ima v varni hiši svojo svetovalko, s pomočjo katere aktivno rešuje svojo situacijo. Glede na potrebe, zmožnosti in želje uporabnice izdelata individualni načrt. Glede na stopnjo ogroženosti izdelata varnostni načrt, ki ga prilagajata vsem okoliščinam, ki vplivajo na varnost uporabnice, njenih otrok in sostanovalk.

Zaradi varnosti je pomembno, da je lokacija varne hiše tajna, kar morajo upoštevati tudi uporabnice. V kolikor uporabnica komurkoli pove za lokacijo hiše, se mora, zaradi svoje varnosti in varnosti sostanovalk, v najkrajšem možnem času izseliti. Iz enakega razloga uporabnice v hiši ne smejo sprejemati obiskov.

V hiši ni dovoljeno uživanje alkohola, prepovedanih drog in nepredpisanih zdravil.

V varni hiši ne sprejemamo domačih živali.

Uporabnica je lahko v hiši največ leto dni. Cena bivanja je enotna za vse uporabnice. Mesečni znesek znaša 30 % denarne socialne pomoči za žensko, 10 % za prvega otroka ter 5 % za drugega in vsakega nadaljnjega otroka. V primeru, da se uporabnica znajde v hudi finančni stiski, se plačilo bivanja ureja v okviru njenih finančnih zmožnosti.

Pokličite nas, v kolikor potrebujete pomoč v stiski ali informacijo v zvezi z nasiljem. V Regijski varni hiši Kras bomo hvaležni tudi za vašo pomoč v obliki podarjenih oblačil, pripomočkov za otroke (avtosedeži, didaktične igrače ipd.), veseli bi bili tudi podarjene televizije, radia in podobno.

Besedilo: Valentina Kovač
Nataša Prelesnik Korošič
strokovni delavki VH Kras

Naravoslovni dan pri gasilcih PGD Komen

1. februarja 2012 smo učenci 5. razreda OŠ Komen in štanjelske podružnice obiskali Prostovoljno gasilsko društvo Komen. Tam nam je predsednik gasilskega društva Marko Adamič predstavil delovanje le-tega.

Najprej smo si ogledali posnetke, na katerih so bile prikazane razne prometne nesreče in požari ter kako gasilci ukrepajo ob takih dogodkih. Kasneje nas je gospod Dokič, ki vodi mladinsko skupino, peljal do sobe dežurstva, v kateri so postaje, po katerih gasilci dobijo razna sporočila o nesrečah, požarih itd. V nadaljevanju smo si ogledali garažo, v kateri so vozila in gasilska oprema. Podrobneje so nam predstavili kamione, gasilne in dihalne aparate, celo gasilčevo opremo in obleko. Po vsem videnem smo se polni lepih vtisov vrnili v šolo, kjer smo z naravoslovnim dne-

vom nadaljevali. V razredu sta nas učiteljici Vida in Ana razdelili v pet skupin. Vsaki skupini je bila dodeljena svoja tema, na katero smo morali izdelati plakate. Naslovi plakatov so bili: **Predstavitev Prostovoljnega gasilskega društva Komen, Vzroki požara, Načini gašenja, Primeri požarov ter pripomočki za gašenje in gasilska oprema.** Plakate je vsaka skupina predstavila ostalim ter naredila povzetek najvažnejših podatkov. Naravoslovni dan je bil za nas zelo zanimiv in hkrati koristen, saj smo se naučili veliko novih stvari, ki nam bodo za vedno ostale v spominu.

Besedilo: Eva Žagar, Nina Ščuka, Mija in Neža Štrukelj ter Breda Ščuka

Burjica

Praznični december v Vrtcu Komen

V preteklem decembru smo si skupaj z vrtčevskimi otroki skušali pričarati čim bolj praznične in pričakovanja polne dneve.

Da bi prihajajoče praznike res začutili, smo si najprej praznično okrasili prostore vrtca. Izdelali smo okraske, s katerimi smo okrasili jelko ter se ob njej vsakodnevno srečevali otroci vseh skupin. Skupaj smo ob njej rajali, peli, prisluhnili prazničnim pravljicam

... Učenci glasbene šole so nam pripravili pravi praznični koncert. Obiskali so nas francoski študentje – prostovoljci, z nami preživeli dopoldne po skupinah in nam v svojem jeziku odigrali pravljico **Trije prašički**. Skupaj z njimi smo si iz slanega testa izdelali prašičke.

Prazniki so se vse bolj bližali in praznično vzdušje je kar naraščalo. Nekega dne so nam palčki prihajajočih dobrih mož ob jelki postavili skrinjo presenečenj. Videti je bila res stara, a v njej se je vsak dan skrivalo pravo pravcato presenečenje. Zato smo se vsako dopoldne zbrali ob njej in skupaj odkrili zaklad. V njej so se skrivali mali ritmični instrumenti, na katere smo skupaj z Dašo igrali in peli praznične otroške pesmice. Skrinja nam je v goste

pripeljala knjižničarka Tanjo, ki nam je dopoldne polepšala s pravljico **Ovčka, ki je prišla na večerjo**, dijakinje Srednje vzgojiteljske šole iz Ajdovščine s predstavo **Snežko snežak** ter dedka s harmoniko. Ob zvokih le-te smo udaril eno po domače in se prav lepo imeli.

Naš dedek je prišel s harmoniko,
se usedel je tamkaj pod jelčico,
zasviral poskočno mazurčico,
ti hojla, ti hojla, ti drom.

Otroci zaslišijo muziko
in stečejo tamkaj pod jelčico,
z odprtimi usti poslušajo,
ti hojla, ti hojla, ti drom.

Da bi praznično vzdušje ponesli tudi v naše domove, smo za svoje domače izdelali praznične aranžmaje in voščilnice z lepimi željami.

Ob koncu pa smo ga le dočakali. Tistega »tapravega«, s sivo kučmo in z belo brado. ☺

Besedilo: za Vrtec Komen
Agata Masten

Pravljice na obisku v Vrtcu Komen

V preteklosti, ko še ni bilo televizije, radia, računalnika, interneta, knjig in časopisov, v času, ko še ni bilo vrtcev in šol, so se ljudje kratkočasili z izmišljanjem in s pripovedovanjem pravljič. Pravljice so si pripovedovali ob različnih priložnostih. Tako so krožile od ust do ust, iz dežele v deželo in mnoge od njih so obšle pol sveta. Pri tem so se spreminjale, saj so jih pripovedovalci po svoje prilagodili, tako kot se to dogaja z vsakim ljudskim izročilom.

Vemo, da se otrok s s pravljičami sreča že v najzgodnejšem obdobju. Najprej mu pravljice pripovedujejo ali prebirajo starši, v vrtcu vzgojitelj in v šoli učitelj. Kasneje, ko se otrok nauči brati, pa si jih prebira sam. Otrok se z njimi srečuje tudi preko lutkovnih igr, risanih filmov in s poslušanjem preko radia.

Pravljice so za otroka pomembne, saj se na nevsiljiv način vpletajo v njegovo doživljanje stvarnega sveta. Ker otroka njegovo življenje pogosto bega, mu moramo še toliko bolj pomagati

pri razumevanju samega sebe v zapletenem svetu, ki se ga bo moral naučiti obvladovati.

Izraz »pravljica« sta v literarno vedo uvedla brata Grimm, ki veljata za začetnika in utemeljitelja znanstvene metode zbiranja in zapisovanja ljudskih pravlji. Letošnje leto, leto 2012, je posvečeno njima, saj praznujemo 200-letnico izida njune prve zbirke pravlji z naslovom **Otroške in hišne pravljice**. Grimmove pravljice še danes veljajo za najbolj znano in najbolj prevajano nemško knjigo. Njune najbolj znane pravljice so: **Janko in Metka**, **Pepelka**, **Sneguljčica**, **Volk in sedem kozličkov**, **Trnuljčica**, **Motovilka**, **Rdeča kapica**, **Obuti maček**, **Lonček kuhaj**.

Prve prevode Grimmovih pravlji smo Slovenci dobili že leta 1883 (11 pravlji v prevodu J. Markiča).

Tudi v Vrtcu Komen domujejo pravljice. Ob slovenskem kulturnem prazniku smo pripravili razstavo otroških izdelkov na temo PRAVLJICE NA OBISKU.

Večjo pozornost smo posvetili vsem zelo poznani in priljubljeni pravljici **Muci Copatarici**, ki jo je napisala Ela Peroci, ruski narodni pravljici **Rokavička** in Grimmovim pravljicam, predvsem **Trnuljčici** in **Snežici in Rožici**. Otroci iz starejše skupine, ki so vključeni v projekt Bralnega palčka in znajo že samostojno pripovedovati pravljice, so povabili vse otroke na predstavo o **Snežici in Rožici**. Bilo je pravljíčno.

V pripravah na razstavo so bile prepletene dejavnosti z vseh področij **Kurikuluma**: jezika, umetnosti, družbe, narave, matematike in gibanja.

Življenje ni pravljica, lahko pa si ga s pravljičami polepšamo.

Besedilo in foto: Blanka Kermolj

Novičke iz Vrtca Štanjel

V zadnjih treh mesecih se je v naši enoti veliko dogajalo.

V mesec december nas je popeljala Čarovnica Mica s svojo pravljico **Čarovnica Mica in severna zvezda**. Vsak dan smo se vse tri skupine srečevale na skupnem hodniku, kjer smo v pravem čarovniškem kotlu s pravo čarovniško palico čarali različne dejavnosti, ki smo jih za otroke pripravile strokovne delavke. Igrali smo se čarovniške gibalne igrice, se naučili pesem **Coprniška palica**, plesali **Micin ples** ter si ogledali predstavo **Čarovnica Mica in severna zvezda**, ki so nam jo pripravili otroci iz skupine Levčki. Obiskala nas je glasbenica Anja, baletke iz Komna, s predstavo o murenčku, dijaki iz Srednje šole Vena Pilona Ajdovščina s predstavo **Snežko Snežak** ter čisto pravi čarodej. Za konec čarobnega decembra smo vsi skupaj izrekli čarobne besede **čari čari bum** ter pričarali dedka Mraza, ki nam je prinesel darila.

December se je poslovil, mi pa smo z nekaj spremembami in s polnim zagonom vstopili v novo leto 2012.

V enoto je prišla nova vzgojiteljica Mateja, ki sedaj skupaj z Moniko skrbi za dobro počutje in razvoj otrok 1. starostne skupine. V januarju smo se vse tri skupine veliko igrale, gibale na svežem zraku, se družile ter raziskovale. Dobili smo nove živali – tri paličnjake, ki smo jih tudi poimenovali. Njihova imena so Sonček, Grozni Gašper in Srček in za njih vsakodnevno skrbimo.

Ker se nam zdi pomembno, da otroke že v predšolskem obdobju vzgajamo v aktivne državljane in želimo, da si pridobijo vrednote ter razvijajo sposobnosti za življenje v medkulturni družbi,

smo teden dni posvetili obeleževanju slovenskega kulturnega praznika. Veliko smo se pogovarjali o Sloveniji, zakaj smo Slovenci, o kulturi, Francetu Prešernu ter izdelali plakat. Ogledali smo si in nato izdelali slovensko zastavo ter grb, poslušali in peli slovensko himno, si ogledali ter poslušali *Povodnega moža* in brali pesmi, zgodbe, pravljice. Priredili smo *Urškin ples*, kjer smo se preoblekli v Urške ter Povodne može in ob glasbi zaplesali. Strokovne delavke smo za otroke pripravile lutkovno predstavo s senčnimi lutkami na grafoskopu z naslovom *Pod medvedovim dežnikom*.

Zadnji teden pred zimskimi počitnicami je potekal v pripravi na pusta. Ker je bil letos pustni torek med počitnicami, smo se odločili, da ga bomo praznovali na debeli četrtek, saj je med počitnicami v vrtcu zelo malo otrok in tako ne bi bili vsi deležni pustnih norčij in spreveda. Cel teden smo rajali, se igrali pustne igre, peli pustne pesmi, poslušali pustno glasbo. Izdelali smo instrumente, pustne maske in klobuke. S posebnimi barvami smo si na obraz naslikali različne motive: noske, brke, pike, metulje, rožice ... Otrokom je bilo najbolj všeč, ko so lahko tudi oni poslikali nas, vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic. V četrtek pa v vrtec niso prišli otroci, ampak miške, levi, kavboji, Spidermani, Batmani, zvezdice, princeske, vile, čarovnice in druge maskare. Vsi skupaj smo se odpravili po Štanjelu, kjer smo se ponosno

pokazali vsem, ki so nas prišli pogledat. Ustavili smo se pri trgovini ter na pošti, kjer smo zapeli nekaj pustnih pesmic, oni pa so nam dali polno sladkarij, da smo se potem v vrtcu z njimi posladkali.

Mrzlo zimo smo pregnali, sedaj pa že komaj čakamo na tople pomladne dni.

Besedilo: Mateja Bežek Kosmač in Mojca Mozetič

EKO kotiček

Zbirni center odpadkov

V Zbirni center Komen, ki se nahaja na koncu Komna ob cesti za Volčji Grad, lahko občani prinesete kosovne odpadke, nevarne odpadke (vsa olja in maščobe, barve, lake, embalažo, onesnaženo z nevarnimi snovmi ...), večje količine odpadne embalaže, stiropor, izrabljeno elektronsko in električno opremo, zeleni odrez in vrtno odpadke, gume (4 gume na osebo letno), iztrošena oblačila, obleke, obutev ...

Urnik Zbirnega centra Komen

torek od 9:00 do 13:00

četrtek od 14:00 do 17:00

sobota od 9:00 do 13:00

Za gospodarske subjekte je na voljo oddaja odpadkov v Centru za ravnanje z odpadki Sežana (CERO Sežana), ki se nahaja ob cesti Sežana-Vrhovlje.

Urnik CERO Sežana

V zimskem obdobju od 1. 10. do 30. 4.

vsak delovnik od 7:00 do 16:00

ob sobotah od 8:00 do 13:00

V poletnem obdobju od 1. 5. do 30. 9.

vsak delovnik od 6:00 do 19:00

ob sobotah od 8:00 do 13:00

Tako kot v letu 2011 bo tudi letos potekala akcija Očistimo Slovenijo. Na letošnji akciji, ki bo potekala v soboto, 24. 3. 2012, bo sodelovalo tudi Komunalno stanovanjsko podjetje, d. d., Sežana.

Zeleni odrez in vrtni odpadki

Kmalu bo prišel čas prvega obrezovanja, zato bi vas ob tej priložnosti radi opozorili na pravilno ravnanje z zelenim odrezom in odpadki z vrtov. Te odpadke je potrebno kompostirati na domačem kompostniku. Kdor take možnosti nima, lahko odpadke (ne glede na količino) brezplačno odda v Zbirnem centru. Zeleni odrez in vrtno odpadke je prepovedano odlagati v zabojnike za ostanek komunalnih odpadkov ali puščati na ekoloških otokih v rjavih zabojnikih za bio odpadke.

Komunalno stanovanjsko podjetje, d. d., Sežana

Napovednik

OBČINA KOMEN - TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER ŠTANJEL

Štanjel 42c, 6222 Štanjel

tel.: +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986

e-mail: tic.stanjel@komen.si, www.kras-carso.com

Napovednik prireditev v občini Komen Marec–maj 2012

Datum	Ura	Prireditev	Kraj	Organizator/informacije
20. marec TOREK		Bobrove dobrodelne ustvarjalnice Razstavo so skupaj s starši pripravili otroci iz Vrtca Štanjel.	Komen	Vrtec Štanjel Knjižnica Komen Tel.: 05 7668 580
25. marec NEDELJA	18:00	Pozdrav pomladi – druženje, namenjeno predvsem prebivalcem Občine Komen, starejšim od 70 let	Kulturni dom Kobjeglava	KUTD Kraški slavček Kobjeglava Tupelče Kobjeglava 67, 6222 Štanjel Tel. +386 (0)31 203 712 (Vesna), kraski.slavcek@gmail.com
29. marec ČETRTEK– 1. april NEDELJA	cel dan	Mednarodno glasbeno tekmovanje in festival, ki se deloma odvija v Galeriji Lojzeta Spacala na Gradu Štanjel, koncerti se bodo odvijali v različnih kraških cerkvah ter v Kosovelovem domu Sežana	Galerija Lojzeta Spacala Štanjel	KD UPOL Tel. +386 (0)41 618 373 upolova.svirel@gmail.com
31. marec SOBOTA	18:00	Koncert sodelujočih na tekmovanju SVIREL	Cerkev – Sveto	KD UPOL Tel. +386 (0)41 618 373 upolova.svirel@gmail.com
31. marec SOBOTA	20:00	Koncert sodelujočih na tekmovanju SVIREL	Kulturni dom Gorjansko	KD UPOL Tel. +386 (0)41 618 373 upolova.svirel@gmail.com
1. april NEDELJA	10:00	Br'stovska koloosmica – čezmejno kolesarjenje po slovenskem in zamejskem Krasu povezuje obe strani slovensko-italijanske meje in njene prebivalce. 27 km dolgo progo spremlja čudovita panorama ne samo Krasa, ampak tudi Tržaškega zaliva in Julijskih Alp.	Brestovica pri Komnu	Turistično društvo BREST Brestovica pri Komnu 55 6223 Komen Tel. +386 (0)5 7664 334, stane.svigelj@siol.net, www.brestovica.com
1. april NEDELJA	11:00	Br'stovska šparglijada – gastronomsko-turistična prireditev, ki vključuje pokušino in razstavo raznovrstnih jedi Brestovk in Bre- stovcev, pripravljenih iz svežih divjih kraških špargljev. Ponudba frtalje, pripravljene iz špargljev, jajc in pancete, degustacija odličnih brestovskih vin ter žajblovega in teranovega likerja in napotki za nabiranje špargljev ter pripravo špargljevih jedi. Razglasitev kralja in kraljice Br'stovskih špargljev.	Brestovica pri Komnu	Turistično društvo BREST Brestovica pri Komnu 55 6223 Komen Tel. +386 (0)5 7664 334, stane.svigelj@siol.net, www.brestovica.com
10. april TOREK	17.00	Pravljčna urica v knjižnici	Komen	Knjižnica Komen
13. april PETEK– 13. maj NEDELJA		Mesec špargljev Mesec špargljev je kulinarčna prireditev, začinjena s pestrim reper- toarjem gledaliških predstav, degustacij vin, itd.	Kras	Društvo Planta Coljava 5, 6223 Komen T: 05 766 80 61
27. april PETEK– 6. maj NEDELJA		OSMICA na kmetiji Abram Žerjal (ponudba doma pridelane hrane in pijače)	Osmica Abram – Žerjal Sveto pri Komnu	Kmetija Abram Žerjal Sveto 69 6223 Komen Tel. +386 (0)5 7668223, Gsm. +386 (0)31 326769, info@tk-abram.si, www.tk-abram.si

30. april PONEDELJEK	18:00	Marš na pohod – dve uri in pol dolg, nezahteven pohod po krožni poti ob kalih, pastirskih hišah in kamnitih zidovih z zaključkom ob kresu	Dom v Kobjeglavi Kobjeglava	KUTD Kraški slavček Kobjeglava Tupelče Kobjeglava 67 6222 Štanjel Gsm. +386 (0)31 203 712 (Vesna), kraski.slavcek@gmail.com
4. maj PETEK	18.30	Pogovor s pesnico Vido Mokrin Pauer	Komen	Knjižnica Komen Tel.: 05 7668580
6. maj NEDELJA	10:00	Spacalov pohod posvečen enemu največjih kraških umetnikov Lojzetu Spacalu	Začetek v Štanjelu – za- ključek v Škrbini	Grad Štanjel Štanjel 1a 6222 Štanjel Tel. +386 (0)7 690 197, gradstanjel@guest.arnes.si
8. maj TOREK	17.00	Pravljčna urica v knjižnici	Komen	Knjižnica Komen Tel.: 05 7668 580
15. maj TOREK	17.00	Mini pravljice za najmlajše	Komen	Knjižnica Komen Tel.: 05 7668 580
27. maj NEDELJA		7. fešta Alfa Romeo–7 Mednarodno srečanje vozil Alfa Romeo	Gorjansko	Gorjansko 1,6223 Komen 041615 953David, kraskigadje@siol.net www.kraskigadje.com
27. maj NEDELJA		Mednarodni ženski nogometni turnir in mednarodni moški nogo- metni turnir	Gorjansko	Gorjansko 1,6223 Komen 041615 953David, kraskigadje@siol.net www.kraskigadje.com

RAZSTAVE

Datum/odprtje razstave	Razstava	Kraj	Organizator/informacije
stalna razstava	STALNA RAZSTAVA SLIK IN GRAFIK LOJZETA SPACALA	Štanjel – Grad: Galerija Lojzeta Spacala	Grad Štanjel Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel. +386 (0) 7690197 gradstanjel@guest.arnes.si
stalna razstava	STALNA RAZSTAVA O ŽIVLJENJU IN DELU ARHITEKTA IN URBANISTA MAKSA FABIANIJA	Štanjel – Grad: TIC Štanjel	TIC Štanjel Štanjel 1a, 6222 Štanjel tel.: +386 5 769 00 56, 041 383 986 tic.stanjel@komen.si
Rokodelska delavnica	Prikaz rokodelskih spretnosti in prodaja izdelkov	Štanjel – Vhodni stolp	OCRA Obrtni center restavracije www.ocra.si , info@ocra.si gsm: +386 (0)41 333 457
Razstava – marec, april	Razstava slikarja Borisa Tarmana	Štanjel, Kobdijlski stolp (Stolp na vratih).	Nassa desella, d. o. o., Štanjel 6a 6222 Štanjel nassa.desella@siol.net 05 7690 018
razstava – april, maj	Razstava slik Barbare Frank	Štanjel, Kobdijlski stolp (Stolp na vratih)	Nassa desella, d. o. o., Štanjel 6a 6222 Štanjel nassa.desella@siol.net 05 7690 018

Izleti in ogledi

ŠTANJEL

Nedeljsko turistično vodenje za individualne obiskovalce

vsako nedeljo izpred TIC-a (Zgornji Palacij)

Ura: 14.00 – v zimskem času (od novembra do maja),

15.30 – v poletnem času (od maja do konec oktobra).

Turistično vodenje vključuje ogled Gradu Štanjel, Galerije Lojzeta Spacala, cerkve sv. Danijela, Kraške hiše, Stolpa na vratih in Ferrarijevega vrta. Ogled poteka približno 90 minut.

Cena ogleda za odrasle znaša 4 EUR na osebo, za otroke 3 EUR na osebo (v ceno je všteta vstopnina v Galerijo Lojzeta Spacala in ogled Kraške hiše). Organizacija in informacije: TIC Štanjel +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986

Galerija lojzeta spacala in kraška hiša

Urniki: torek–petek: 11:00–14:00,
sobota, nedelja: 10:00–17:00,
ponedeljek: zaprto.

Za napovedane skupine tudi izven urnika.

Galerija Lojzeta Spacala v obnovljenem delu Gradu Štanjel hrani stalno zbirko slik in grafik Lojzeta Spacala. V Kraški hiši je urejena etnološka zbirka v dveh nadstropjih. Informacije: Galerija Lojzeta Spacala: +386 (0)5 7690197; e-mail: gradstanjel@guest.arnes.si

Kvadratni stolp

Stalna razstava arhitekta in urbanista Maksa Fabianija o njegovem delu in življenju je odprta od torka do nedelje med 10. in 16. uro. Več informacij: TIC Štanjel +386 (0)5 769 00 56; +386 (0)41 383 986

Stolp na vratih

Urniki: torek–nedelja: 10.00–18.00,
ponedeljek: zaprto.

Stolp na vratih je eden od dveh vhodnih stolpov v Štanjel, v katerem je urejena galerija s priložnostnimi razstavami in trgovina s spominki. Informacije: Nassa desella, d. o. o., Štanjel 6a, 6222 Štanjel, tel. +386 (0)5 7690018, gsm. +386 (0)31 522188, nassa.desella@siol.net

Po komenski občini in še malo dlje

Praznovanja, prireditve, ogledi, izleti, osmice ... Je kaj zanimivega za vas?

Ta rubrika je namenjena predstavljanju javnih prireditev, ogledov, izletov, osmic in drugih javnih dogodkov v Občini Komen in v njeni bližnji okolici.

Organizatorje prireditev ali dogodkov zato prosimo, da v svojih napovedih navedejo podatke o sami prireditvi/dogodku, kot so: kraj, prostor, datum, trajanje, kratek opis, kontaktne številke ...

Uredništvo Burje ne odgovarja za morebitne nevednosti, ki bi lahko nastale zaradi napačnih, nepopolno sporočenih prirediteljevih podatkov ali zaradi morebitnih nesporočenih sprememb.

Vsako napoved sporočite po elektronski pošti na naslov tic.stanjel@komen.si ali po telefonu na številko 05 7691014 (TIC Štanjel).

Uredništvo

VHODNI stolp v GRAD

V Gradu Štanjel se v vhodnem stolpu nahaja Rokodelska delavnica Vitez. V delavnici prikazujemo ročno izdelovanje obrtniških izdelkov s starimi tehnikami in z naravnimi materiali. Naši izdelki se ponajbolj s certifikatom domače in umetnostne obrti in so primerni za darila ali za polepšanje doma.

Več informacij: Ocra, d. o. o., tel: + 386 (0)41 333 457, www.ocra.si, info@ocra.si

VOLČJI GRAD

POT KAMNA – UREJENA UČNA POT

Urejena in označena učna pot po vasi in okoli nje. Spoznali boste značilnosti kraške krajine, kraških naselij ter spoznali posebnosti Volčjega Grada, vasi z izredno bogato kamnoseško dediščino in enim največjih ohranjenih prazgodovinskih gradišč pri nas. Pot je uredilo Društvo Debela griža, ki organizira tudi turistična vodenja.

Informacije: www.volcjigrad.com, TIC Štanjel +386 (0)5 769 00 56; +386 (0)41 383 986

GEODETSKO PODJETJE SEŽANA

**STROKOVNA
IN HITRA
IZVEDBA
GEODETSKIH
STORITEV.**

Geodetsko podjetje Sežana d.o.o. • Partizanska cesta 17 • 6210 Sežana
☎ 05 730 45 75 ✉ info@geodezija.eu 🌐 <http://www.geodezija.eu>

Sooblikujmo našo regijo!

Stičišče NVO Obalno-kraške regije vabi nevladne organizacije iz Občine Komen, da se pridružijo Mreži nevladnih organizacij, ki je nastala z namenom uresničevanja nove zakonodaje o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki predvideva sodelovanje nevladnih organizacij v svetu regije, kjer bodo poleg županov in gospodarstvenikov imeli svoj glas tudi nevladniki (predvidoma štiri osebe). S to možnostjo postaja nevladni sektor enakovreden partner pri razvoju regije. Podrobnejše informacije o delovanju Mreže nevladnih organizacij so zapisane v poslovníku, ki je dosegljiv na spletni strani www.sticisce.si, kjer je na voljo tudi pristopna izjava. Za več informacij lahko zainteresirani pokličejo v projektno pisarno: 05 90 47 121.

20. marca 2012 ob 16.30 so vsa društva vabljeni na brezplačno izobraževanje *Komunikacija in odnosi z mediji za nevladne organizacije*. Potekalo bo v sejni sobi Območne obrtno- podjetniške zbornice v Sežani. Komunikacija z mediji je ključnega pomena pri promociji nevladne organizacije, zato bodo na izobraževanju podani odgovori na vprašanja: kako pristopati do novinarjev, kdaj poslati vabilo, kaj je sporočilo za javnost in kako ga oblikujemo, kako pripravimo novinarsko konferenco ... Seminar bo vseboval tudi praktične vaje (izbira naslova, snemanje izjave, formalni in neformalni pogovori, možnosti za brezplačne objave v novih medijih). Prijave na seminar zbirajo na e-naslovu zana@sredisce-rotunda.si

Besedilo: Marjetka Pezdir Kofol
Grafika: Središče Rotunda, Koper

Tehnični pregledi

Tel.: 05 / 73 12 605, 73 12 606 – administracija
05 / 73 12 623, GSM: 031 / 317 041 – vodja TP

Podjetje Kraški zidar, d. d., obvešča lastnike **TRAKTORJEV IN TRAKTORSKIH PRIKLOPNIKOV**, da se bodo na območju Upravne enote Sežana izvajali tehnični pregledi le-teh v **letu 2012** po naslednjem vrstnem redu:

Datum	Kraj	Ura		
Sreda, 4. april	ŠTJAK	10 ³⁰	-	13 ³⁰
	VRABČE	14 ³⁰	-	16 ³⁰
Četrtek, 5. april	AVBER	10 ⁰⁰	-	12 ⁰⁰
	DOBRAVLJE	13 ⁰⁰	-	15 ³⁰
11. april	PLISKOVICA	10 ⁰⁰	-	16 ³⁰
9. maj	GORJANSKO	10 ⁰⁰	-	15 ³⁰
Četrtek, 10. maj	BRESTOVICA PRI KOMNU	10 ³⁰	-	13 ³⁰
	SVETO	14 ³⁰	-	16 ³⁰
14. maj	KOMEN	10 ⁰⁰	-	15 ³⁰
Torek, 15. maj	ŠKRBINA	9 ³⁰	-	11 ³⁰
	GABROVICA PRI KOMNU	12 ³⁰	-	16 ³⁰
16. maj	KOBJEGLAVA	10 ⁰⁰	-	16 ⁰⁰
Četrtek, 17. maj	LISJAKI	10 ³⁰	-	11 ³⁰
	KODRETI	12 ³⁰	-	14 ³⁰
23. maj	HRUŠEVICA	10 ⁰⁰	-	15 ³⁰

POZORI! Zaradi dodatnih pogojev glede površin za izvajanje tehničnih pregledov bodo ti potekali na NOVIH lokacijah.

Stranke naj imajo s seboj **osebni dokument** ter potrebna dokazila (original in fotokopijo) v primeru:

- nove registracije,
 - spremembe lastništva ali dedovanja,
- v primeru, da lastnik vozila nima **veljavnega voziškega dovoljenja** za ustrezno kategorijo, mora določiti drugo osebo, ki ima ustrezno kategorijo in mora biti fizično **prisotna**.

V primeru, da lastnik ne more pripeljati traktorja na tehnični pregled ter urejati formalnosti glede registracije, lahko to opravi v njegovem imenu tudi nekdo drug na podlagi »pisnega pooblastila«.

Vsi traktorski priklopniki in priključki do 5 ton NDM so OPROŠČENI TP IN REGISTRACIJE!

Dopuščamo možnost manjših odstopanj od urnika zaradi nepredvidljivih dejavnikov.

Uradne ure tehničnih pregledov Kraški zidar, d. d., so vsak delovnik **od 7:15 do 14:30**.

- Ne pozabiti na obvezno opremo (prva pomoč, trikotnik, žarnice) in na traktorju nameščen ustrezen varnostni lok oziroma varnostno kabino.

Nova prometna zakonodaja

V aprilu 2012 bo podjetje Kraški zidar, d. d., začelo na območju Upravne enote Sežana z izvajanjem tehničnih pregledov kmetijskih traktorjev in traktorskih priklopnikov na terenu. Da bi takrat postopek registracije omenjenih vozil potekal čim bolj nemoteno, želimo v nadaljevanju predstaviti

nekaj pomembnejših novosti, ki so nastale s spremembo zakonodaje julija 2011 (Zakon o voznikih, Zakon o motornih vozilih, Zakon o pravilih cestnega prometa in Zakon o cestah):

- V primeru, da je lastnik vozila oseba, ki nima veljavnega vozniškega dovoljenja, mora le-ta določiti novega uporabnika vozila, ki mora imeti veljavno vozniško dovoljenje za določeno kategorijo, na katero se postopek nanaša (ki je v postopku registracije). Da se lahko postopek zaključi, morata biti prisotni obe stranki.
- Ponovno je uvedena določba, da je pri vsaki spremembi lastništva potrebno vozilo odjaviti in vrniti registrske tablice. Stranka mora registrske tablice vrniti v vseh primerih, ko ob odjavi ne istočasno (takoj) ponovno prijavi vozila.
- Vsako spremembo, ki se nanaša na spremembo podatkov v prometnem dovoljenju, je potrebno opraviti v 15-dnevnem roku.
- V primeru prodaje vozila na pogodbi ni več overitve podpisa prodajalca, prodajalec in kupec pa morata pri registracijski orga-

nizaciji izkazati svojo istovetnost (biti fizično prisotna) oziroma lahko to opravi kdo drug z lastnikovim overjenim pooblastilom. Navedeno velja za fizične osebe, pri pravnih osebah se istovetnost ne preverja.

Cenjene stranke naprošamo, naj spremembe upoštevajo, saj bodo s tem prispevale k bolj tekočemu in hitremu izvajanju postopkov.

Letos bo lokacij, kjer bomo izvajali postopke tehničnih pregledov traktorjev na terenu, zaradi zahtevnejših pogojev dela (pogoji glede preizkusnih površin), nekoliko manj.

Tehnični pregledi vozil, Kraški zidar, d. d.,
Cesta na Lenivec 32, 6210 Sežana

Administracija:

Tel.: +386 5 731 26 05, Tel.: +386 5 731 26 06

E-naslov: referent.kraskizidarse@tehnicnipregledi.si

Vodja:

Tel.: +386 5 731 26 23

E-naslov: vodja.kraskizidarse@tehnicnipregledi.si

Dobrodelni sejem rabljene otroške opreme, oblačil in obutve 21. 4. 2012 v Sežani

V lanskem letu je Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana v sodelovanju z ZPMS in osnovnimi šolami omogočilo brezplačno letovanje nad 50 otrokom in mladostnikom iz občin Krasa in Brkinov.

Z izvajanjem letnega programa društva si prizadevamo lajšati vsakdanjik otrokom, mladostnikom in njihovim družinam, ki so pomoči potrebni. Nekaterim otrokom ni dano, da bi se lahko vključevali v plačljive počitniške programe in bi počitnice najbrž preživeli doma, prepuščeni sami sebi ali ulici, če zanje ne bi iskali pomoči, razvijali primernih možnosti in oblik finančnih olajšav.

Veliko je tudi otrok, ki se zaradi svojih zdravstvenih težav ne morejo samostojno vključevati v prostočasne programe skupaj s svojimi vrstniki in nujno potrebujejo pomoč dodatnega spremstva in prilagoditev programa glede na osebne potrebe in težave, ki jih spremljajo od rojstva.

Naša želja in cilj delovanja našega društva je zagotavljanje enakih možnosti in dostopnost v programe prav vsem otrokom in mladostnikom ne glede na njihove težave in posebne potrebe. Ob praznovanju dneva zemlje bomo tako 21. 4. 2012 v stari telovadnici na Bazoviški ulici v Sežani organizirali celodnevni dobrodelni sejem rabljene otroške opreme, oblačil in obutve. Zbrana donatorska sredstva bomo namenili letovanju otrok s posebnimi potrebami, ki letujejo v naših programih.

Dan zemlje je praznik, ki je namenjen dviganju zavesti o varovanju okolja, povezanosti z naravo, kar med drugim ne pomeni zgolj odnosa med človekom in naravo, temveč zadeva tudi odnose med ljudmi, krepitev medčloveškega sodelovanja in oblik samopomoči do tistih, ki so pomoči najbolj potrebni.

Z udeležbo na prodajnem dobrodelnem sejmu bomo lahko enkrat storili več dobrih del:

- rabljeno opremo boste otroci ali starši lahko prodali;
- starši boste lahko kupili kaj uporabnega za svoje otroke;
- znebili se boste stare rabljene opreme in jo na sejmu darovali.

Na sejmu bomo lahko prodajali ali darovali le čisto in uporabno otroško opremo, oblačila in obutev!

Otroci se bodo lahko udeležili ustvarjalnih delavnic, družabnih iger in animacij.

Darovano opremo bomo člani društva na sejmu prodajali in izkupiček namenili za letovanje otrok s posebnimi potrebami.

Ostalo opremo bomo po končanem sejmu posredovali kompetentnim službam, ki bodo opremo posredovale otrokom družin s socialnimi težavami.

Da bi lahko zagotovili zadostno število prodajnih in razstavnih mest na sejmu, vas prosimo, da vašo udeležbo predhodno najavite na sedežu društva ali na tel. 05 7341486, 05 7301340, kjer smo vam za vse informacije na voljo vsak delavnik.

Vse otroke in starše vljudno vabimo na sejem!

Besedilo: za Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana
Ana Pangos

Poletje z Medobčinskim društvom prijateljev mladine Sežana 2012

Datumi letovanj:

* 5-dnevno letovanje v Kranjski Gori za predšolske otroke vseh enot Vrtca Sežana, ki letos vstopajo v osnovno šolo:

- od 16. 6. do 20. 6. 2012 – Povir, Lokev in Sežana skupine: Medvedki, Žabice, Sončki, Zajčki;
- od 20. 6. do 24. 6. 2012 – Hrpelje, Materija, Divača, Sežana skupina Škratki;
- od 24. 6. do 28. 6. 2012 – Štanjel, Komen, Dutovlje, Tomaj, Senožeče, Sežana skupina Metulji.

* 7-dnevno letovanje za otroke od 1. do 5. razreda v Otroškem centru Pacug pri Strunjanu:

- od 21. 7. do 28. 7. 2012 in
- od 19. 8. do 26. 8. 2012.

* 10-dnevno letovanje za mladostnike od 6. do 9. razreda v Materadi pri Poreču:

- od 3. 8. do 14. 8. 2012.

NOVO!!!

10-dnevno letovanje za srednješolce v Materadi pri Poreču:

- od 24. 7. do 3. 8. 2012.

Regres lahko uveljavljajo tudi tisti mladostniki, ki v letu 2012 praznujejo 16. rojstni dan.

V vseh 7-dnevnih in 10-dnevnih terminih je možno uveljavljati zdravstveni regres za letovanje otrok in mladostnikov do 16. leta starosti, ki so bili med šolskim letom večkrat bolni ali imajo pogoste zdravstvene težave.

V primeru drugih razlogov ali potreb po uveljavljanju finančnih olajšav starše prosimo, da se osebno zglasite na društvu ali nam posredujete pisne prošnje.

POLETNO POČITNIŠKO VARSTVO

Starši! Če potrebujete celodnevno varstvo svojih otrok v času poletnih počitnic, vas vabimo, da nas o tem čim prej obvestite, da bomo lahko pravočasno poskrbeli za organizacijo in izvajanje programa.

Informacije o vseh programih dobite na sedežu Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana ali na tel. št. 05 7341486, 05 7301340.

Besedilo: za Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana
Ana Pangos

KUD 15. februar Komen in KUD Gameljne

Plod sodelovanja obeh društev bo **gledališka predstava**, ki bo v **nedeljo, 25. marca 2012**, ob **17. uri** v **Kulturnem domu v Komnu**.

Komedija opisuje podcenjujoč odnos meščanov do težkega kmečkega dela na prelomu 20. stoletja. Pokaže razliko med teorijo in prakso. In kot v vsaki komediji je zmagovalec ves čas poznan. KUD Gameljne že vrsto let goji predvsem pevsko dejavnost. Ide-

NASTOPAJO:

IVAN BAHOVEC	VIŠJI SVETNIK	PETER PODGORŠEK
KLARA BAHOVEC	NJEGOVA ŽENA	VIDA SUHOVERŠNIK
ADA BAHOVEC	NJUNA HČI	KARMEN KRANJEC KLOPČIČ
VILI BAHOVEC	NJUN SIN	PETER ERZAR
BREGAR	GOSPODAR	LOJZE SUHOVERŠNIK
JAKA	HLAPEC	KLEMEN KRANJEC
JERICA	BREGARJEVA NEČAKINJA	BRANKA BALAZIČ
JANEZOV JANEZ	JERČIN ŠOČELJ	DAMJAN KLOPČIČ
TETA NEŽA	BREGARJEVA SESTRA	IRENA KOŽELJ
GOSPA CVETKOVA IN ŠEPETALKA		ANICA TROHA
ŠEPETALKA, MASKA IN MOTIVACIJA		MIŠA ALIČ
ZVOK, LUČ IN RAČUNALNIK		TOMAŽ PERME

REŽIJA: PO NAJBOLJŠIH MOČEH

KUD GAMELJNE

PREDSTAVLJA
BURKO

GOSPOSKA KMETIJA

V TREH DEJANJIH
SPISAL ŠTEFAN JARKO

ja za oživitvev gledališke skupine pa je nastala leta 2010 ob blagoslovitvi zvonov cerkve sv. Lenarta v Gameljnah.

Združili so se ljubitelji igre in tako se je del pevcev odločil tudi igrati, poiskali so še nove igralce, izbrali tekst. Pustili so ga v celoti nespremenjenega. Lotili so se dela in z velikim zagonom pripravili burko v treh dejanjih.

Vabljeni k ogledu!

Besedilo: Katarina Pleško

Prijave na mednarodno glasbeno tekmovanje in festival Svirel 2012 so zaključene, število prijavljenih je preseglo pričakovanja.

Svirel 2012

Tekmovanje, seminarji: Grad Štanjel, 28. 3.–1. 4. 2012

Festival: Sežana, Sveto, Kazlje, Šmarje, Gorjansko, 30. 3.–1. 4. 2012

Na Svirel 2012, mednarodno tekmovanje za soliste in komorne skupine instrumentov družine pihal, trobil in tolkal, se je prijavilo 190 tekmovalcev, 40 seminaristov bo obiskovalo mojstrske tečaje, cca. 85 glasbenikov pa bo v komornih skupinah nastopilo na koncertih festivala. Skupno s korepetitorji bo tako na letošnji Svireli cca. 350 glasbenikov iz 9 držav: iz Avstralijske, Avstrije, Hrvaške, Italije, Madžarske, Poljske, Slovenije, Srbije, Uzbekistana.

Žirijo sestavljajo mednarodno uveljavljeni koncertanti oziroma profesorji: tubist Alessandro Fossi (Italija), saksofonist Oto Vrhovnik (Slovenija-Avstrija), trobentar Aleš Klančar (Slovenija), flautist Aleš Kacjan (Slovenija), skladatelj Pierre Thilloy (Francija), ki bodo tudi mentorji mojstrskih tečajev oziroma seminarjev, ki bodo potekali v času Svireli v Štanjelu.

Na festivalskih koncertih se bodo predstavile najrazličnejše komorne skupine na petih koncertnih prizoriščih po Krasu:

30. 3. ob 20.00, Kosovelov dom Sežana – otvoritveni koncert mednarodnih solistov – žirantov,

31. 3. ob 18.00, Cerkev sv. Tilna Sveto,

ob 20.00, Cerkev Marijinega vnebovzvetja Šmarje,

ob 20.00, Kulturni dom Gorjansko,

1. 4. ob 10.30, Cerkev sv. Lovrenca Kazlje,

ob 19.00, Kosovelov dom Sežana – sklepni koncert finalistov.

Poleg pestrega glasbenega dogajanja bo na Svireli 2012 v soboto in nedeljo (31. 3.–1. 4.) na Gradu Štanjel sejem kulinarike in domače obrti. Svirel bo popestrila tudi skupina slikarjev samoukov s Krasa. Tokrat se bodo združili ob pomoči kraške slikarke Anamarije Samec in JSKD Sežana ter v dneh od 29. 3. do 1. 4. s svojo navzočnostjo in ustvarjalnimi vzgibi obarvali Svirel v Štanjelu.

Na sklepnem večeru bo koncert finalistov 1. 4. ob 18. uri uvedla otvoritev razstave slikarskih zapisov, ki bo na ogled v Kosovelovem domu v Sežani od 1. 4.–10. 4. 2012. Po koncertu finalistov bo pred razglasitvijo rezultatov in podelitvijo nagrad premierno nastopil novoustanovljeni kvintet Svirel, ki ga sestavljajo izvrstni primorski glasbeniki.

Letošnja Svirel je že četrta po vrsti. Uveljavlja se ne le v domačem, pač pa tudi v širšem mednarodnem prostoru, kar dokazuje iz leta v leto večja udeležba (letos se bo zaradi velikega števila prijav tekmovanje začelo dan prej od prvotno načrtovanega datuma). Svirel mladim glasbenikom omogoča kakovostno evalvacijo nastopa pred mednarodno žirijo uglednih koncertantov oziroma profesorjev, nudi možnost poglobljanja znanja pri priznanih glasbenikih, podeljuje številne praktične nagrade (koncerti, snemalni termini itd.) ter uresničuje poslanstvo širjenja kakovostnega glasbenega udejstvovanja.

Vabljeni med 28. 3.–1. 4. 2012 v Štanjel in okoliške kraje na Krasu!

Podrobnejše informacije: upolova.svirel@gmail.com, +386 41 449 083, www.upol.si

Obvestilo

Uporabniki zdravstvenih storitev Zdravstvenega doma Sežana se lahko udeležite **brezplačnih vzgojno-zdravstvenih programov**. Organizirani bodo v Zdravstvenem domu v Sežani ter v Zdravstveni postaji v Hrpeljah.

ZDRAV ŽIVLJENSKI SLOG

27. 2. 2012 ob 18:30 ZD Sežana, sejna soba

ZDRAV ŽIVLJENSKI SLOG

7. 5. 2012 ob 18:30 ZD Sežana, sejna soba

ZDRAVA PREHRANA

5. 3. 2012 ob 18:30 ZD Sežana, sejna soba

Delavnice vodi Nataša Volk Trnovšek, dipl. m. s.

DEJAVNIKI TVEGANJA

1. 3. 2012 ob 18:00 ZD Sežana, sejna soba

DEJAVNIKI TVEGANJA

4. 4. 2012 ob 18:00 ZD Sežana, sejna soba

ZDRAVA PREHRANA

MAREC–APRIL SA HRPELJE

DEJAVNIKI TVEGANJA

10. 5. 2012 ob 18:00 ZD Sežana, sejna soba

DEJAVNIKI TVEGANJA

1. 3. 2012 ob 18:00 v SA Hrpelje, I. nadstropje

DEJAVNIKI TVEGANJA

8. 6. 2012 ob 11:00 ZD Sežana, sejna soba

Delavnice vodi Neda Pečar, dipl. m. s.

TEST HOJE na 2 km

11. 5. 2012 od 15. do 18. ure na stadionu v Sežani

Več informacij lahko dobite pri izvajalkah delavnic, diplomiranih medicinskih sestrah:

Nataši Volk Trnovšek vsak delovnik od 12. do 13. ure na tel. št. 05 73 11 442 in

Nedi Pečar vsak torek, sredo in petek od 12. do 13. ure na tel. št. 05 73 11 440.

N a g r a d n a k r i ž a n k a

					Burja																							
					AMERIŠKA PEVKA, VDOVA JOHNA LENNONA (YOKO)		BANKIRJEVA ŽENA		RAFAEL GLIHA		STRUPENA RASTLINA Z DEBELO KORENIKO		NASPROTJE ZENITU, PODNOŽIŠČE		NAJVEČJI VZOR, IDEAL		FILMSKI IGRALEC, KI IGRA ZNAČAJNE VLOGE		 TOMAŽ MAHKOVIC		BISTVO ŠTEDILNIKA		NOVA PREDSTAVITEV ŽE ZNANE TEME		POŽELIENJE			
KDOR SE UKVARJA Z OBRTO					24												30		RIMSKA BOGINJA PLODNOSTI						7			
KAR SE OBETA IZREBANEMU REŠEVALCU TE KRIZANKE																			NEKDANJA MERSKA ENOTA ZA POSPESEK				27					
OSCAR NIEMEYER									KRAJNA BRAZDA		15								VEK, DOBA									
					NAJBOLJ ZNANA JE V LIPICI				BIKOBORSKI VZKLIK								17								NAŠ AGRONOM, PEDOLOG, PROFESOR (MARJAN)			
PEVKA DERŽAJ																												
KNAPOVSKI PEVEC (FREDI)									2								KRISTUSOV TOŽNIK				10							
UGANKARSKO TEKMOVANJE																	PREDNJI DEL VOZA											
															PEVEC PESTNER						VRSTA ŽITA							
															JASNOVIDKA						OKRASNA PTICA							
NAGRADNA KRIŽANKA					JELEN OSMERAK		PODROČJE DELOVANJA		UDAREC S SIBO				9		19				GRŠKI BOG PASTIRJEV, POLJ IN GOZDOV									
									GRŠKI BOG VETROV				INJE															
REPUBLIKA V RF. ALANIJA (SEVERNA ...)							29		5				NEM. FILM. IG- (UDO)						NORDIJSKI BOGOVI									
													KELIH JEZUSOVEGA TRPLJENJA						SEZANSKA NOVINARKA KNEZ									
ITALIJANSKI VOJSKOVODJA, NASLEDIL MILANSKO VOJVODINO (FRANCESCO)											12		UHOJENA POT V SNegu		23				SLOVENSKI IGRALEC (VLADO)				4					
													ZEMELJSKI PLAZ, UDOR						TANJA RENER									
VAS MED GORNJO RADGONO IN RADENCI							11				AFGAN. POLITIK TARAKI						TATARSKO IME ZA REKO VOLGO		34				IGRALEC PACINO		VSELITEV V HOTEL		IME KLINIČNE PSIHOLIGINJE TEKAVČIČ GRAD	
											JUŽNOAMERIŠKA SAVANA																	
POVRŠINSKA MERA									STOPNJA KAKOVOSTI				16				ZAČIMBA ZA NA PIZZO				32				6			
									REKA V UTAHU (MEDVEDJA REKA)								PEVKA PRODNIK											
KAR JE MED VTICEM IN ELEKTRIČNIM APARATOM													HRVAŠKI PEVEC SLAVICA				28		MOŠKI ŽIVEČ V SKLADU S PRAVILI									
											PISMO NAROČILO ZA PLAČILO								ČIK									
INDIJSKI POLITIK IN PESNIK (CITA RADŽAN, 1870 - 1925); TUDI BENGALSKI PESNIK (DŽIBANANANDA, 1899 - 1954)					VOLOVSKA ANTILOPA								POLINEZJSKI STAROSELEC								EVROPSKI VELETOK		SOGLASNIKA V BESEDI SEJA					
					VELIKA NEVARNA SLABOST								PREHAJANJE DNEVA V NOČ										EVMENIDE					
ZLAJNANA POPEVKA; TUDI PROSTITUTKA, LAJDIRA							26						DANSKA KRALJICA										31					
													BAJESLOVNA ŽIVAL, SAMOROG															
PRITOK RENA							25		RUMENO RJAVA BARVA								NALEZLJIVA ČREVEVNA BOLEZEN		8						GRŠKA POKRAJINA Z GLAVNIM MESTOM ATENE			
									UDAV								MANJŠA PLASTIKA, STATUA											
BRIGA					1								TOLSTOJEV ROMAN, NASLOVNA JUNAKINJA		33													
PRVA POMOČ: FRANCESCO SFORZA, UDO KIER, ITIL, DŽIBANANANDA DAS, HAL ROACH					? DE JANEIRO								ZORAN JANKOVIČ		22				EMILIJAN GEVC				SUKANEC					
					LOVČEVO SKRIVALIŠČE IZ VEJ								KRAJ NA OTOKU PAGU						ORIENTALSKA UTEZNA MERA				REŽISER ROACH					
PLEMENIT, UGLAJEN MOŠKI																	ZVOK PUŠKE		14		HOKEJISTA (GORAZD + RUDI)		13					
																	GRŠKA ČRKA				PAVLA ŠTRUKELJ							
NEIMENOVANA OSEBA					18						ŠTEVILO IZRAŽENO Z DVEMA ŠTEVILOMA				3				ŽIVALCA, KI PLETE MREŽE						20			
MIK, PRIVLAČNOST																	21				NEODLOČEN, BOJAZLJIV ČLOVEK							

Pravilno izpolnjeno geslo križanke nam na dopisnici pošljite do 15. 5. 2012 na naslov Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen, s pripisom »za nagradno križanko«. Na dopisnici ne pozabite pripisati svojega imena in priimka, naslova ter telefonske številke. Med prispelimi pravilno izpolnjenimi gesli bomo izžrebali tri nagrajence, ki bodo prejeli lepe nagrade. Imena in priimke nagrajencev bomo objavili v prihodnji številki.

Rešitev noveletne nagradne križanke (vodoravno):

GOBA, SATIR, FRIS, MORSKA TRAVA, AARE, URA, TRANSAMERIKA, ŠOLA, ANIT, BRODET, NS, TRSEK, ZOO, ITAKA, Kaidu, MENO, CABANER, VAS, ADAM, ASA, ANETA, ESKIMI, KARAGANSKI OTOK, VIČANKA, SLUKA, ALBACAR, AMATER, VESLJ, MOŠE, BOR, IS, ILEUM, MLAKA, ONIKS, OKLOP, ENEJ, NIGER, ZVERINA, RA, ČRKAR, ICI, IKA, KNA, JEŽ, PLAHOST, AJLEC, LILEK, RIRE, MAKSA, EGOCENTRIK, OKAK, DOJ, RAE, KS

Geslo: REŽISER FRANCO GIRALDI
Žreb je nagrade noveletne križanke razdelil takole:

1. nagrada (Špacapan Ada): Stojan Kovačič, Sveto 64, 6223 Komen
2. nagrada (Pekarna Kras Gorjansko): Ines Stepančič, Preserje 3, 6223 Komen
3. nagrada (Čebelarstvo Bandelj, Komen): Mařica Jazbec, Komen 134d, 6223 Komen

GESLO		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	34
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33

Kurenti v Komnu

Otroci v Komnu pozdravili pusta

Kobjeglavski Simpsonovi

